

Cserkeztőség és kiadóhivatal

SZUBOTICA

ZMAJ JOVIN TRG 3

Telefonok

Kiadóhivatal 8-58

Cserkeztőség 5-10, 5-52

NAPILÓ

Előfizetés és hirdetés

negyedévre 165 dinár

egy hónapra 55 dinár

Megjelenik minden nap, hétfőn és szombatnapon utoljára

XXIX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1928. OKTÓBER 17.

282. SZÁM

SZERDA

Kulturpolitika és szabadságjogok

(i) Bethlen István gróf, Magyarország miniszterelnöke, meglátogatván a sopronmegyei németeket, német nyelven válaszolt az üdvözlő beszédre s német nyelven fejtette ki a magyar kormány nemzetiségi kulturpolitikáját. Bizonyára a *Bácsme gyei Napló*-nak kivétel nélkül minden olvasója rendelkezik annyi politikai iskolázottsággal, hogy nem veszi tőlünk semmiféle érzékenységet nevében rossz néven, ha nemcsak Olaszországnak, nemcsak Németországnak és Lengyelországnak, nemcsak az elzásziaknak és az örményeknek, de északi szomszédországunknak nemzetiségi politikájával is foglalkozunk.

Nem érezzük magunkban a hivatottságot arra, hogy Bethlen István politikai portréját megrajzoljuk s politikájának kétségtelen érdemeiből és kétségtelen fogyatkozásából összeállítsuk a klasszifikáló mérleget az európai politika számára. Amikor azonban minden kiemelkedőbb politikus számára van itéletünk, aki nemzetiségi kérdésben akár szóval, akár tettel megnyilatkozik, nem tagadhatjuk azt sem, hogy bármelyik utóállambeli politikus ajkáról szívesen hallanánk azokat a szavakat, melyeket Magyarország miniszterelnöke a sopronmegyei balfi németekhez intézett német anyanyelvükön.

„El kell némulni a bizalmatlanságnak azokkal a nem magyar anyanyelvű állampolgárokkal szemben, — mondotta Bethlen István, — akik arra törekednek, hogy a közélet elismerje az anyanyelvükön való tanulás jogát. Az állanyelv és az anyanyelv között olyan viszonyoknak kell lenni, mint amilyen a barátok és testvérek között van, mert az anyanyelvhez való ragaszkodás és a hazafias érzés nem ellentétes egymással. Az államnak nem érdeke, hogy idegen nyelvű állampolgárokat megmagyarosítsa, hogy más nyelvű polgárainak anyanyelvét elnyomja. A népiskoláknak nem szabad egyszerű nyelvi iskoláknak lenniük.»

Ha objektívek akarunk lenni, el kell ismerni, hogy ezek a kijelentések, ha a kormányzat intézkedéseit hűségeen tükröztetik vissza, alkalmasak arra, hogy a magyarországi nemzetiségek kultúr-sorsa tekintetében minden aggodalmaskodó érdeklődést megnyugtassanak. De alkalmasak arra is, természetesen az előbbi feltétel fennforgása esetén, hogy a nemzetiségi politika türelmetlenjei számára a magyarországi példákra való hivatkozást nehezzé tegye, esetleg lehetetlenítse is. Mert ha a magyar kulturpolitika intézkedései a magyar miniszterelnök kijelentéseivel összehangban vannak, akkor a nemzetiségi politika szükkeblősége s a nacionalista politika türelmetlensége és bizalmatlansága mai magyarországi példákban sem alapot, sem támogatást nem talál.

Ez a feltételezett megállapítás azonban csak a nemzetiségi kulturpolitikának a nemzeti élet megnyilatkozásaihoz képest mégis csak szűk keretei között tartható helyesnek. Mert már például a választói jog terjedelme, a választójog gyakorlásának módja, a sajtószabadság, a gyülekezési és egyesülési szabadság terén más irányú és más tartalmu hivatkozásokra ad alapot a mai magyarországi közszellem. Már pedig a nemzetiségi politika nemcsak a kulturpolitikára szorítkozik. A kulturának és a kultúra szabadságának minden őszinte híve meg lehet elégedve azzal, amit a nemzetiségi kulturáról s a nemzetiségi kulturának az államhatalomhoz tartozó viszonyáról a magyar miniszterelnök elmondott. De a nemzetiségi politikának integráns része a választójog is s integráns biztosítéka a választójog titkossága is. A nemzetiségi politika mértékéhez tartozik a szabadságjogok titkossága is. A nemzetiségi politika mértékéhez tartozik a szabadságjogok gyakorlásának terjedelme is. Nincs nemzetiségi szabadság ott, ahol nemzetiségi sajtószabadság nincs. Ahol közigazgatási hatóságok betilthatnak lapokat, ott a nemzetiségek politikai joga még nem érkezett el az elismeréshez.

Éppen azért azt hisszük, nemcsak a nemzetiségi kulturpolitika, de a nemzetiségi szabadságjogok számára is példát kellene szolgáltatnia annak az országnak, melynek Közép-Európában legtöbb nyelvi közösségben élő egykori polgára él

más országok határai között, más impériumoknak alávetve. Ha a kiegyenlítődésnek folyamata nemcsak a nemzetiségi kulturpolitika, hanem a nemzetiségi szabadságjogok tekintetében is eredményeket érne el, kétségtelen, hogy a nemzetek egymás közötti viszonyában is megtermékenyülne az őszinteség és barátság gondolata.

A multhoz képest tagadhatatlan és örövendős haladás nyilatkozik meg a magyar miniszter-

elnök kijelentéseiben. Szeretnénk azt hinni, hogy ezzel a kétségtelen és becsülendő eredménnyel a haladás nyugvópontjához nem jutott. Hisz annyi még a teendő! Annyi rosszemlékü példát kell elerőtleníteni, annyi bántó hivatkozás alapját kell lebontani. A kulturpolitika igazságait a szabadságjogok igazságaiá válnak változtatni. A magyarság érdekében, a szomszédállamok érdekében és — Európa érdekében.

Beogradban nagy rokonszenyvel fogadják Szavescics Milos közvetítő akcióját

Szavescics kedden Spahóval és Jovanovics Jovánnal tárgyalt

A kormánypártok már megbarátkoztak az új választások gondolatával

Beogradból jelentik: Szavescics Milosnak a pártvezérekkel hétfőn folytatott tanácskozásai élénken foglalkoztatják a politikai köröket. Altalában megállapítható, hogy Szavescics Milos akciója, amelynek igazi természetével még nincs teljes tisztában a politikai közvélemény, rokon szentes fogadtatásra talált, mert

hosszu idő óta ez az első komoly kísérlet, amely a Beograd és Zagreb közti megegyezés útját egyengeti.

Emellett a közvetítő személye igen alkalmas bevezető akció lefolytatására. Szavescics Milos az egyetlen a régi szerbiai politikusok közül, aki a parasztdemokrata koalícióhoz tartozik és mint Szerbia egyik leggazdagabb embere vagyoni függetlenségével is biztosítani tudta magának a politikai akciószabadságot.

Szavescics Milos az udvari körökben is rendkívül szívesen látott politikai személy

és ezért az ő akcióját semmikép sem lehet le- kicsinyelni.

Jovanovics Jovan, a földművespárt elnöke

Arra nézve, hogy a pártvezérek milyen jelentőséget tulajdonítanak Szavescics szerepének, jellemző, hogy

Korosec miniszterelnök és Davidovics Ljuba a Szavescicssal folytatott tárgyalások után hosszabban tanácskoztak.

Davidovics délelőtt a miniszterelnökségen felkereste Korosecet, akivel félóra hosszat tárgyalt. Az újságíróknak Davidovics a következőket mondotta:

— Ami a Koresecel való tanácskozásomat illeti, annyit mondhatok, hogy a parlament munkájáról beszélgetünk.

Tegnap nálam és Korosecnel is volt

Szavescics Milos és ezért az általános helyzetről is beszélgettünk.

Szavescics akciójával kapcsolatban beogradi körök sokat foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy mi lehetne a parasztdemokrata koalícióval való megegyezés alapja.

Abban már egyetértének a beogradi pártok, hogy a kivezető út a mai helyzetből új választásokon vezet keresztül

Az új választások gondolatával lassanként már a kormánypártok is megbarátkoznak, de még a választások előtt legalább nagyjában tisztázva szeretnék látni azokat az irányelveket, amelyek a parasztdemokrata koalícióval való akár későbbi megegyezés is alapulhat. Különösen a demokraták hangsúlyozzák, hogy

előzetesen tisztázni kell azt a kérdést, hogy milyen alapon szolgálták fel a népet az új választásokra,

mert a pártoknak választási jelszavakkal kell a nép elé lépniük s meg kell mondaniok, hogy melyek azok a kérdések, amelyeknek megoldására a nép előzetes bizalmát kéri.

Minthogy a horvát parasztpárt vezetői, *Macesek* és *Predavec* visszaérkeztek Prágából Zagrebba, Beogradban nagy érdeklődéssel várják, hogy a parasztdemokrata koalíció hogyan fog reagálni Szavescics Milos akciójára.

Maga Szavescics Milos kedden dr. Spaho Mehmeddel és Jovanovics Jovánnal, a földművespárt vezérével folytatott megbeszélést. Nagy érdeklődéssel néznek Szavescics és *Vukicsevics* tanácskozása elé, amire azonban eddig még nem került sor. Nagy fontosságot tulajdonítanak Szavescics és *Szianojevics* Áca találkozásának is Szavescics óhajára *Trtkovics* Márkó már meghívta Beogradba Szanojevics Ácát.

A politika napi kérdései közül kedden leginkább a dalmáciai agrárkérdés foglalkoztatta a beogradi politikai köröket. A dalmáciai radikálisok merev magatartása miatt ez a kérdés nem tud elmozdulni a holtpontról. Kedd délutánra Setyerov Szlávko összehívta a dalmáciai agrártörvényt tárgyaló bizottságot, de a gyűlést a radikális és a szlovén néppárti bizottsági tagok távolmaradása miatt nem lehetett megtartani. Setyerov Szlávko a bizottság elnöke, elhatározta, hogy a távolmaradó dalmáciai radikálisok helyébe helyetteseiket hívja be a bizottságba, mire

a dalmáciai radikálisok azzal fenyegetőznek, hogy ha ez megtörténik, kilépnek a radikális klubból.

Popovics Dáka agrárreformügyi minisztert kényes helyzetbe hozta ez a konfliktus, mert ő a dalmáciai radikálisokkal szemben a radikálisklub többi részének és a demokratáknak álláspontján áll. Miután *Popovics* Dáka miniszteri működése ellen más oldalról is elégedetlenség tapasztalható, különösen azért, mert

a miniszter nem hajlandó különböző érdekcsoportok befolyásának engedni, ezért a miniszter állását megrendültnek

tekintik.

Ezzel kapcsolatban máris kombinációk folynak arról, hogy Popovics Dákának a kormányból való esetleges kilépése után ki képviselné a kormányban a Vajdaságot. Popovics Dáka egyébként kedden délelőtt felkereste Vukicsevics Velját, a radikálisklub elnökét és hosszasan táncskozott vele a dalmáciai agrárkérdésről.

A parasztdemokrata koalíció vezérének konferenciája

Zagrebból jelentik: Kedden érkeztek vissza Zagrebba dr. Macsek, Predavec és báró Schwegel horvát parasztpárti képviselők, akik résztvettek a parasztnacionális ülésén. Megérkezésük után nyomban konferenciát tartottak Pribicsevicsel, de a konferencia lefolyásáról nem adtak felvilágosítást a nyilvánosság számára.

Pribicsevics nyilatkozata

Pribicsevics Szvetozár kedden délután nyilatkozott a sajtó képviselői előtt és nyilatkozatában foglalkozott Szavcsics Milos beogradi tárgyalásaival is. Pribicsevics kijelentette, hogy

Szavcsics nem kért és nem kapott felhatalmazást a parasztdemokrata koalíciótól.

— Szavcsics igazat mond — mondotta Pribicsevics — amikor hangsúlyozza, hogy nem kapott megbízást a tárgyalások vezetésére, de *téved abban, hogy az általa felvett tárgyalások eredményre vezethetnek.* Mi nem kívánjuk, hogy velünk tárgyaljanak, ezt tudja Szavcsics is. Mi nem is vagyunk kíváncsiak sem Korosec, sem más véleményére. Elismerem, hogy Szavcsics, mint szerbiai és hazafi szíven viseli a megegyezést és az államkrisis megoldását, azonban ennek első etapja csak az lehet, hogy a négyes koalíció visszavonul. *Amíg a négyes koalíció kormányon van, mi nem ülünk szóba senkivel.* Mi társadalmi bojkottot indítottunk a négyes koalíció ellen és ez kizár minden lehetőséget, hogy érintkezésbe lépünk velük. Ez nem csak az én álláspontom, hanem a parasztdemokrata koalíció valamennyi képviselőjének álláspontja.

Pribicsevics végül még kijelentette, hogy különféle bizalmas jelentéseket kap, amelyek szerint Beogradban el akarják érni a szakadást a független demokrata párt és a horvát parasztpárt között.

jét mivel vádolják, *elkeseredésében és szegényében a fiumei szálloda harmadik emeletéről levetette magát az uccra.* A szerencsétlen Menkes Ottóné a fiumei közkórházban néhány órai szenvedés után *belehalt sérüléseibe.*

Később a magyar hatóságok megindították a kiadatási eljárást, de különböző akadályok és bonyodalmak miatt ez több mint egy esztendőig húzódott el. Az történt ugyanis, hogy *Menkes Ottó kiadatási iratát a fiumei törvényszéken érthetetlen módon elveszték s végül Menkes Ottót egy évi fiumei fogság után — szabadlábra helyezték.*

Néhány nappal ezelőtt a budapesti főkapitányság bejelentő hivatalának ugynevezett figyelőjében ráakadtak a körözés alatt álló Menkes Ottó bejelentőlapjára. Miután a Szegeden még 1926 őszén kibocsátott körözőlevelet nem vonták vissza, detektívek mentek ki a két esztendő óta keresett sikkasztó budapesti lakására. A detektívek megállapították, hogy Menkes Ottó Fiuméből Budapestre jött és itt egy kereskedelmi vállalatnál szerzett magának főkönyvelői állást.

Eltemették a prágai házomlás áldozatait

A temetésen munkaruháikban vettek részt a prágai és környékbeli munkások és a gyászjelűül a városban megállt a forgalom

Prágából jelentik: A Porics-uccai házbeomlási katasztrófa áldozatait kedden temették el. Prágában csak a prágai illetőségű kilenc halottat kísérték utolsó útjára, a vidéki áldozatok holttestét pedig kiadták hozzátartozóiknak.

Délelőtt tíz órakor kezdődött a gyászszertartás, amelyre óriási tömeg gyűlt össze a helyőrségi kórházban. A fővárosból és környékéről valamennyi építőmunkás felvonult a temetésre és a munkások tömege meszes, malteres munkaruhában vonult fel a temetésre. A koszorúk óriási tömege alatt alig lehetett a koporsókat megtalálni. Amikor a gyászmenet, a zenekarok és énekkarok kíséretével elindult, *a városban egy percig a gyászjelűül megállt minden forgalom.*

A halottas kocsit előtt munkások töviskoszorúkat vittek póznákon széles vörös szalagokkal, amelyeken kapitalistaellenes felirások voltak. A város főterén a menet megállt és Zapotocky kommunista képviselő gyászbeszédet mondott, felszólítva a tömeget, hogy harcoljon a kapitalizmus ellen.

A gyászmenetet katonazenekar kísérte a központi temetőbe és az utvonalon mindenütt óriási tömeg feketélt és gyászfátyollal bevont ivlámpák égtek.

Macdonald Berlinben előadást tartott a lefegyverzésről

Nagybritannia is kötelezte magát a leszerelésre — mondotta az angol munkáspárt vezére

Berlinből jelentik: Ramsay Macdonald, az angol munkáspárt vezére, volt britt miniszterelnök az újonnan alakított nemzetközi eszmecsere bizottság meghívására hétfőn este a birodalmi gyűlés nagytermében nagy és előkelő közönség előtt, amelyben helyet foglaltak a birodalmi kormány tagjai és a porosz miniszterek is, előadást tartott a béke és a leszerelés problémájáról és az ezzel kapcsolatos kérdésekről. Előrebocsátotta, hogy *a népek között egyes hatalmi csoportosulások mérgezték el a viszonyt, pedig a világbéke előfeltétele, hogy megszűnjék a nemzetközi bizalmatlanság*

és helyét a kölcsönös bizalom váltsa fel. Előadása további során rámutatott arra, hogy

1919 óta a lefegyverzés egy lépéssel sem jutott előre.

A leszerelés nemcsak a védelem kérdése — mondotta — hanem még inkább becsületbeli ügy.

A német birodalom nem azért szerelt le, mert elvesztette a háborút, hanem mert volt ellenségei szintén kötelezettséget vállaltak a lefegyverzésre.

Tették ezt nemzetközi erejű okirattal, amelynek keresztvételére Nagybritannia is kötelezte magát, ezt a kötelezettséget tehát nemcsak a nemzetközi okmány szellemében, hanem betű szerint is be kell tartani.

Macdonald előadását a hallgatóság nagy tapsal és tetszéssel fogadta.

Kalapáccsal agyonverte feleségét és leányát egy newyorki magyar

A detektívekkel folytatott revolverharc után agyonlőtte magát a gyilkos

Newyorkból jelentik: Borzalmas családi tragédia játszódott le Newyork magyar negyedében. Szalay József kovácsmester

egy súlyos kalapáccsal agyonverte feleségét és tizenötéves Emma nevű leányát olyan súlyosan sebesítette meg, hogy a leány a kórházban belehalt sérüléseibe.

Szalay, akit ismerősei üldözési mániában szenvedő embernek tartottak, teljesen széttronsolta a szerencsétlen asszony fejét. A gyilkosság idején csak a házaspár Emma nevű leánya volt otthon, aki a dühöngő ember elől az ágy alá menekült, de Szalay kihuzta az ágy alól és kalapáccsal borzalmas sebeket ejtett rajta. Mikor a kislány is mozdulatlanul elterült a földön, Szalay magához vette revolverét és elment.

A gyilkosságot a házaspár másik két leánya fedezte fel, amikor este munkából hazajöttek és az előlük táruló rettenetes látványtól mindkét leány síró-görcsöket kapott. A kihívott mentők Emmát, aki még

lélezett, a Bellevue kórházba szállították, de *a kislány anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, sérüléseibe rövidesen belehalt.*

A Szalay-család csak három hónappal ezelőtt érkezett Philadelpiából Newyorkba és ezért a rendőrség táviratilag kereste meg a philadelphiai rendőrséget, hogy indítsen széleskörű nyomozást Szalay után, aki valószínűleg odamenukkult. A philadelphiai detektívek tényleg

hamarosan megtalálták Szalayt, aki azonban nem volt hajlandó megadni magát, hanem izgalmas revolverharcot kezdett a detektívekkel, majd amikor látta, hogy nincs menekvés, *agyonlőtte magát.*

Szalay és felesége, Németh Gizella még a világháború előtt a györmegyei Kisbaráthegy községből érkezett Amerikába. Az utóbbi években Szalay viselkedése egyre furcsább lett, egyre panaszkodott, hogy mindenki üldözi, feleségét pedig ellenségeivel való cimborálással és hűtlenséggel gyanúsította.

Százmilliót sikkasztott egy szegedi hivatalnok hogy megnősülhessen

A nászuton tartóztatták le a sikkasztót és ifju felesége leugrott az emeletről

Budapestről jelentik: Két esztendővel ezelőtt történt, hogy a szegedi kenderfonógyárban nagyarányú sikkasztást fedeztek fel. Mire a feljelentés alapján megindított nyomozás eredményre vezetett, a tettes *Menkes Ottó, a gyár fiatal tisztviselője megszökött.* Megállapították, hogy a huszonnégy esztendő fiatal ember csekkcsalás útján *elsikkasztott 200 millió koronát.*

Menkes Ottót a szerelem vitte bűnbe. A fiatalember szerelmes lett egy szegedi urilányba és meg is kérte a kezét. A leány családja azonban hallani sem akart arról, hogy a kifizetésű kezdő tisztviselő családot alapítson. Ekkor egy szép napon Menkes Ottó a következőkkel állott a leány szülei elé:

— Meghalt egy nagybátyám és 200 millió koronát örököltem tőle. Ez az örökség most már lehetővé teszi, hogy megházasodjam és amíg nagyobb fizetést és jobb egzisztenciát nem tudok teremteni magamnak, abból az összegből megélhetünk.

Megtörtént az eljegyzés s Menkes Ottó nemsokára azzal állott elő, hogy felmondja állását a kenderfonógyárban, megcsúszszenek, Olaszországba utaznak, ahol majd egzisztenciát terem magának.

Az esküvő 1926 október 19-én meg is történt és a fiatal pár el is indult olaszországi nászutjára.

A szegedi kenderfonóban csak két héttel az esküvő után *fedezték fel a 200 millió koronás csekkcsalást.* A gyár igazgatósága nyomban feljelentést tett a szegedi rendőrségen és a szegedi büntetőtörvényszék körözőlevelet bocsátott ki a nászuton lévő Menkes Ottó ellen.

A fiatal pár éppen Velencéből hajózott vissza Fiuméba és az egyik szállodában szállt meg, amikor egy reggel detektív kopogtatott be hozzájuk. Menkes Ottót a detektív bekísérte a fiumei rendőrségre, ahol a Szegeden kibocsátott körözőlevel alapján letartóztatták.

Amikor a fiatal asszonyka megtudta, hogy fér-

Németül és franciául tanul Jackie Coogan Európában

A legkisebb filmsztár mindössze heti öt dollár zsebpénzt kap szüleitől

Londonból jelentik: Jackie Coogan most érkezett meg szüleihez Londonba. Az újságírók este tíz órakor keresték fel abban a szállodában, ahol szüleivel együtt megszállt. A Coogan-pár sajnálkozva fogadta a sajtó képviselőit.

— Jackie — mondotta az anya — pontosan este kilenc órakor szokott lefeküdni. Ez alól nincsen kivétel. Igaz, hogy néha közel-lábbal tiltakozik ez ellen, de mi nem engedünk s ha kell, még erőszakkal is bebujtatjuk az ágyba... Most már az úgy alszik, mint a bunda...

Jackie mamája ezután elmondotta, hogy a kis filmsztár most lesz tizenöt éves. De azért még mindig igazi gyermek.

— A pénz értékéről már van fogalma — beszélt — nem hagyott nekünk addig bekét, amíg a zsebpénzt fel nem emeltük. *Most már heti öt dollárt kap... Ezzel az összeggel azt tehet, amit akar... Az a szokása, mihelyt megkapja, rögtön összevásárol mindenfélét s akkor azután egész héten nyugodt.*

Amikor az újságírók csodálkoztak azon, hogy csak öt dollárt kap, hiszen például most Angliában és Franciaországban *hetenként ötezer dollárt fog keresni* — a papa, Coogan ur ezt válaszolta:

— Az nem tesz semmit. Jackie még gyerek, semmi értelme sincs annak, hogy szórja a pénzt. Aztán meg azt a pénzt, amit most keres, mi elteszük neki s ki tudja nem veszi-e majd egyszer hasznát? *Most még arannyal fizetik minden szavát és minden mozdulatát, de így lesz-e ez később is? ... No, ugy-e, hogy igazam van?*

A szülők elbeszélték, hogy Jackie nevelésére igen nagy gondot fordítanak.

— Csak angolul tud — jegyezték meg — és bizony ez nem elég. Mialatt Európában leszünk franciára és németre fogjuk taníttatni. Igen gyenge a matematika is és ezért ebben is erősen kell dolgoznia. Emellett természetesen a *kenyérkeresetet* is el kell látnia.

Akár mennyit keres tehát Jackie Coogan, amint látjuk, az ő élete sem fenékiig teljfel.

Leszavazták a közponli vezetőséget az oszijek-i szocialista kongresszuson

Topalovics Zsivkó és Divac Nedelykó összecsapása az ellenzéki Divac győzelmével végződött

Oszijekről jelentik: Amióta nyilvánvaló lett, hogy a jugoszláv szocialista pártban elkerülhetetlen a szakadás, a két ellentétes tábor most találkozott első ízben és erős összecsapásban mérte össze erejét.

Az oszijek-i tartományi szocialista párt vasárnap tartotta Oszijeken évi rendes közgyűlését, amelyen a tartomány összes pártvezetői képviselve voltak. Az oszijek-i tartományi szocialista pártvezető Horvát-Szlavonország legnagyobb munkásszervezete, miután az oszijek-i tartományban vannak a legnagyobb ipar-telepek.

A tartományi közgyűlésen az országos szocialista párt összes vezető személyiségei megjelentek, így többek között a központi végrehajtóbizottság nevében ott volt dr. Topalovics Zsivkó, a genfi nemzetközi munkásvédelmi hivatal volt jugoszláv delegátusa és megjelent a szociáldemokrata ellenzék vezére, Divac Nedelykó is. A zagrebi tartományi szocialista pártot dr. Adzsia Bozsídár, a most megjelent Socialna Misao (Szociális gondolat) című új pártlap szerkesztője képviselte. Megjelent továbbá Berlekovic Gojko, a Vörös zászló című szocialista lap szerkesztője és Haramina Vilmos, a zagrebi tartományi szocialista párt elnöke is.

A közgyűlésen egymásután szólaltak fel a tartományi szervezetek delegátusai és súlyos támadásban részesítették a központi pártvezetőséget, amelynek hívei szerintük a mai politikai rendszert védelmezik kijelentették, hogy a központi pártvezetőség kiküldöttjei legokosabban tennék, ha ezek után többé nem vennének részt a tartományi közgyűlésen.

Dr. Topalovics Zsivkó a központi pártvezető delegátusa szólalt fel ezután és igyekezett megindokolni a pártvezetőség határozatát, amely szerint Petelján szocialista képviselő nem ment passzivitásba a parasztdemokrata koalícióval együtt. A pártvezetőség

nem ellenezné a passzivitást, de a többi tartományok szocialista szervezetének hangulatával is számolnia kell.

Dr. Adzsia Bozsídár szerkesztő, majd Berberovic Gojko és Haramina Vilmos, végül pedig Divac Nedelykó szólalt fel és azt fejtegette, hogy amikor Jugoszláviában az ellenzék a reakcióval szemben a gyűlekezési és szólásszabadságért és a választások tisztaságáért küzd, akkor a szocialista párt, mind legszélsőbb ellenzék, nem harcolhat a tömörült ellenzék ellen és nem állhat a kormány rendelkezésére a parlamentben, mint minta ellenzék. Nem érti a központi pártvezetőség hivatalos kiküldöttjét, dr. Topalovics Zsivkót, aki a politikában »az alkalmazkodás« taktikáját hirdeti, mert ez elvi jelentőségű és nem taktikai kérdés. Ha egy polgári politikai pártcsoporthoz a demokráciáért, a szólás- és gyűlekezési szabadságért, a jogegyenlőségért küzd — legyen akár milyen ez a csoportosulás — még ha feketébb is volna az ördögnél, azt hátha támadni nem szabad, azt csak támogatni, vagy azzal együttműködni szabad, míg a közös célt ki nem vívták.

A szociáldemokrata pártellenzék nevében Divac beszéde végén ilyen értelmű javaslatot is tett.

Ezután szavazásra tették fel a kérdést és a közgyűlés egyhangulag Divac Nedelykó, illetve a szociáldemokrata akcióbizottság javaslatát fogadta el.

Az oszijek-i tartományi szocialista gyűlésnek nagy jelentősége, hogy dr. Topalovics Zsivkó, a központi pártvezetőség exponense a június 20-iki parlamenti események után először találkozott az ellenzék vezetőivel, akik dr. Topalovicsal már a személyes érintkezést sem tartják fenn. Dr. Topalovicsnak alkalma volt az oszijek-i gyűlésen meggyőződni, hogy a közhangulat, a központi pártvezetőség ellen van és erről a benyomásairól a legközelebbi pártvezetőségi gyűlésnek kénytelen lesz beszámolni.

földnélküli földművesek hazánknak, ha az agrárreform áldásaiban részesülnek, a legmegelégedettebb és leglojalisabb polgárok közé fognak sorakozni.

Ismételten kérem a demokrata párt főbizottságát hasson oda, hogy a vajdasági agrárkérdést egyszer már a törvényhozás rendezze, de előbb az agrárpanaszokat vizsgálják meg és orvosolják. Kerepessy előadása viharos tetszést aratott és egyhangulag elfogadták indítványát.

Hercegnő és festő tragikus szerelmi regénye

A festőt megmérgezve holtan találták és utolsó látogatója Galytzin Mária hercegnő volt

Párisból jelentik: A touloni társaságokban napok óta egyébről sem beszélnek, mint arról a titokzatos gyilkosságról, melynek egy ismert festőművész esett áldozatul — amelyről röviden már beszámoltunk — és amelyről a rendőrség egyetlen szó tájékoztatást sem adott. A rendőrség feltűnő titkolózása azonban nem tudta utját állni a szóbeszédnek és ma már a párisi sajtó is hirt ad a bűncselekményről.

Látul festőművész, tekintélyes és jómódu touloni szülők gyermeke, pár nap előtt egy este bezárkózott szobájába. Az alkonyati órákban egy lefátyolozott hölgyet láttak besuhanni a lakásba. Két órával ezután a szobaleány kopogtatott a fiatalember szobájának ajtaján, de nem kapott választ. Rosszat sejtve szólította elő a házbelleket és együtt törték fel a szobaajtót. Odabenn a butorok szanaszét hevertek és az asztal alatt egy szál ruha nélkül, arcn a pokoli kín megmerevedett diarcával, holtan feküdt a festő.

A különös haláleset felderítése nem mindennapi feladat elé állította a rendőrséget. A boncolás eredményeként megállapították, hogy a festőművész haldít kokainmérgezés okozta, de hogy a mérgező anyag került szervezetébe, a tekintetben még csak feltevései vannak a nyomozó rendőrségnek. Nagyon különös szerepet játszik a rémregényben az a fiatal hölgy, aki a kritikus estén meglátogatta a festőművészt és akiről a detektívek megtudták, hogy azonos a huszonhatéves Galytzin Mária Lujza hercegnővel. Az arisztokrata hölgy értékes felvilágosításokkal szolgálhatott volna a rendőrségnek, hiszen ő járt utoljára a festőművésznél, de bármennyire érdekelte is a rendőrséget a hercegnő mondanivalója, kíváncsiságát nem elégíthette ki, mert Galytzin hercegnő nyomtalanul eltűnt.

Kikinda város alakuló közgyűlése

Szerdán választják meg a város tisztviselőkarát

Kikindáról jelentik: A város ujonnan megválasztott képviselőtestülete hétfőn délután tartotta meg alakuló közgyűlését, amelyen mint korelnök Bogdán Márkó bankigazgató elnökölt. Budisin Joca és dr. Raicsevics Steván képviselőtestületi tagok, valamint dr. Belacsics vármegyei főügyész napirendelőtti felszólalása után megválasztották a különböző bizottságokat. Az egyes bizottságokba a következők kerültek be:

Allandó választmány: dr. Raicsevics Steván, Ruszinkov Misa, Mirkov Vuka, Rackov Nika, Bogdán Márkó, Wetzel János, Majinszky Luka, Budisin Joca, dr. Bojanics Petár, dr. Zsiross Lajos, Budisin Steván, Malogajszky Vászta. Pénzügyi bizottság: dr. Raicsevics Steván, Joviczin Dobrivoj, Guttman Miksa, Penzt Miklós, Sztankov Misa, Lepedát Milivoj, Budisin Sándor, Zubanov Sándor. Felügyelőbizottság: Bogarosky Uros, Aldan Milán, Mirkov Milos, helyettesek: Schmidt Vencel, Mility Szvetozár. Gazdasági bizottság: Ilijin Szredoje, Ruszinkov Gyura, Koszancsity Rankó, Kalapis Miklós, Krsztonosity Nika, Budisin Milos, Mility Milán, Duskov Milos, Relyin Iván, Molitor József, Szabó János, Ugrinov Milos. Utbizottság: Nadosan Aleksz, Tuszinger Mihály, Puczin Pera, Bogdan Márkó, Budisin Joca, Mijandzsics Arsen. Szegényalap: Sztaniszlavjevics Pája, Tyirity Szlavkó, Kockar Milivoj, Radics Dusan, Aldan Szreda, Mility Szvetozár. Nyugdíjügyi bizottság: Raicsevics Steván, Szudarov Zsiva, Vujanics Aleksza, Majinszky Lukács, Popovics Szvetiszlav, Gyomparin Szever, dr. Roth Vilmos. Népjóléti bizottság: Putnik Szforonije, Gyerity Ljuba, Markos Mita, Zubanov Szarkó, Joanovics Szima, Veszelinov Joca. Iskolaszék: Krsztin Pera, Popovics Jasa, Janovics Szima, Schmidt Vencel, Szuboticski Rada. Egészségügyi bizottság: Ilijin Szredoje, Velemirov Milán, Francuski Iván, Rukics Pera, Terzin Száva, Szredojev Milán, Jérinkity Száva, Mrkov Milos, Löv Sándor, Wetzel János, Zubanov Milán, Veszelnov Joca, Mijandzsics Arsen, Szabó János. Árvaszekei elnöki bizottság: dr. Raicsevics Steván, dr. Bojanovics Petár, dr. Zsiross Lajos, Majinszky Lukács, dr. Roth Vilmos. A képviselőtestület legközelebbi ülését szerdán délután négy órakor tartja, amikor megválasztják a tisztviselőket.

Igazságos agrárreformot!

Kerepessy Vince képviselő javaslata a demokrata párt noviszadi országos konferenciáján

Kerepessy Vince, a szentai demokratapárti képviselő a demokratapárt noviszadi országos konferenciáján, mint az agrárkérdések előadója, hosszabb beszéd keretében ismertette az agrárreform-kérdések egész komplexumát. Elsősorban méltatta Setyerov Szlavkó dr. képviselő törvényjavaslatát, amelynek az a lényege, hogy az agrárreform által eddig igénybe vett földek kataszteri tiszta jövedelmének százhatvanzorosát kötelesek a földet élvező agrárigénylők husz év alatt megváltási ár címén az Állami Agrárbank útján az eddigi földtulajdonosoknak kifizetni, akik az összegről husz évre szóló amortizációs kötvényt kapnak a banktól.

— Az agrárreform — mondotta Kerepessy képviselő — az a szükséges rossz, amely ellen joggal panaszkodhatnak azok is, akiket a Vajdaságban sujtott ez a reform, de azok is, akik anyagi előnyökhöz jutottak a reform révén.

— Indokolt a községek panaszja, amelyektől a törvényes maximumon alul is elvettek földet, vagy amelyeknek árterületeit, iskolaföldjeit vették el és emiatt ezer-kétezer százalékos póttadóval tengetik máról-holnapra életüket. Az iskolaföldeket azért vette el az állam, mert az iskolákat államosították, de nem vették figyelembe, hogy az iskolák fűtése, világítása, tatarozása a városokat terheli.

Egyes földbirtokosoktól a törvénnyel indokolt maximumon alul vettek el földet, vagy olyan földet, amely nem esik agrárreform alá. Hiába kérvény, panasz, ügyüket kilenc év óta még mindig nem intézték el. Például hatvanöt hold földet elvett az agrárreform olyan birtokostól, akinek sem több földje, sem egyéb vagyona nincs. Ez a birtokos földjét olyan hétszáznyolcvan holdas birtokból vette, amelyet tulajdonosa 1919. évben adott el az agrárminisztérium engedélyével hatvanhárom vevőnek. A vevők zavartalanul birtokolták a földet 1927. évig. Ekkor az egyik vevőtől azzal az indokolással vette el az agrárreformminisztérium a hatvanöt hold földjét, hogy jogelődje több földet adott el a törvényes maximumnál. Még ha nem az agrárreformminiszter engedélyével adta volna el a birtokos a hétszáznyolcvan hold földet, akkor sem lehetne a vevőtől elvenni egész földjét, hanem az volna a jogszerű, méltányos és igazságos eljárás, hogy valamennyi vevőtől proporcionális alapon vennék el a törvényes maximumon felüli részt. Előfordult, hogy egy birtokostól nyolcszáz hold legelőt vettek el, ami nem is esik agrárreform alá és nem agrárreflektánsoknak osztották ki, hanem két község használatába engedték át.

Jogos a birtokosok panaszja a nem egyenlő elbánás miatt. Minden 518 holdon felüli birtokot azon a

cimen hagyták meg, hogy azok mintagazdaságok 518 hold földön éppen úgy lehet fajméneket nevelni, magot nemesíteni, mint öt-hatezer holdas birtokon. Láttam már gazdát, aki hatvan holdacsakáján nagyobb szakértelemmel nemesít magot, mint két-ötezer holdas gazdaság.

Az agrárreform által igénybe vett földek tulajdonosainak panaszja teljesen indokolt: már kilenc éve elvették földjeiket, 1924. évig adót is fizettek és még nem is sejtik, hogy ki, mikor, mennyit fizet nekik földjükért. Az agrárigénylők dobvoljácok, kolonisták részéről is sok a jogos panasz. Többen hasznavehetetlen, megmunkálhatatlan földet kaptak. Nem tudják, meddig használhatják parcellájukat, mikor fosztják meg őket telküköktől, mikor jegyzik nevükre parcellájukat, mennyi megváltási árat tartoznak fizetni, bekebelezik-e az elidegenítési és megterhelési tilalmat földjükre. Csupa olyan kérdés, amelyre kilenc év alatt nem kaptak választ.

A kisebbségi nincsetlenek panaszja

Száz meg száz optáns és ezer meg ezer nemzetiségi kisebbségi nincsetlen földművelőnek megvan a teljes joga a parcellához, de eddig még nem kaptak egy borozda földet sem. Ezek az agrárreform alá eső földekből még pénzükért sem vásárolhatnak. Ismerek több esetet, amikor az agrárreform minisztérium által eladásra engedélyezett földek adás-vételi szerződésai közül a minisztérium csak a szláv nevű vevők szerződését hagyta jóvá, a magyar nevű vevők szerződéseit ellenben elutasította.

A magyar földnélküli földművelőket eddig mellőzték a radikális agrárreform miniszterek, csak azért, mert magyarok. A magyar földművelők a nagy földbirtokok felosztása folytán munka, kereset, kenyér nélkül maradtak, nyomorognak és növelik az elégedetlenek tömegét. Bűn annak a magyar és német munkásnak kezéből kiűtni a kaszát, kapát, aki a világ legjobb, legszivósabb földmunkása.

Ezerszámra hevernek elintézetlenül az akták

Meg kell egyszer már hozni az agrárreform törvényt, hogy az ne legyen többé korteszésköze a kormányoknak. De a törvény meghozatala előtt az ezer számszámra elintézetlenül heverő panaszot, aktát el kell intézni és mindenkinek törvényes jogát el kell ismerni és minden jogtalanságot e téren meg kell szüntetni. És nem szabad megfeledkezni a nemzetiségi nincsetlenekről. Már most is hasznos és munkás fial ezek a

Sztaribecsejen összeomlott egy kunyhó és maga alá temetett egy családot

A szerencsétlenségnek egy halálos áldozata van

Sztaribecsejről jelentik: Sulyos szerencsétlenség történt vasárnap éjjel Sztaribecsei külvárosában, ahol az esőzések következtében beomlott egy földbevájt kunyhó és maga alá temetett egy családot. A szerencsétlenségnek egy halálos áldozata van.

Tüski Ferenc napszámos Úrdög Julia nevű asszonnyal és négy éves Julia nevű leányával Sztaribecsei külvárosában egy földbevájt kunyhóban élt. A szegény család vasárnap este kilenc óra tájban nyugvóra tért. Tizenegy óra tájban a kunyhó teteje beomlott és maga alá temette az alvó családot.

A földtömegek alá temetett család segélykiáltásaira elősietettek a szomszédok, akik kiásták a romok alól a szerencsétlenül járt embereket. Tüski Ferenc könnyebb zúzódásokat szenvedett. Az asszony sértetlen maradt, de a négy éves kisleányt a lezuhanó sulyos földdarabok halálra zúzták.

A szerencsétlenségről azonnal értesítették a rendőrséget és orvost is hívták, aki megvizsgálta a kisleányt, de már csak a beállott halált állapíthatta meg. A szerencsétlenséget az okozta, hogy az esőzések következtében a kunyhó falai átáztak.

A BÜVÉSZ PALATÁBLÁJA

Az özvegy leleplezi Houdini leghíresebb trükkjét

A londoni variété-ügynökségek irodájában minden napos látogató volt a kilencvenes évek végén egy fiatalember, Harry Houdini, aki mint »bilincsnitő«-artista keresett angazsmánt, de hónapokig hiába. Végre egy meglehetősen jelentéktelen impresszárió, Slater szóbaállt az ismeretlen fiatalemberrel és azt az ajánlatot tette neki, hogy hajlandó öt két hétig próbaképpen megmondani, ha bebizonyítja képességeit azzal, hogy a Scotland Yard bilincseit is felnyitja. Egy óra múlva már mindketten a Scotland Yard főnöke, Melville ezredes előtt állottak. A rendőrfőnök nagyot nevetett, amikor meghallotta, hogy miről van szó.

— A Scotland Yard bilincsei nem színházi kellek — magyarázta Houdininek fölényesen, — mi a kriminalisztikai tudomány legújabb vívmányainak megfelelő modern bilincseket használunk. Azokból nem lehet csak úgy ukmukfuk kibujni...

— Szeretném mégis megpróbálni — kérte szerényen Houdini.

Melville ezredes teljesítette az artista kívánságát. Levitte a fogdába, megmozdította, hogy nincsenek-e nála szerszámok, azután személyesen megbilincselte. A megvasalt embert végül odaláncoltatta egy oszlophoz. Amikor ezzel elkészült, gúnyosan megkérdezte Houdinitól:

— Mikor jöjjünk vissza önért? Egy óra múlva? Vagy tovább akar kísérletezni?

— Már kész vagyok — felelte az artista — mehetünk együtt.

És mintha tágítható gummi karikák lennének, úgy húzta ki a patent-bilincsekből egymásután a végtagjait a hűledező rendőrfőnök szemelátára.

Ezzel a számmal lett Houdini világhírű. A variétékban, ahol fellépett, a közönség köréből jelentkező vállalkozók, köztük konkurrens artisták, mindent megpróbáltak, mindent megkíséreltek, hogy Houdinit egyszerűen úgy guzsbakossák, hogy ne tudjon kiszabadulni, ez azonban egyetlenegyszer sem sikerült.

Houdini milliomos lett a bilincsnitásban, komoly békebeli milliomos, s mire megszédte magát, beleunt a híres trükkbe. Abahagyta és spiritizista médium lett, a leghíresebbek egyike, olyan nevet szerzett ezen a téren magának, mint a később családon kapott Eusepia Palatino. Houdinit azonban sohasem kapták rajta, viszont ő sohasem csinált titkot belőle, hogy csal. A spiritizisták azonban nem hitték el neki. A mutatóanyagok, amiket produkált, megmagyarázhatatlanok, természetfölöttiek voltak s a művész, akit mulattatott ez a szerep, sokáig, évtizedekig nem leplezte le trükkjeit. »Csupa svindli, — mondta — de jöjjenek rá mások, hogy hogy csinálom.« S élvezte, hogy senki sem tudott rájönni. Conan Doyle és az angol spiritizisták többi vezetői ismételtlen láncsát törtek a nyilvánosság előtt amellett, hogy Houdini nem csaló, hanem kitünő médium, aki csak reklámhajászából adja ki magát, hogy hívészi hírnevét öregbítse, svindlernek. Az öreg hívészi nevetett és hallgatott. Csak élete alkonyán adott ki egy könyvet, amelyben azután elintézte a spiritizistákat és az összes »csodáknak«, amelyeknél mint médium közreműködött, leleplezte a nyitját.

Ezről a könyvről a spiritizisták nem szeretnek beszélni...

A szenzációsan érdekes könyv pontos és szakszerű magyarázatát adja a nagy hívészi valamennyi híres trükkjének, csak egy — igaz, hogy utazás közben rögtönzött tréfájának a magyarázatáról feledkezett meg benne a szerző. Talán nem is feledkezett meg, csak nem tartotta ezt a produkciót olyan nagyszabásúnak, mint a színpadon és a spiritizista szalonok homályában végzett egyéb mutatóanyagait. A szobanforgó trükk azonban mégis érdekes, nemcsak, mert roppant jellemző Houdini módszerének alaposságára és szellemességére, hanem azért is, mert a nagy hívésznek, aki addig csak bilincsnitással és hasonló, főként fizikai ügyességet igénylő produkciókkal tűntette ki magát, ez volt az első kísérlete a »spiritizmus« terén. Houdini mulasztását most a hívészkirály özvegye pótolja és egy londoni folyóiratban leleplezi a palatábla titkát.

Az eset így történt:

Houdini, miután a londoni »Alhambrá«-ban befejezte vendégjátékát, hajóra szállt, hogy Newyorkba utazzon, ahová új szerződése szólította. A hajónak volt rajta kívül még egy érdekes vendége, Theodor Roosevelt, az Egyesült Államok ex-elnöke. Teddy, aki akkoriban fejezte be egy esztendőre tartó délamerikai felfedező-utját, azért volt Londonban, hogy a »Daily Te-

legraph«-nak eladja az expedíció utinaplóját. A hosszú hajóút alatt az utasok felkérték ugy Houdinit, mint Rooseveltet, hogy tartassanak előadásokat. Rooseveltet, a híres fecsegő, a szenvedélyes népszerűség-hajkász, talán először életében tagadta meg ilyen kérés teljesítését. Erre megvolt az alapos oka. Business. A »Daily Telegraph«-fal kötött szerződése szerint ugyanis mindaddig, amíg a lapban a délamerikai napló közlése befejezését nem nyer, nem volt szabad az elnök urnak sem cikket írni, sem előadást tartani, sem szónokolni, legkevésbé pedig újságróval szöveázni. Már pedig egy nagy óceánjárón mindig akad egy-két újságró. Az ember nem lehet elég óvatos...

Szóval Teddy nem tartott előadást. Houdini azonban tartott. Nagy sikere volt bilincs-trükkjeivel és egyéb mőkival, a sikerért azonban alaposan meg kellett ezuttal izzadnia. A rövidlátó Rooseveltet ugyanis, bár szánalmasan pislogott és hunyorgatott civkerek mögöl, egyike volt az akkori idők leghíresebb vadászainak (oroszlántól fölfelé), kitünően tenniszezett, s kormányozható rövidlátásával alaposan körmére nézett a hívésznek. Kibujt belőle az egykori newyorki detektívönök. Houdini, miután szokásos mutatóanyagait befejezte, szemmeláthatóan fáradtan hajította meg magát s az ezuttal valóban szünni nem akaró tapsokra kijelentette, hogy szeretne kipróbálni egy mutatóanyagot, aminek a sikeréről azonban nem kezeskedik, minthogy még sohasem csinált hasonlót. Miután a publikum biztosította, hogy az esetleges kudarcot — tekintve, hogy egészen új kísérletről van szó — meg fogják neki bocsátani, Houdini odaadott egy darab papírost és ceruzát Rooseveltnak s felkérte az ex-elnököt, hogy írjon fel arra egy olyan kérdést életének valamely eseményére vonatkozólag, amiről a jelenlévők közül senki sem tud s főleg Houdini nem. A hívészi többek ellenőrzése mellett átment a másik szöveázőbe, hogy ne láthassa Rooseveltet kémozdulatait s ne olvashassa ki esetleg azokból a kérdést; az ex-elnök ezalatt a következő kérdést vetette papírra: »Hol töltöttem az elmúlt karácsonyt?« Erre a kérdésre a hajó utasai közül senki sem tudhatott felelni. Teddy ugyanis az előző karácsonykor már uton volt a délamerikai öserdőben s utiáról — a lappal szemben vállalt kötelezettségéből kifolyólag — senkinek sem tett említést. De ha tett is volna... A cédulát, amelyre a kérdést felírta, előbb gondosan összehajtogatta s csak azután hivatkozott Houdinira.

— Megvan? — kérdezte a hívészi.

— Igen.

— Tessék a cédulát egy borítékba tenni!

Rooseveltet kivett zsebéből egy borítékot, beletette a cédulát s azután Houdini utasítására lepecsételte a borítékot. A hívészi erre behozott két palatáblát, megmutatta őket a közönségnek, hogy nincsenek semmiképpen sem preparálva, azután elvette a lepecsételt levelet és a két tábla közé tette. A táblákat azután az asztalra helyezte, mormogott egy-két varázsigét s felkérte Rooseveltet, hogy vegye ki a levelet a táblák közül.

— Sértetlen a pecsét?

Az ex-elnök gondosan megvizsgálta a pecsétet, bár erre semmi szükség sem volt, hiszen Houdininek sem módja, sem ideje nem volt a levelet felbontani.

— A pecsét sértetlen — állapította meg Rooseveltet.

— Akkor bontsa fel a levelet és olvassa fel a kérdést!

Mindenki csodálkozott. Azt várták, hogy Houdini kitalálja a lepecsételt levél tartalmát. A hívészi nem törődött a csodálkozással. Rooseveltet végre is szót fogadott, de miután felolvasta a cédula tartalmát, megkérdezte Houdinitól:

— S a válasz?

A hívészi rámutatott a palatáblára, amit Rooseveltet egész idő alatt a kezében tartott:

— Rajta van a táblán.

Mindenki a táblának esett. S az egyik palatáblán csakugyan rajta volt hajszálvékony vonalakkal felrajzoltva Délamerika térképe, az egyes városok mellett zárójelben egy dátum, hogy mikor tartózkodott ott Rooseveltet. A rajzon egy hatalmas nyíl jelölte meg annak a folyónak a torkolatát, ahol az előző év karácsonykor az expedíció táborozott, biztonság okából azonban itt is pontosan oda volt írva az évszám, hónap és nap.

Rooseveltet a száját tátotta. Ki rajzolta a táblára ezt a térképet? És mikor? Hiszen ebben a szempillan-

tásban olvasta csak fel a kérdést! S a tábla azóta nem volt a hívészi kezében. Előre fel volt a táblára a térkép rajzolva? Nem lehet, hiszen Houdini nem tudhatta, hogy ez lesz a kérdés? Vagy ha tudta, honnan tudta? S főleg honnan vette a térképet a dátumokkal? Houdini nem magyarázott meg semmit, mosolyogva jelentette ki, hogy az egész csak egy ügyes hókusz-pókusz. Ez a tréfa alapította azonban meg médiumi hírnevét. Senki sem tudott ugyanis természetes magyarázatot találni rá.

Pedig — mint Houdini özvegye elmeséli — a dolognak egész természetes a magyarázata. Houdini egy órával az indulás előtt szállt hajóra. Az első, amit ott hallott, az volt, hogy velük utazik Rooseveltet is. A hívészi rögtön elhatározta, hogy a népszerű Teddőt megtréfálja. Egy újságró barátja révén, aki a »Daily Telegraph«-nak volt a munkatársa, tudta, hogy az ex-elnök ennek a lapnak adta el délamerikai naplóját. A hajó indulásáig volt még Houdininek egy órája. Autóba ugrott, elrobogott a szerkesztőségbe s ott barátja, az újságró révén megszerezte a naplóhoz mellékelte egyik térképvázlat másolatát, (amelyen pontosan fel volt tüntetve, hogy az expedíció mikor, hol tartózkodott) továbbá egész esomó hasonló apró adatot az expedíció történetéről. Azzal visszaroabogott a hajóra. A produkció sikere ezzel már biztosítva volt, Houdini ugyanis egészen biztosan számíthatott arra, hogy Rooseveltet, akinek egész pályafutása, sőt magánélete is meglehetősen közismert volt, csak életének legújabb és egyelőre ismeretlen szakaszából választhat olyan kérdést, amelyről a jelenlévők egyike sem tud. Az összes lehetséges kérdésekre vonatkozó válaszokat palatáblákra írta és rajzolta fel Houdini, (volt rá ideje a hosszú hajóút alatt), hogy amikor már majd tudja a kérdést, rögtön kéznél legyen az a tábla, amin a válasz rajta van.

De hogy lehet a lepecsételt levélbe zárt kérdést megtudni? Kolumbusz tojása, ha az ember napokig készül rá előre. Houdini tudta, hogy előadását a hajó szalónjában fogja megtartani. A szalón asztalkáin különböző albumok hevertek. Ezeket az albumokat Houdini éjszakánként sorra becsempesztte kabinjába és valamennyit preparálta: felbontotta a bekötési táblákat s a vékony borkötés alá hártypapírt, közbe pedig indigó-papírt (kopirozó papírt) helyeztet el. A bekötési táblákat azután újra beragasztotta s az albumokat visszacsempesztte a szalónba. Az előadás napján már valamennyi album preparálva volt. Amikor Houdini átnyújtotta Rooseveltnak a papírlapot, hogy a kérdést arra írja fel, az elnök önkéntelen mozduletal felvett az asztalról egy albumot, rátette a papírost és azon írt. A publikum csak arra ügyelt, hogy a hívészi a cédulát ne lássa arról, hogy amikor a palatáblákért kiment, az albumot magával vitte, a szokott hívészfogásokkal el tudta Houdini terelni a figyelmet. Kint villámgyorsan feltepte az album bekötési tábláját, kivette a hártypapírost, amire rá volt kopirozódva már a kérdés szövege, ennek alapján előkereste a megfelelő palatáblát s azzal, meg egy másik tiszta táblával visszasielt a szalónba. Ott már csak arra kellett vigyázni, hogy a közönség a két palatáblának először csak a három tiszta oldalát lássa, a negyediket ne. Ez nem is volt nehéz, egyrészt, mert mindenki a levelet figyelte, másrészt, mert a táblákra hajszálvonalakkal volt az ábra rárajzolva s igazán senki sem gondolt arra, hogy a válasz előre kész legyen egy kérdésre, amit a hívészi még »nem is tudhatott«.

A hajón tartózkodó amerikai újságrók óriási cikkekben számoltak be lapjaiknak a »természetfölötti« mutatóanyagról s — így lett Houdiniból spiritizista.

s. k.

Tolvaj községi irnok

Kilopta a községi bíró feje alól a pénztárcát

Becskerekéről jelentik: A becskereki törvényszék most tárgyalta Popov Péra községi irnok bűnügyét. Popov lopás és hatóság elleni erőszak büntetével volt vádolva, mert a vád szerint 1925 január havában kihuzta Marinkov Gyóka szerbíttebeji községi bíró feje alól a pénztárcáját, amíg az aludt éss hatszáz dinárt kiloptott belőle. A lopott pénzt elmulatta és amikor egy rendőr be akarta kísérni, elenszegült.

Popov Péra az elnök kérdésére kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. Ő nem nyult a más pénzéhez. Ott volt Ittebejen és mulatott, egyszer csak jött érte egy rendőr és bekísérte a község házára, ahol azt mondták, hogy lopással gyanúsítják.

— De maga a csendőrségen beismerte, hogy maga lopta el a hatszáz dinárt — mondta az elnök.

— Mert vertek a csendőrök. Borzasztóan megkínzottak, hát magamra vállaltam.

Több tanut hallgatott ki a bíróság, akik azonban nem tettek lényeges vallomást. Marinkov Gyóka, a károsult azt valotta, hogy csak két ember volt a szobájában, amíg aludt, a komeszárus és Popov. Mint-hogy a rendőrbiztos nem lopta el a pénzt, Popovot kellett gyanúsítani.

Mihajlovics Andrija csendőrmester elmondotta, hogy Popov önként beismerte a lopást és kijelentette, hogy megtéríti az összeget, csak ne jelentsék föl.

— A vádlott azt állítja, — mondoita az elnök — hogy maguk addig verték, míg bevallotta a lopást.

— Hozzá se nyultunk, kérem.

— Nem ám! Először pofonvágott, azután letepert a földre, rámtérdelt és korbáccsal vert — vágott közbe a vádlott.

A bíróság bűnösnek mondta ki Popov Pérárt lopás és hatóság elleni erőszak vétségében és ezért három hónapi fogházra ítélte.

A beogradi fegyverszünet tizedik évfordulója

Kalafatovics tábornok visszaemlékezései Franchet d'Esperay és Károlyi Mihály gróf találkozására

Most kedden mult tiz esztendeje annak, hogy a magyar köztársaság delegációja gróf Károlyi Mihállyal az élen megjelent Beogradban Franchet d'Esperay tábornoknál és itt a szövetséges hadseregek tábornokainak jelenlétében Magyarország nevében megkötötték a fegyverszüneti szerződést.

A tízéves évforduló alkalmából Kalafatovics Daniló tábornok, aki a szerb hadsereg képviselőjében szintén részt vett a fegyverszüneti tárgyalásokon, érdekes visszaemlékezésben számolt be a tárgyalásokról.

— A szerb hadsereg vezérkara — kezdi visszaemlékezéseit Kalafatovics tábornok — akkoriban érkezett Nisbe Ófelsége Alekszandar király, akkori trónörökös vezetésével. Franchet d'Esperay ebben az időben Bitoljban tartózkodott s ekkor érkeztek az első hírek arról, hogy a magyar köztársaság kormányja fegyverszünetet akar kötni. Egy nappal később megérkeztek Beogradba a magyar kormány kiküldöttjei, Kozovszky József és Dormándy Géza alezredek is, akik Kövess tábornagy aláírásával ellátott meghatalmazást mutattak fel arra, hogy a magyar állam nevében megkötődjenek a fegyverszüneti tárgyalásokat. Dormándy és Kozovszky alezredek megérkezéskor benyújtották a meghatalmazást Milojevic Dragomirnak, a Beogradban székelő dunai divízió parancsnokának, aki a magyar kiküldöttek kérését még aznap táviratilag továbbította Bitoljba Franchet d'Esperaynak. A marsall még a távirat vételének napján írásztalához ült és vázlatosan kidolgozta a magyarokkal kötendő fegyverszünet feltételeit. Ezek szerint a központi hatalmak bármely hadseregének fegyveres alakulatai, amelyek a román határtól kezdve a Dunától és a Szávától tizenöt kilométeres körzetben vannak, kötelesek azonnal letenni a fegyvert és ettől a demarkációs vonaltól egy kilométer távolságra visszavonulni. A fegyverszünetet kérő fél köteles továbbá egész hadiflottáját, valamint a dunai hajóparkját és szávai hajóegységeit azonnal átszolgáltatni a szövetséges hadseregeknek, mint hadizsákmányt. A magyar csapatok a fegyverszünet megkötése pillanatától kezdve semmi további hadmozdulatot nem végezhetnek, a szövetséges hadseregeknek a magyar területeken keresztül joguk van minden külön engedély nélkül csapatszállításokat eszközölni.

— A fegyverszüneti feltételek elfogadására Franchet d'Esperay huszonegy óra időt adott a magyar delegációnak. A magyarokkal egyidejűleg Franchet d'Esperay is kíséretével autókön a fővárosba utazott. A marsall autóját Bitoljól Beogradig valóságos diadalut volt, az utban ejtett falvak lakossága lelkes ovációban részesítette Franchet d'Esperayt és virágokat

szórt a gépkocsira.

A marsallnak Beogradban Hadzsi Toma Pozorisna ul. 5. szám alatti lakását jelölték ki szállásul. Ennek a földszintes régi épületnek a szalonjában találkoztak Károlyi Mihály gróf és a kíséretében levő magyar delegátusok Franchet d'Esperayvel s itt írták alá a fegyverszüneti szerződést. A Pozorisna ulica 5. szám alatti ház Beograd ama kevés épülete közé tartozott, amelyek akkoriban nem hevertek romban. Az ódon épületet megkímélték az ágyugolyók és a lakás, amely egy jómódu szerb kereskedő tulajdona volt, berendezésével együtt sértetlen maradt. Ez volt az oka annak, hogy a meglehetősen szerény berendezésű lakásba szállásolták be a francia marsallt.

— Franchet d'Esperay megérkezése után nyomban megjelent nála Milojevic ezredes, a dunai divízió parancsnoka és rövid jelentést tett a marsallnak, aki ezután magához kérte a magyar delegációt.

— Este hét óra volt, amikor a delegáció gróf Károlyi Mihály köztársasági elnök vezetésével megjelent a Hadzsi Toma-féle ház szalonjában, hogy a marsallal megállapodjanak a fegyverszüneti feltételekben. A delegáció tagjai voltak Károlyi Mihályon kívül: Jászai Oszkár tárcanélküli miniszter, Harkányi Lajos, a nemzeti tanács tagja, Bokányi Dezső, a nemzeti tanács elnöke, Csernyák István repülőkapitány, a katonatanács elnöke. A tolmács szerepét Demoise Budapesten élő francia kereskedő látta el.

Franchet d'Esperay anélkül, hogy kezét nyújtott volna a delegáció tagjainak, felszólította Károlyi gróft, hogy mutassa be nekik. Ezután szintén minden kézfogás nélkül a delegáció tagjai mondták el neveiket. Eközben érdekes epizód játszódott le. Amikor a marsallnak Csernyákot, mint kapitányt és mint a magyar katonatanács elnökét mutatták be, Franchet d'Esperay élesen jegyezte meg:

— Nem hittem volna, hogy ilyen mélyre süllyedtek.

— Kölesönös bemutatkozás után Károlyi Mihály gróf hozzáfogott a franciányelvű emlékirat felolvasásához, amelyben Magyarország helyzetét ecsetelte és kérte, hogy a fegyverszüneti feltételeket minél enyhébbekre szabják. A körülbelül öt gépirásos oldalra terjedő emlékirat felolvasása meglehetősen hosszú időt vett igénybe, mert gróf Károlyi, aki különben is nehezen beszél, most még különösen izgatott is volt.

— Ilyen külsőségek között folyt le a történelmi jelentőségű találkozás, amelynek során aláírták a fegyverszünetet — fejezi be visszaemlékezéseit Kalafatovics tábornok.

mindenekelőtt védelmezi a nyilvános házakat és játéklangokat.

Míndezek a momentumok az objektív szemléletre együttvéve azt a hatást teszik, hogy a küzdelem sorsa meglehetősen nyílt, legalább is sokkal nyílabb, mint 1916. óta bármikor. A küzdelem nyíltá tévéséhez hozzájárul az amerikai elnökválasztási szisztéma is, a világ legelavultabb választási szisztémája, amely lényegében abból áll, hogy az államok választanak elektorokat, akik azután az elnökre szavaznak. Egy államban vagy republikánus, vagy demokrata elektorok győzhetnek, ha tehát valamely állam lakossága egymillió választópolgárt számlál és ebből 510.000 republikánusra, 490.000 demokratára szavaz; a 490.000 szavazat a tulajdonképpeni elnökválasztáson nem érvényesül, mert ebből az államból csupa republikánus elektor megy Washingtonba.

Az elnökválasztó gyűlésen az összes elektorok száma 531, a többséghez 266 szavazat kell. A választás szempontjából csak az elektorok szavazatai lényegesek, amelyek így esetleg az ország szavazóinak kis töredékét tehetik és mégis győzelmet jelentenek. A keleti államok megnyerése a leglényegesebb tehát. Smith Alabama, Arkansas, Florida, Georgia, Louisiana, Mississippi, a két Carolina, Texas és Virginia szavazataira biztosan számíthat és valószínűnek tartják, hogy Kentucky, Tennessee, nyugati Virginia és Oklahoma is demokratát választ. Ha ez az eset most bekövetkezik, Smithnek 157 szavazata van. Kalifornia, Indiana, Iowa, Maine, Michigan, Kansas, Minnesota, a két Dakota, Oregon, Utah, Vermont, Washington és Wyoming bizonyosan Hooverre szavaz, a többi állam szavazatáról semmi bizonyosat nem lehet tudni. Érdekes, hogy Smith newyorki kormányzó nem meri biztosra venni Newyork szavazatait, ami pedig egymagában eldönthetné a választás sorsát, mert Newyork 45 elektort küld az elnökválasztásra.

A mulató áldetektív

A bíróság pénzbüntetésre ítelt egy szubotíciái kereskedősegédet, aki detektívnek adta ki magát és tört-zuzott a vendéglőben

A szubotíciái törvényszéken kedden tárgyalta Starcevic Mátó tanácselnök büntetőtanácsa Pecsics Milutin szubotíciái huszonöt éves kereskedősegéd bűnügyét, aki azzal volt vádolva, hogy 1928 április 2-ikán a Kálmán-féle vendéglőben detektívnek adta ki magát és megfenyegette revolverrel a vendéglőt. A tárgyaláson a vádlott előadta, hogy nem érzi magát bűnösnek.

— Lehet, hogy az eset megtörtént — mondotta — de nagyon részeg volam.

Az elnök kérdésére, hogy hol mennyit és kivel ivott, kijelentette, hogy emlékezete szerint a kérdéses napon, vasárnap volt és ő több barátjával, köztük Osztoics Lázárral és Fábán Gézával előtte való éjjel bort, sört és pálinkát ittak. Teljesen lerészegedett és nem tudja azután mi történt vele.

A vádlott kihallgatása után a bíróság megkezdte a tanúk kihallgatását. Máté Szipán elmondotta, hogy egy vasárnap délelőtt hatan, köztük egy katona is, bementek a kocsmába. Mind a hatan ittasak voltak. A vádlott bort rendelt úgy a társaságának, mint a zenészeknek. Előbb szépen mulattak, de később botrányt rendeztek. A vádlott odavágott egy sörös poharat a kályhához, majd amikor a vendéglős figyelmeztette, hogy ne garázdálkodjék, kizavarta a vendéglőt és tovább törték a poharakat. A vádlott és a katona lábukkal lerugdalták a többi vendég elől is az üvegeket és a poharakat. A vendéglős erre odament és felszólította a vádlottat, hogy fizesse meg a kárt, de az ráfőrdött:

— Nem tudja ki vagyok? Én állami detektív vagyok — közben a látszó zsebéhez kapkodott, mintha revolvert akarni kivenni, de a tanu nem látott nála fegyvert. Megfenyegette a vendéglőt, hogy ha nem ad neki még bort, elveszi az engedélyét. Közben a vendégek megelégték a botrányt és kiárusították a helyiségből a lármás társaságot. Ezek autóra ültek és hoztak egy rendőrt, akivel ismét bementek a kocsmahelyiségbe és követelték, hogy a rendőr tartóztassa le a vendéglőt. Miután a rendőr látta a felfordított asztalokat, az összetört üvegeket, tisztában volt vele, hogy mi történt és ő maga is csendre intette a lármázó társaságot, amelyet másodsor is kiszorítottak a vendégek a helyiségből.

— Hány vendég lehetett jelen a helyiségben? — kérdezte az elnök.

Az elnöknek arra a kérdésére, hogy részeg volt-e a vádlott, a tanu kijelentette, hogy ittas volt, de nem volt annyira részeg, hogy ne tudta volna mit csinál.

Gubics Mihály cserép- és palafedő, akit szintén mint tanút hallgattak ki, hasonlóan adta elő a történetet. A vádlott és társai, de főképp a vádlott, felléptek az asztaloktól és a vádlott azt mondotta, hogy ő állami detektív. Ezt kétszer is ismételte és le akarta venni a falról a vendéglős italmelési engedélyét.

A két tanu kihallgatása után a bíróság nem látta szükségesnek több tanu kihallgatását és meghozta az ítéletét, amellyel bűnösnek mondta ki a vádlottat és az enyhítő szakasz figyelembe vételével háromszáz dinár, háromszáz dinár mellékbüntetésre és százötven dinár anyagi kártérítésre ítélte. Az ítéletben úgy az ügyész, mint a vádlott megnyugodtak.

Ki lesz a Fehér Ház lakója?

Gazdasági jelszavakkal és az alkoholtalalom körül folyik az amerikai elnökválasztási harc

Newyorkból jelentik: Az amerikai elnökválasztási harc fogalmával nincs tisztában az, aki rettenetes tömegű szónoklatot, nagy felvonulásokat és sok reklámmot képzel el magának — és egyebet semmit. Az amerikai tradíció megköveteli, hogy a pártok konventjeinek jelölése után kiméleti időt engedjenek, amely idő alatt a választók minden befolyásolástól mentesen magukban dönthetnek el, hogy kire akarnak szavazni. Erre a kiméleti időre a pártoknak is szükségük van azért, hogy harci szervezetüket revidálhassák és megerősíthessék.

Az idei választás hullőben is sok tekintetben eltér a megszokott sáblontól. Mindenekelőtt az a harc, ami most folyik, nem ismeri a látszólagos küzdelmet: mind a két jelölt, mind a két párt teljes energiával vetette magát a csatába. 1916 óta első ízben van komoly lehetőség arra, hogy a demokraták magukhoz ragadják a hatalmat, míg az azóta elmúlt három választáson jóelőre bizonyos volt a republikánusok győzelme, a demokraták pedig inkább csak a zászló becsületét agálták. Al Smith, a szerencsés harcoss, ahogy a demokraták elöljelöltjüket mindig a konvent után elnevezték, rövidesen megmutatta, hogy a diplomatikusan megfogalmazott pártprogramba mi mindent lehet beleérteni. Az idei választás azért is hevesebb a régiéknél, mert hosszú idő óta első eset, hogy nem mindegy: ki győz, a két program nem azonos.

A választási harcot a republikánusok szerették volna a gazdasági prosperitás jelszavával végigvinni. Még ma is görcsösen erőlködnek, hogy népszerűsége hajszolják azt a szállószót, amely szerint a republikánusok győzelme azt jelenti, hogy minden amerikai színiültig telt zsiros fazékhoz jut. Tény azonban, hogy a demokrata uralomtól való félelem eltűnt és senki sem hiszi, hogy az amerikai polgárra rossz napok várhatnak csak azért, mert az elnöki székre a demokrata jelölt ül be. A nehézipar és a Wall Street je-

delmei tudják, hogy Smith-től nem kell félniök, hogy a vámkérdésekben ő is »megbízható.« Azt is tudják róla, hogy győzelme esetén pénzügyminiszterre vagy John Raskobot, a General Motors zseniális pénzügyi főnökét, vagy Owen D. Youngot, a General Electric főnökét, a Dawes terv szülőatyját nevezik ki és a két pénzügyminiszterjelölt közül egyikőt sem fél a felső négyes.

Nem idegenkednek Smith megválasztásától a munkások sem, akik benne a maguk emberét látják. A republikánusok természetesen azzal akarják ezt a népszerűséget ellensúlyozni a munkások körében, hogy a demokraták győzelme esetén bekövetkező újabb bevándorlási hullámra hívják fel a figyelmet.

Egészen szokatlanul éles a harc az alkoholtalalom kérdésében. A republikánusok védelmezik ezt a »nemes és grandiózus kísérletet«, a demokraták pedig eltörlését követelik, azzal érvelve, hogy a prohibíció az alkoholfogyasztást nem szüntette meg, de a hivatalnok megvesztegethetőségnek és a közéleti korrupciónak olyan moecarat kavarta fel, amely a részegségnél is nagyobb baj. Ennek ellenére Amerika is tudja, hogy a demokraták győzelme nem jelentené az alkoholtalalom eltörlését, hiszen a kérdésben nem az elnök, hanem a kongresszus határoz, sőt, miután alkotmányban foglalt határozat megváltoztatásáról van szó, az egyes államoknak is döntő szavuk lehet a kérdésben.

Smith-tel szemben a republikánusok nagyon erősen kihasználják katolikus voltát és agitációs plakátjaikon egyre gyakrabban szerepel ez a mondat: »Ne engedjétek Amerikát a pápa uralma alá hajtani!« Az amerikai polgár gyűlöli a vallási türelmetlenséget és ha a Klu-Klux-Klan-ra gondol, hajlandó megbuktatni valakit csak azért, hogy raita keresztül vallási villongás ne szülezzék. A plakátok különben már egyáltalában nem fékezik magukat. Smithről egy héten belül azt tették közhírré, hogy megvesztegethető, a Tammany Hall embere, a szeszcsempészek patrónusa, aki

Reflektorok fényözönében, százezer ember ujjongása közben kötött ki Lakehurstben a Graf Zeppelin

**Eckener és az utasok autón Newyorkba mentek — Az utasok előadása szerint a Graf Zeppelin egy percig sem volt veszedelemben — Eckener fia vezette a megsérült léghajó javítási munkálatait — Szerdán amerikai köru-
tra indul a Zeppelin**

Eckener első nyilatkozata a Graf Zeppelin oceáni utjáról

Lakehurstból jelentik: Már esteledett, mikor a Zeppelin a megszámlálhatatlan nagy tömeg egetverő hur-
rázása közben manővrozni kezdett a leszálláshoz,
a léghajóállomás hatalmas reflektorai nappali
fényességgel világították meg a Graf Zeppeli-
nt,

amelynek kajútjeiben az ablakoknál megjelentek az utasok és kendőbogatással viszonyozták az amerikai közönség üdvözlését. Láthatóvá vált a parancsnoki ka-
bin kerek ablakánál dr. Eckener jellegzetes feje s
amint a léghajó simán és méltóságteljesen lejjebb eresz-
kedett, egyre tisztábban hallatszottak a remény pa-
rancsnok vezényszavai.

Az amerikai léghajókikötő parancsnoka, Captain

Szilárd talajon 112 óra után

A leszállás simán ment, pedig a szél nem csende-
sedett. Egyelőre mindenki a kabinjában maradt, hogy
amíg szilárdan nincs lehorgonyozva a léghajó, terhé-
től megszabadulva fel ne röppenjen. Félóra hosszat
tartott a manőverezés, aztán következett a léghajó
megerősítése és amerikai időszámítás szerint 8 óra fe-
lé járt az idő, mikor az utasok végre szedelőzködhet-
tak a kiszálláshoz.

Elsőnek dr. Eckener lépett a hajóhúgcsőre, majd
az utasok kabinjaihoz is kis létrákat támasztottak és
egymásután léptek szilárd talajra a Zeppelin
vándorai, akik 112 órát töltöttek a levegőben.

Eckener sietve kézszoritást váltott Jacksohn kapi-
tánnyal s máris visszafordult a Zeppelin felé, hogy ren-
delkezéseket osztogasson. A legénység legnagyobb ré-
sze a fedélzeten maradt.

A léghajócsarnok parancsnoki szobájából kihozták
az üdvözlő táviratok és levelek tömegét. Hindenburg
birodalmi elnök és Shurman berlini amerikai nagyköv-
et üdvözlő sürgönyét külön nyújtotta át Jacksohn ka-
pitány Eckenernek.

A Zeppelint nem vontatták be a léghajócsar-
nokba,

mert a szél ereje növekedett és olyan irányu volt, hogy
esetleg a csarnok falához nyomhatta volna a léghajót.
Mikor már szilárdan le volt horgonyozva a Graf Zeppeli-
n, Jacksohn kapitány az utasokat és Eckener ka-
pitány táborkarát betessékelte a léghajócsarnokba me-
leg uzsonnára. Szívesen fogadta a meglívást mindenki,
mert boldog volt, hogy végre szilárd talajon forró teát
és tápláló meleg edelt kaphat. A megvendégelés csak

Eckener első nyilatkozata az utról

Eckener dr., a Graf Zeppelin parancsnoka, még
hétfőn későn este nyilatkozott a sajtó képviselői előtt.
Azzal kezdte, hogy

végtelenül sajnálja, ha utja félreértésekre
adott alkalmat.

— Céлом volt, hogy
az időjárás minden megpróbáltatására való te-
kintet nélkül, ha török, ha szakad, megtegyem
az oceáni utat,

— mondotta Eckener — ezt megígértem és mindenáron
ura akartam lenni szavamnak. Szószegő és hazug let-
tem volna, ha a próbautak befejezése után lestem volna
a kedvező időjárást.

Most technikai részletkérdéseket magyarázott el
Eckener, majd rátért a Zeppelin balesetére. Elbeszélte,
hogy mikor észrevette a szárnyon a hibát, nyomban
négy szakértő emberét jelölte ki a tatarozásra. Köz-
tük volt fia, Knut is. Emberei átkusztak a korlátrostély-
lyon és kívülről úgy ahogy, kijavították a sérülést.

Valósággal csüngve, 1500 méter magasságban
végezték el a reparatúrát, amely 5 órát vett
igénybe

olyan körülmények és viszonyok között, amelyek nem
mondhatók kellemeseknek.

Az utasok semmit sem vettek észre

— mondotta Eckener, — már csak akkor tudták meg
a dolgot, mikor a hiba — már amennyire lehetett —
ki volt javítva, én azután sétára mentem a kabinok-
ban és meggyőződhettem róla, hogy senki sem ijedt
meg.

**A Zeppelin egy percig sem volt
veszedelemben**

Az Interju után Rosendahl kapitány, a Los-Ange-
les parancsnoka is válaszolt a hírlapírók kérdéseire.
Mindenki arra volt kíváncsi, hogy jónak tartja-e a

Jacksohn 350 főnyi legénység élén rendelkezett s vár-
ta a jelt, hogy embereivel a lecsüngő karvastagságú
köteleknél fogva leövekeltesse az árbócokhoz a Zeppeli-
nt.

Dugtak a szirénák, harsogtak a sokezer magán-
autó tükei, a légikikötő tornyában kongatták a haran-
got és

**a messze belátálatlan tórségen vagy száz-
ezer ember rivalgott, mikor a Graf Zeppelin
kikötött.**

Mindenki rohant a léghajóhoz, a rendőrök sorfalát át-
törte a kíváncsiak tömege, boldog volt, aki felnyulva
az alacsonyan libegő léghajó ablakaiba kezét szorítha-
tott a Zeppelin utasaival.

rávid időt vett igénybe, Eckener kapitány közben több-
ször kinézett a léghajóhoz és örömmel vette tudomá-
sul, hogy személyzetét az amerikai légikikötő legény-
sége hamarosan ellátta meleg táplálékkal.

A Zeppelin leszállásakor visszatérő jelenetek is
történtek. Az amerikai közönség, amely különben is
figyelmeztelen, kíváncsiságában nem törődött rendőri
kordonnal és a légikikötő csendőrségének fenyegetőző-
sével,

áttörte a sorfalat és néhány perccel a kikö-
tés után már százával kapaszkodtak fel az
emberek a léghajó felőrzetűre.

Alig lehetett őket lekérgetni s ekközben
az amerikai rendőrök irgalmatlanul használ-
ták garanfilylősejket.

Ugyanez az eset ismétlődött a kiszálláskor és hogy a
léghajó matrózai voltak-e, vagy a légikikötő amerikai
csendőrei, azt nem lehet tudni, de tény, hogy a Zeppeli-
n néhány utasát a sötétségben bántalmazták.

Egy órával később elfájlottak az autók, hogy a
Zeppelin utasait Newyorkba vigyék. Este 9 órakor, mi-
kor az automobílok hosszú sora elrohogott, percek alatt
kiürült a nagy térség a léghajócsarnok fő ül. A Zeppeli-
n északra szabad ég alatt maradt, mert a föld men-
tén 15 mérföldes volt szél ereje s nem volt tanácsos
a léghajót bevontatni a csarnokba.

Keddén megkezdtek a tatarozást, amely aligha fog
egy napnál több időt igénybe venni és már
szerdán indul a Graf Zeppelin,
hogy az Egyesült-Államok több országának fővárosát
meglátogassa.

Zeppelint.

— Nemcsak jónak, hanem kitünőnek tartom — fe-
lelte a Los-Angeles parancsnoka, —
egy percig sem volt veszedelemben, noha meg-
sérült.

Az amerikai hírlapírók azt kérdezték erre, hogy
hát akkor miért kért segítséget, mire Rosendahl azt
válaszolta, hogy ő maga nem vett részt a Zeppelini
vezetésében, nem tudhatta, hogy milyen méretűek a
sérülések és azt sem, hogy meddig fog tartani a vi-
har, amely a bajt okozta.

Eckener kapitány elbucszott a hírlapíróktól és
szívesen fogadta Captain Jacksohn meghívását ma-
gánlakására és nyomban lefeküdt aludni a kényelmes
ágyban, mondván, hogy az utolsó két nap alatt leg-
feljebb nyolc órát aludt.

**A spanyol-amerikai repülőársaság
megvásárolja a Zeppelint**

A hírlapírók egymásután meginterjuválták az uta-
sokat. Herrera spanyol ezredes, a spanyol katonai
légierők parancsnoka lelkesedéssel beszélt uti benyo-
másairól és megerősítette, hogy

**a spanyol-amerikai repülőársaság meg akar-
ja vásárolni a Graf Zeppelint, amely fénye-
sen állotta a próbát.**

A léghajó rendszeres járatokat fog végezni Barce-
lona és Buenos-Aires között.

Aki soha nem fog Zeppelinre szállni
Az egyetlen, aki kedvezőtlen véleménnyel van a
Zeppelin utjáról és nem tudott eleget panaszkodni, dr.
Reiner, a New-Jerseyben megjelenő legnagyobb újság
munkatársa. Azt mondta, hogy

soha életében többé nem fog léghajón utazni
és a Zeppelin sohasem lesz alkalmas személyforga-
lomra,

— A hőség a kabinban tűrhetetlen volt, a kicsiny
ventilátorok nem szívnak be elegendő friss levegőt és
ami a fő baj, a szellőztető járása összefügg a moto-
rokkal. Ha a motorok gyorsan forognak, akkor még
csak jön be friss levegő a kajútbe, de ha egyikét vagy
másikat leállítják, akkor meg lehet fulladni, — mon-
dotta az elégedetlen utas. Szerettem volna a kabin ab-
lakát kinyitni, de a léghajó tisztjei technikai okokból
kértek, hogy ne tegyem. Az utolsó két napon igazán
nem tudtam, hogy mire legyek elkészülve. Aztán nagy
baj volt, hogy minden italunk kifogyott. Figyelmeztet-
tek rá, hogy esetleg esővízzel fog kellene szomjusá-
gunkat oltani. Én már sokat utaztam, több mint 160
hosszu tengeri utat tettem meg gőzhajón, bünbánóan
visszatérek ehhez a régi metódushoz.

Meg kell jegyezni, hogy dr. Reiner jelentkezett el-
sőnek mint utas és sietett táviratilag megváltani je-
gyét a Zeppelin első útjára.

**»A Zeppelin még nem tudja
a gőzhajót pótolni«**

Londoni jelentés szerint az angol sajtó hosszú le-
írásokat közöl amerikai tudósítótól a Zeppelin utjáról,
leszállásról és a lelkes fogadtatásról, de egyes lapok
vezércikket szentelnek a nagy eseménynek és kivétel
nélkül magasztalják a Zeppelin teljesítményét, vezető-
jének és legénységének bravúriját, noha

**közégeskednek, hogy ezzel az uttal a léghajó
bizonyította volna a légi kereskedelem és
személyszállítás gyakorlati lehetőségét.**

A Times elismeri, hogy a Zeppelin gyönyörű bi-
zonyoságot tett a technika fejlettségéről, mikor feltélen
biztonsággal repült el az Atlanti-óceán fölött, de

**már messze van az az idő, mikor az utasok
a tengeri ut természetes közlekedési eszkö-
ze, a gőzhajó helyett léghajón fognak New-
yorkba utazni.**

A Daily Telegraph ezt a címet adja cikkének: Ha
a vége jó, minden jó. Ez a régi közmondás illik a leg-
jobbán a Zeppelin teljesítményére, amely bámulatot ér-
demel, mert bebizonyult, hogy

**a léghajó sokkal könnyebben és biztosabban
dolgoz az időjárás megpróbáltatásaival, orkán-
nal, szakadó záporral, semmint a repülőgép.**

Ez nem volt rossz kezdete az Atlanti-óceánon át irá-
nyuló személyszállításnak, amelynek pionírja dr. Ecker-
ner, de még sok idő fog eltelni, míg a terv valóra válik.

**Oriai tömegek hámulják
Lakehurstben a léghajót**

Ujabb lakehursti jelentés szerint hajnali három
órákor bevontatták a Graf Zeppelint a nagy léghajó-
csarnokba. Négy százharminc haditengerész fogta a kö-
teleket és a hatalmas léghajó fedővázához léceket tá-
masztottak, amelyekkel betölték a csarnokba. A Graf
Zeppelin elfoglalja a hatalmas csarnok kétharmad ré-
szét és mellette a Los-Angeles egészen eltörpül. Még
az ójszaka folyamán munkába léptek az ácsok, akik

**a Graf Zeppelin két oldalán állványokat és fel-
járókat építettek, amelyeken hatalmas töme-
gek tekintik meg a Graf Zeppelint.**

Talán senki sem lelkesedett jobban a Graf Zeppelinért,
mint Coolidge elnök, akinek éppen vendége volt, ami-
kor a léghajó feltűnt Washington felett. Coolidge fél-
beszakította a beszélgetést, kiszaladt a kertbe s on-
nan integetett s figyelte a léghajót. Coolidge felesége
és vendégei a Fehér Ház erkélyéről távcsővel figyel-
ték a Graf Zeppelint.

Brandenburg miniszteri igazgató, aki a birodalmi
közlekedésügyi minisztériumnál a léghajózási osztály
vezetője, a Graf Zeppelin utjáról a következőket mon-
ta az újságíróknak:

— Az egész utazás alatt

**egyetlen pillanatig sem támadt nyugtalanság
a Graf Zeppelin fedélzetén,**

mert Eckener maga a megtestesült nyugalom. Különö-
sen megkapó volt, amikor Eckener fia a léghajó meg-
sérülése után öt órán keresztül dolgozott esőben, szél-
ben 1500 méteres magasságban a stabilizációs felület
kijavításán. A léghajón jobban lehet aludni, mint a há-
lókocsiban és általában a léghajó berendezése majd-
nem olyan kényelmes, mint egy óceánjáró hajóé.

A newyorki lapok Lindberg megérkezése óta nem
voltak olyan lázban, mint hétfőn és rendkívüli kiadá-
sokban tájékoztatták a közönséget a Graf Zeppelin ut-
járól. A keddi reggeli lapok oldalakat szentelnek a
nagy eseménynek és

**úgy vélik, hogy már a közeljövőben megindul-
hat a rendszeres léghajóforgalom az óceán
felett.**

A lapok egyhangulag magasztalják a Graf Zeppelint
és Eckener csodálatos teljesítményét.

POMPADOUR CREM

és az összes Pompadour készítmények töltő és
expediáló állomása Pappné elköltözése folytán
Mr. J. Richter, Subotica
Szt. Teréz városi gyógyszerész, Jelačićeva ul. 9,
(Telefon 58)

Za rebi lerakat: EMMA salonban Hica 12.
Vel. Kikindán: POMPADOUR salonban kapható

CIRKUSZ

Téves kapcsolás

Felhívó. (Ötven év körül, jó módban megöszült férfi, akinek egyetlen gondja és foglalkozása: megcsalni a feleségét. Most újra kedvező alkalma nyílik erre, mert a felesége bejelentette, hogy másnap el fog utazni vidékre, a rokonaihoz. Ezt a napot — ugyebár? — nem szabad elszalasztani. Eszébe jut a Manzi, a kls gépirónó, akit már hosszabb idő óta főz. Holnap egészen megpihitja, ebben nincs kétség. Rögtön meg is csinálja a haditervet, melynek első pontja a mozi. Igen, ez kitünő dolog, ez a mozi. Korunk legnagyobb találmánya... Fellapozza a telefonkönyvet és kikerer magának egy mozit, természetesen olyant, amelyben csöngetnek, mielőtt világos lesz. Hogy jó helyet kapjon, már most meg kell rendelni a két jegyet... Felhívja a központot.) Kérem, aranyos nagysádkám: József 26—47.

Központ. Tessék? Nem értem.

Felhívó. József hu-son-hat-negy-ven-hét.

Központ. József 26—74?

Felhívó. Igen, kérem. József 26—47... Borzasztó, hogy minden telefonkiszasszony süket, mint egy rántott hal...

Felhívó. (Néhány perc múlva jelentkezik.) Halló! Ki beszél?

Felhívó. Itt, kérem... De mondja, fontos az, hogy tudja a nevemet?

Felhívó. Attól függ, miről van szó. Majd meglátjuk, Tessék parancsolni.

Felhívó. Diszkrét ügy... Két jó helyet szeretnék holnap estére... Kettőt, igen... Lehetséges?

Felhívó. Hogyne, kérem... Egyházmellett?

Felhívó. Na, hallja. Ez csak természetes.

Felhívó. Persze, persze... Szerelem a sirig... Öngyilkosság...

Felhívó. Honnan veszi uraságod ezeket a dolgokat? Mi az, hogy szerelem a sirig?

Felhívó. Csak úgy gondoltam. Ha mindenáron egymásmellé akarnak fektetni... Ez — ugyebár? — a szerelmesek jellemző tulajdonsága és utolsó óhaja.

Felhívó. Uraságodnak nagyszerű megfigyelőképessége van... De mit akar azzal az öngyilkossággal?

Felhívó. Azt nem olyan nehéz kitalálni. A szerelemnek vagy házasság, vagy öngyilkosság szokott a vége lenni. Részemről az utóbbit kellemesebb halálfélnemnek tartom, mint a házasságot. Ez már régi vicc... De térjünk vissza a tárgyra. Merre legyen ez a két hely? A bejáratnál, a főúton?

Felhívó. Az nem éppen a legjobb. Ott állandóan járkálnak és zavarják az embert. Pedig, ha az ember már részánia magát erre a lépésre, akkor nyugalmat akar. Ez érthető, nem?

Felhívó. Feltétlenül. Tehát valami csendes, eldugott helyet keressünk. Mondjuk, az utolsó sorban, a bal sarokban. Jó lesz?

Felhívó. Jó. Különben is ezt uraságodnak jobban kell tudni, mint nekem... Mondja, elég sötét van ott?

Felhívó. Elsőrangú sötétség. Ott csak az örök világosság fényeskedik, ahogy az Irás mondja.

Felhívó. Uraságod szellemes ember...

Felhívó. Nem nagy dicsőség. Ez a foglalkozással jár, hiszen itt állandóan szellemekkel vagyok körülvéve... Szóval megállapodunk ebben: két jó hely az utolsó sorban, a bal sarokban. Holnap estére?

Felhívó. Igen, holnap estére. Tetszik tudni, a feleségem holnap elutazik...

Felhívó. Persze, persze. Így kedves neje önagsága meg lesz kímélve attól a fájdalomtól, hogy szemtanuja legyen ennek a kényes esetnek. Ez nagyon helyes. Az ember legyen tapintatos. Ha utána értesül róla, már sokkal könnyebben fog beletörödni.

Felhívó. Látja, ez az. Tudja, milyenek az asszonyok. Az ilyesmít titokban kell csinálni, hogy meg ne akadályozhassák. Ha utána megtudja, akkor már nem fáj neki annyira.

Felhívó. Sőt, esetleg még örülni fog, hogy megszabadult a férjétől s így ő is azé lehet, akit szeret.

Felhívó. (Kissé dühösen:) Hallja, ez már sok. Ennyire jóban még nem vagyunk, hogy sértgessen.

Felhívó. Bocssássa meg, hogy beleavatkoztam a családi ügyeibe. Lássá, ilyen önzők vagyunk mi férfiak. Már nem szeretjük a feleségünket, megcsaljuk őt uton-utfélen, de ragaszkodunk hozzá, hogy ő, szegény, hü maradjon hozzánk még a halálunk után is. Mert ez jól esik a hiuságunknak...

Központ (közbeszól:) Tessék befejezni a beszélgetést.

Felhívó. Rögtön, kérem... Halló!... Még az arra nézve kell megegyeznünk.

Felhívó. Az ár mellékes. Ilyen esetben gavallér az ember. Fizetek én is annyit, amennyit mások szoktak.

Felhívó. Rendben van. De a becses nevét kérem.

Felhívó. Okvetlenül szükséges?

Felhívó. Okvetlenül. Tudnunk kell, hogy ki téríti majd meg az esetleges kárunkat. Mert sokszor meglártuk már az ilyen előzetes rendelésekkel. Mi hittünk

az embereknek, megásattuk a sirt és azután az illetőnek nem tetszett meghalni.

Felhívó. Mit beszél már megint sirról, halálról?

Felhívó. Uraságod kissé furcsa. Az egész idő alatt erről beszélgetünk és most jön ezzel a kérdéssel.

Felhívó. (Szörnyű sejtélemmel:) Dehát ki beszél ott?

Felhívó. Itt, kérem, József 26—74. A titkár.

Felhívó. (Ordít.) Ne számokat mondjon! Micsoda titkár? A nevét akarom tudni... Ki beszél?

Felhívó. Eddig nem tudta? Ez itt, kérem, a Központi temető.

Felhívó. (Gutaütést kap és holtan bukik le a padlóra. Másnap kiviszik a temetőbe. Az emberek csodálkoznak rajta, milyen előrelátó volt, hogy már megrendelte a sírját. Csak azt nem értik, minek rendelt kettőt...)

(bl.)

Hireket sem szabad lopni

A Daily Mail feljelentést tesz minden lap ellen, amely átveszi híreit

Londonból jelentik: A Daily Mail legutóbbi számában feltűnő helyen »figyelmeztetés« közöl. Ezt a figyelmeztetést azokhoz a lapokhoz intézi, amelyek az ő híreit és értesüléseit közléseik nélkül, hogy a forrást megnevezzék.

— Olvasóink köréből kaptuk azt az információt, — írja a Daily Mail — hogy egyes híreink megjelennek azokban a lapokban, amelyek utánunk kerülnek a nyilvánosság elé. A Daily Mail megbizta jogtanácsosát, adja tudomásukra ezeknek az újságoknak, ha tovább folytatják praktikájukat, akkor a törvény erejével fognak velük szemben eljárni. Bizonyos, hogy ennek a figyelmeztetésnek meglesz a hatása. Az angol törvény és az angol bíróság olyan gyorskezü, hogy az ilyen turpisságokat egy-kettőre ki tudja nyésni.

A Daily Mail akciója általános meglepetést keltett. A közönség körében is tudják, mennyi pénzt és fáradságot kell áldozni egy-egy érdekes hír megszerzéséért. A később megjelenő lapok egyszerűen elcsenik ezt a drágán megszerzett információt s néhány mondatot átírva belőle, úgy táltják a közönségük elé, mintha az ő eredeti tudósításuk lenne.

— Ez éppen olyan lopás, mint a többi — jelentette ki a Daily Mail jogtanácsosa és bizonyos, hogy a bíróság meg fogja torolni ezt a bünt.

Szóval — már híreket sem szabad lopni. Egyelőre azonban csak Londonban.

Halálos borkóstoló

Szénné égett a kupuzinai aljegyző, mert égő cigarettával a szájában elnyomta az álmot

Apatinból jelentik: Borzalmas szerencsétlenség áldozata lett kedden hajnalban Kupuzina község fiatal aljegyzője, Szivcsev Pódog, aki égő cigarettával a szájában elaludt ágyában. A cigarettától az ágynemű, atól pedig az egész szoba berendezése lángot kapott és mire a tűzoltók a lakásba bekatoltak, akkor már Szivcsev halott volt.

A fiatal és szimpatikus aljegyző hétfőn este borkóstolóra ment egyik ismerőséhez. Az estét vidám hangulatban töltötte és kelletlenül valamivel többet ivott az erős uiborból, úgyhogy mikor a társaságból két óra tájban távozott, meglehetősen ittas volt. Ilyen állapotban ért haza a katolikus templommal szemközt levő lakására, amelyet albérletben tartott Janovics Pál házában. A fiatal ember hazaérve cigarettára gyújtott és így is fektült le. Az elfogyasztott alkohol hatása azonban gyorsan jelentkezett és Szivcsevet elnyomta az álmot.

Fél öt tájban a házban lakó Janovics arra ébredt fel, hogy ég a ház. Fellármázta a szomszédokat, majd a tűzoltókat is értesítették. A nagy izgalomban nem is gondoltak arra, hogy az aljegyző a lakásban van. Amikor a tűzoltók annyira elnyomták a lángokat, hogy meg lehetett közelíteni az épületet, utat törtek Szivcsev szobájához.

Amikor az ajtót felnyitották és a szoba égő berendezését előtűzték, akkor fedezték csak fel a borzalmas szerencsétlenséget. A szobából az égott hús orrfacsaró szaga áradt ki. A megszenesedett butorok között az ágyon, amely még parázslott, összezsugorodva, félig megszenesedve találták meg a község aljegyzőjét.

Vizsgálatot indítottak és megállapították, hogy a szerencsétlenséget Szivcsev vigyázatlansága idézte elő. A jelekből kiderült, hogy a fiatal ember mielőtt lefeküdt, cigarettára gyújtott, amelytől, miután ő elaludt, lángot fogott először az ágynemű, majd a szoba butorai. A szerencsétlen ember kábulatában nem érezte meg a füst fojtó szagát, amikor pedig eszméletre tért, már nem volt elég ereje, hogy az égő szobából kimeneküljön.

A szerencsétlen ember tragédiája nagy megdöbbenést keltett a községben, ahol szerették a törekvő azilis fiatal aljegyzőt.

Hármas öngyilkosság
— egy halottal

Különös családi tragédia Berlinben

Berlinből jelentik: Hétfőn éjjel két óra tájban borzalmas segélykiáltások hallatszottak a birodalmi gyűlés palotája mellett a Spree felől. Azonnal értesítették a mentőállomást és a mentők megállapították, hogy két nő kiált a vízből segítségért. Mentőövet dobtak le és az egyik nő bele is kapaszkodott a tömlőbe és csak ekkor vették észre, hogy a másik nő elhez hozzá van kötve. Hamarosan mindkettőt partra huzták, azonban csak az egyik élt még, egy idősebb nő, akihez egy fiatalabb volt hozzákötve, ez azonban már halott volt. A parton egy fiatal ember jajveszékelt, akit bevitték az örszobába.

Hamarosan megállapították, hogy a megmentett nőt Witke Emmának hívják, háztartásbeli nő, aki férjével állandó civakodás közepette élt. A házasságok hétfőn este is összevesztek és az asszony elhatározta, hogy öngyilkos lesz és beleugrik a Spreebe. Éjjel el is indult és vele ment fia is, aki kijelentette, hogy nem akarja túlnéni anyja halálát. Utközben szóltak az asszony egyik unokahúgának, aki nagyon szűkös anyagi viszonyok között élt és szívesen csatlakozott az öngyilkosjelöltekhez. A két asszony egy sállal egymáshoz kötötte magát és beleugrottak a vízbe, ahol azonban nyomban kétségbeesetten kezdtek kiáltozni segítségért. A fiu erre megijedt és nem mert utánuk ugrani.

Megnyitották a magyar képviselőház új ülészakát

Az ellenzék élesen támadta Bethlent a cenki beszéd miatt

Budapestről jelentik: A képviselőház mintegy három és félhónapos szünet után kedden délelőtt ült össze ismét és ezzel megkezdődött a parlament őszi ülészakája. Zsitvay Tibor elnöki megnyitója után, amelyben a következő ülésre napirendi indítványt tett, Bethlen István gróf miniszterelnök tájékoztatta a képviselőket a parlament munkarendjéről. Bethlen felszólalását a parlament nagy zajjal fogadta és Kun Béla pártönkivüli ellenzéki képviselő így kiáltotta a miniszterelnök felé:

— Az általános, titkos választójogot tárgyalják!

Fokozódott a zaj, amikor Bethlen bejelentette, hogy a házszabályokon bizonyos reformokat kell végrehajtani.

Malasits Géza: Szájkosár kell a népnek, nem kenyér!

Peyer Károly: Ez a program négy hónap után?

Pakots József: Inkei magányában ennyit dolgozott a miniszterelnök ur?

Bethlen a nagy zajban hamar befejezte beszédét, majd Propper Sándor szociáldemokrata képviselő szólalt fel és kifejtette, hogy a kormány teljesen üres kosárral állott elő a parlamenti ülészaká kezdetére. Szilys gazdasági válság van és ezt csak azzal vélik megoldhatónak, hogy új minisztériumot állítottak fel, de sehol semmi komoly törekvés nem mutatkozik, hogy a kormány valóban komolyan kívánt foglalkozni a nehéz helyzettel. Komoly gazdasági reformok helyett a házszabályrevíziót kapjuk. — Ennek a Háznak — mondotta Propper — amely nyílt szavazás útján jött létre, nincs is joga a szólásszabadságot megnyirbálni. De miért kell házszabályrevízió? Az ország közvéleménye kíváncsi arra, hogy mi készül a kulisszák mögött, mik azok a sötét tervek, amelyek szükségessé teszik a revízió sürgetését? Foglalkozott ezután Bethlen nagy-cenki beszédével, amelynek napirendre tűzését kérte. Hangsúlyozta, hogy a miniszterelnök dodonai kijelentéseket tett Nagyecenken és fölvetette a királykérdést, ami nagyon veszedelmes, sőt egyenesen káros a mai időben.

Zsitvay Tibor elnök ezután jelentette, hogy Kállay Tibor bemutatta megbízólevelét. (Éljenezés a baloldalon.) Az ülés 11 órakor ért véget.

Éjjeli fagy

Nappal szép derült, éjjel igen hűvös lesz az idő

A légnyomás maximum átvette uralmát egész Középeurópa fölött. Hétfőn még aránylag felhős volt az idő, a hőmérséklet a 10 fok fölé is emelkedett és a minimális hőmérséklet általában 2—3 fokra szállt le, de az ország egyes, főleg nyugati részein erős fagy volt és a hőmérséklet minimuma jóval a nulla alá szállt.

Keddre az idő teljesen kiderült és a légnyomás helyzet állandónak látszik. Így tehát a nappal derült és még elég hűvös, de lassan felmelegedő, éjjel pedig általánosan hideg idő, valószínűleg néhány napig el fog tartani.

A Meteorológiai Intézet szerint derült idő várható éjjeli faggal.

A vérengző hitelező

Hatvanöt dinár miatt leszurta az adósát egy bácskimonostori asztalos

Bácskimonostorról jelentik: Tragikus esemény játszódott le kedden Bácskimonostoron. Mrvicsin Pál bácskimonostori napszámos már hosszabb idő óta tartozott Imho István asztalosnak hatvanöt dinárral. Imho többször felszólította adósát, hogy fizessen, de miután így sem sikerült behajtani követelését, a napszámost kedden beidéztette a bácskimonostori községházára, ahol az adóst kötelezték, hogy adósságát nyolc napon belül fizesse meg Imhónak.

Az adós és a hitelező a községháza hivatalos helyiségében tartózkodtak, amikor az előjáróság tagjainak legnagyobb meglepetésére Imho előrántott egy élesre fent reszelőt és mellbe döfte Mrvicsint. A szerencsétlen embert a szurdás életveszélyesen megsebesítette és haldokolva szállították lakására. Imho Istvánt a berohanó községi rendőrök nyomban letartóztatták.

Csekkhamisító bandát lepleztek le Zagrebben

A banda, amelynek egy joghallgató, egy asztalos és egy kereskedő volt a tagja, fél millió dinár erejéig csalta meg a zagrebi bankokat

Zagreből jelentik: A zagrebi bankok körében az utóbbi hónapokban nagy nyugtalanságot kellett az megállapítás, hogy hamis csekkek vannak forgalomban. A csekkhamisítók kézrekerítésére a zagrebi rendőrség széleskörű nyomozást indított, de a legszorgosabb kutatás sem vezetett eredményre.

A csekkhamisítás büntügyében kedden szenzációs fordulat jött: a rendőrség letartóztatta Markovics Ferenc joghallgatót, Bollsi Ferenc asztalosságát és Galovics Vid kereskedőt, akik a hamis csekket gyártották és forgalomba hozták. A csekkhamisítók lakásán tartott házkutatás alkalmával több ezer darab hamis százdinárt is találtak, de azok olyan rosszul sikerültek, hogy a banda tagjai nem is merték forgalomba hozni.

A nyomozás megállapítása szerint a csekkhamisítók félmillió dinárral csapták be a zagrebi bankokat.

Kémkedésért helyezi vád alá Franciaország a Hearst-vállalatot

Az újság-koncern nagy összegeket kínált a flottagezermény eredeti szövegéért is

Párisból jelentik: Elült a nagy felháborodás, amelyet Harold Horan amerikai hírlapíró csinyja a francia sajtóban keltett s most a lapok higgadtan tárgyalják az eset következményeit. Egy értelmű az a felfogás, hogy Roger Deleplanque francia hírlapíró, aki lapjának parlamenti munkatársa volt, vétkezett hazája ellen, de mert megvesztegetés nem történt, nem lehet őt törvény elé állítani.

A »Main«-ugy tudja, hogy a francia igazságszolgáltatási hatóság a Hearst-vállalat ellen fog fellépni. A vizsgálhat kiderítette ugyanis, hogy ez az amerikai sajtókoncern a titkos francia körjegyzék nyilvánossághozatala után bizalmas leveleket intézett Párisba egyes kizsemelt emberekhez és nagy összegeket kínált az angol-francia egyezmény hiteles szövegéért. Ez tagadhatatlannul kémkedés és a »Main«-szerint ennek megfelelően fog eljárni Franciaország.

A harmincegyedik emelet

Egy newyorki szállóban külön emeletet építettek a kutyáknak

Newyorkból jelentik: Az amerikai Egyesült-Államokban nem riadnak vissza az újításoktól. Éppen ezért amikor az Excelsior szálloda tervezője azt mondta a tulajdonosnak, hogy nem lesz elég harminc emelet, még egyre lenne szükség, ez halkán csak annyit kérdezett:

— Aztán mit akar ön azzal a 31. emelettel csinálni?

— Oda majd a kutyákat fogjuk beszállásolni — válaszolta a mérnök.

A szállótulajdonos biccentett a fejével s ezzel tudára adta a mérnöknek, hogy megértette az intenciót és beleegyezik a 31. emelet építésébe. A szálloda már hónapok óta nyitva van s a 31. emelet a legszebb látványosságok közé tartozik.

— Ne higgyék — magyarázta Humpen mérnök, az óriási épület tervezője — hogy excentrikus vezetett, amikor a harmincegyedik emeletet megépíttettem. Egyáltalán nem... Igen közönséges gyakorlati szempontok lebegtek előttem, amikor ezt a gondolatot megvalósítottam.

Az amerikai Egyesült-Államokban éppen úgy, mint szerte a civilizált világban, a gazdag emberek nem akarnak gyermekeket,

— A gyermekkel tömérdek sok baj és bosszúság adódik — mondják a gazdagok — mi pedig nem akarjuk az életünket bajokkal és bosszúságokkal elkeseríteni. De szeretni ők is akarnak. Erre a legalkalmasabb objektum a kutya, macska, majom vagy a kanárimadár.

— De leginkább a kutya — vélekedett Humpen mérnök — kutya a szerencsés állat, »akit« a gazdagok leginkább kedvelnek. No most már, ha a kutya a lakásban tartózkodik, ez ismét kellemetlenséget okozhat a gazdájának. Ezért gondoltam én a harmincegyedik emeletre. Ez az emelet kellemes és világos kabinokra van felosztva. Mindegyik »más tónusban van tartva.«

A kabinok közfalai úgy vannak építve, hogy az egyikből nem hallatszik át a zaj a másikba. Ha tehát az egyik kutya éppen akkor nyugodni akar, amikor a másik csaholásban lell a kedvét, a nyugalma semki sem fogja zavarni.

A 31. emeleten — egy állatorvos parancsnok. Az állatorvos alatt négy tanult ápolónő és tizenegy szolgáló van. Ez a személyzet gondoskodik a kutyák egészségéről és tisztaságáról. Külön konyhájuk is van a kutyáknak. Itt viszont egy tanult szakács parancsnok, akit szintén egy több tagból álló személyzet segít a munkájában.

A kutyákat minden nap lemérik, megfürdetik és megfésülük.

Ha valamelyik kutyatulajdonos látni óhajtja a kutyuskáját, egyszerűen feltelefonál a 31. emeletre — Kérem Peggyt, zölddel feldiszipve.

(A kutya szalagja s más csecsebecsége a tulajdonos kívánsága szerint más és más színű lehet. A zölddel díszített Peggyt azonnal leviszi egy ápoló a tulajdonosához, aki babusgatja és eljászik vele. Amikor elégt volt a mulatságból, ismét feltelefonál a 31. emeletre, hogy Peggyt elvihető.)

A kutyákon kívül macskák, kanárimadarak, majmok, sőt aranyhalak is vannak az emeleten.

Az Excelsiorban csak ritkán laknak ugynevezett futóvendégek. A szállónak majdnem valamennyi szobáját állandóan bérlők. Két-, három- és négyszobás lakások vannak benne. Ezeknek a tulajdonosoknak kell a — harmincegyedik emelet.

TÖZSDE

Zürich, okt. 16. (Zárlat.) Beograd 9.13 hétnyolcad, Páris 20.295, London 25.2025, Newyork 519.60, Brüsszel 72.225, Milánó 27.215, Madrid 83.80, Amsterdam 208.30, Berlin 123.70, Bécs 73.05, Szófia 3.7525, Prága 15.40, Varsó 58.25, Budapest 90.63.625, Bukarest 3.185

Zagreb, okt. 16. (Zárlat.) Páris 221.38—228.38, London 275.81—276.61, Newyork 56.82—57.02, Genf 1094.10—1097.10, Milánó 297.16—299.16, Amsterdam 22.79.75—22.8575, Berlin 1354.25—1357.25, Bécs 798.82—801.82, Prága 168.37—169.17, Budapest 991.71—994.71.

Szombori terménytőzsde, okt. 16. Buza bácskai vasut 247.50—252.50, rozs bácskai vasut 240—245, zab bácskai vasut 242.50—247.50, árpa takarmányi 64—65 kg. 250—255, tavaszi 67—68 kg. 280—285, tavaszi Baranya 69—70 kg. 295—300, ótengeri bácskai vasut 320—325, új tengeri csöves 160—165, bab orig. 820—840, lisztek: Ogg 340—360, Og 340—360, kettes 320—340, ötös 295—315, hatos 260—280, hetes 220—240, nyolcas 200—210, korpa finom 182.50—187.50. Irányzat: változatlan. Forgalom: 364 vagon.

Noviszadi terménytőzsde, okt. 16. Buza bácskai, felsőbácskai, tiszavidék bácskai, szerémi 79—80 kg. 252.50—255, bánáti 79—80 kg. 247.50—250. Árpa bácskai, szerémi, bánáti 64 kg. 255—260, bácskai tavaszi 68—69 kg. 285—290, baranyai tavaszi 71—72 kg. 295—300. Zab bácskai, szerémi, szlavóniai 250. Tengeri bácskai új XII—I. 260—265, bácskai III—IV. 287.50—292.50, bácskai IV—V. 292.50—295. Lisztek: Ogg és Og bácskai 357.50—367.50, kettes 337.50—347.50, ötös 317.50—327.50, hatos 270—280, hetes 250—260, nyolcas 205—215, korpa bácskai 182.50—187.50, szerémi és bánáti 180—185. Irányzat: változatlan. Forgalom: 67 vagon.

Budapesti gabonátőzsde, okt. 16. Határidőüzlet: Buza: novemberre 26.40, zárlat 26.24—26.30, márciusra 28.62—28.74, zárlat 28.62—28.64, májusra 29.32—29.40, zárlat 29.30—29.32. Rozs: októberre 25.24—25.32, zárlat 25.26—25.28, márciusra 27.24—27.58, zárlat 27.38—27.40, májusra 27.60—27.90. Tengeri: májusra 29.56—29.62, zárlat 29.60—29.62, júliusra 30.14—30.16, zárlat 30.14—30.16. Készárupiac: buza 25.95—26.90, rozs 24.55—24.65, takarmányárpa 26.50—26.85, sörárpa 27—29.50, köles 26—27, repce 46.50—47, tengeri 31.70—32, zab 25.50—26.56, korpa 19.75—20. Irányzat: lanya.

Bécsi sertésvásár, okt. 16. (Josef Saborsky & Söhne, Wien, St. Marx jelentése.) Felhajtás: zsirsértés 3960, hussértés 11.192, ebből jugoszláviai eredetű 2150. Árak: prima úrasági: S. 2.30—2.40, szedett sertés 2.05—2.35, öreg sertés 2.05—2.20, hussértés 1.72—2.30. Irányzat lanya.

Chicagói terménytőzsde, okt. 16. Középfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza december (115 háromnegyed) 116 háromnyolcad, március (120 háromnegyed) 121 egynegyed, május (123 háromnyolcad) 123 háromnegyed. Tengeri december (79 háromnyolcad) 79 ötnyolcad, március (81 hétnyolcad) 82 ötnyolcad, május (84 ötnyolcad) 85 ötnyolcad. Zab december (42 egynegyed) 42 háromnyolcad, március (45 háromnyolcad), május (44 háromnyolcad). Rozs december (101 egynyolcad) 101.

Winnipeg-i terménytőzsde, okt. 16. Középfolyamok: Buza október (118 hétnyolcad) 119 egynegyed december (117 ötnyolcad) 118 egynyolcad, május (123 egynegyed) 123 háromnegyed.

Liverpooli terménytőzsde, okt. 16. (Zárlat.) Buza december (9 sh 3 d) 9 sh 4 d, március (9 sh 3 d) 9 sh 3 ötnyolcad d, május (9 sh 3 ötnyolcad) 9 sh 4 egynyolcad d.

HIREK

VÁROSI SZÍNHÁZ hangversenytermében csütörtök, október 18-ikán: Ljerko Spiller hegedűművész hangversenye. Jegyelővétel hétfő, október 15-től. (Az August Förster-féle zongorát a Kain hangszergyár szállította.)

— **Ófelsége Alekszandar király visszaérkezett Beogradba.** Beogradból jelentik: Ófelsége Alekszandar király kedden délelőtt Topoláról visszaérkezett Beogradba.

— **Szabadságra ment a szombori rendőrfőkapitány.** Szomborból jelentik: Eremin György rendőrfőkapitány, hétfőn megkezdte ötheti szabadságát. Távollétében a főkapitányi teendőket Martinovics György főkapitány-helyettes látja el.

— **Szombor város renkívüli közgyűlése.** Szomborból jelentik: Szombor város képviselőtestülete hétfőn renkívüli közgyűlést tart, amelynek napirendjén a Weisz és Kolben bécsi bankcég ajánlata szerepel. A cég ugyanis ajánlatot tett a városnak, hogy felépítene a város határában egy cukorgyárat, ha a város ingyenteleket bocsájtana rendelkezésre.

— **Zagrebben felülvizsgálták az új építkezéseket.** Zagreből jelentik: A prágai katasztrófális házbeomlás arra indította a zagrebi városi tanácsot, hogy szakértő bizottsággal vizsgálta felül az összes folyamatban levő építkezéseket. A bizottság már be is fejezte a revíziót és megállapította, hogy az összes építkezések a szabályok teljes betartásával folynak.

— **Megválasztották Doroszlovó jegyzőjét.** Apatinból jelentik: Doroszlovó községben most tartották meg a jegyzőválasztást. Az állásra tizenhároman pályáztak. A képviselőtestület Tucakovics Antal apatini szolgabírói tisztviselőt, eddigi aljegyzőt választotta meg Doroszlovó jegyzőjévé.

— **A temesvári »Szloga« dalegylet Vrsacon és Belackrván.** Belackrvánról jelentik: A temesvári Szloga dalegylet nagyszerű vrsacai vendégszerelése után megbattól hétfőig Belackrván tartózkodott, ahol két sikerült hangversenyt tartott. A vendégeket Belackrván is ünnepélyesen fogadták. A pályaudvaron dr. Spaiics Koszta polgármester üdvözölte a dalárda tagjait. Megjelentek a fogadtatáson a belackrvai dalegyletek, az elemi és középiskolák tanulói és az állami és városi tisztviselői kar teljes számban. A hangversenyek telt házak előtt lelkes hangulatban folytak le.

— **Felrobbant egy tizennyolcezer tonnás hajó.** Berlinből jelentik: Vasárnap délután a Kungsholm tizennyolcezer tonnás motoroshajó az Északi tengeren próbautja alkalmával Helgo'and közelében felrobbant. A legénység épen ebédelt és a robbanás óriási pánikot okozott. Két matróz meghalt, tíz súlyosan megsebesült.

— **Ötmillió ember nézte meg a kölni sajtókiállítás.** Kölnből jelentik: Most ért véget Kölnben a »Pressa«, a nemzetközi sajtókiállítás. Öt hónapig tartott az érdekes, tanulságos kiállítás. 43 állam vett részt a világ első sajtókiállításán. A kiállítást 5 millió ember nézte meg. 328 európai és amerikai utazási iroda foglalkozott hónapokon át kizárólag azzal, hogy Kölnbe szállítsa az érdeklődőket. 488 külföldön látogatott az ottlakozókat, akik a kiállítást meg akarták nézni. A »Pressa« kiállítással kapcsolatban 311 konferenciát és kongresszust tartottak Kölnben. A kiállítás rendezősege rendkívül meg van elégedve ezzel a hatalmas eredménnyel.

— **Maratoni nászut.** Newyorkból jelentik: A maratoni futás már elég régi intézmény. A maratoni nászut már modernbb találmány. Egy amerikai fiatal házaspár, Mr. és Mrs. Marrat Waters a fiatal házaspár Afrikába ment nászuttra. Egy évig szándékoznak uton lenni és ezalatt 33.000 mérföldet akarnak bejárni vonaton, hajón, autón és repülőgépen. Körülutazzák az egész afrikai kontinentet. Innét Perzsiába és Arábiába mennek. Konstantinápolyon át Európába és onnét vissza az Egyesült-Államokba.

— Likvidálták a Halász-ügy üzleti részét. Budapestről jelentik: A budapesti tőzsde tanácsa kedden ülést tartott, amelyen Végh Károly elnök befejezettnek nyilvánította a Halász-ügy üzleti részét. A tőzsde elnöke ugyanis bejelentette, hogy mindazok, akik vállalkoztak arra, hogy a nagy port felvert ügy sima lebonyolítása érdekében angazsmánt vállalnak, befizették a megállapított összeget. Az elnök indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak meg Krausz Simonnak és Munk Péternek, akiknek önzetlen munkálkodása tette lehetővé, hogy az ügyet nagyobb komplikációk és tömeges bukások nélkül le lehetett bonyolítani. A tőzsdetanács határozata nem jelenti az ügy teljes likvidálását, mert még különösen a politikai léteben fog szóba kerülni a Halász-bank bukása. A kormánypárt szerdai vacsoráján Klein Antal képviselő fogja szótartani az ügyet és a Magyar-német Mezőgazdasági Társaság dolgát is. Valószínű, hogy az ügy a parlament ülésén is szóba kerül és valamilyen ellenzéki képviselő fog interpellációt intézni a kormányhoz.

— Eltűnt egy vadásztársaság a Szahara sivatagban. Gizehből jelentik: Egy héttel ezelőtt négy tagból álló társaság indult el autón a sivatagba sakálókra vadászni. Ibrahim Fouad bey, Gino Christiani ismert sportférfit, sofőrjüket és egy beduin vezető kíséretében hajnalban keltek utra azzal, hogy az esti órákban visszatérnek. A vadásztársaság még másnapra sem tért vissza, mire a határrendőrség felkutatásukra minden irányba tevés őrségeket küldött ki, melyek azonban eredménytelenül tértek vissza. Az angol katonai repülőparancsnokság tízenkét katonai repülőt küldött ki, akik keresztül kasul repültek a sivatagnak azt a részét, amelyen a vadásztársaságnak lenni kellene. Három napi eredménytelen keresés után a repülők is abbahagyták a kutatást.

— Katonatisztek halálos párbaja Varsóban. Varsóból jelentik: Halálos párbajt vívott hétfőn két lengyel katonatiszt. Rosszel szolgálaton kívüli főhadnagy kérvényt adott be, amelyben reaktiválását kérte. A kérvényt elutasították, mert Budkovszki ezredes rossz minősítést adott a főhadnagról. Rosszet erre párbajra hívta ki az ezredes és a két katonatiszt a legsúlyosabb feltételek mellett kardpárbajt vívott. Rosszet főhadnagy már az első összecsapásban szíven szurta ellenfelét, aki azonnal meghalt. A főhadnagyt letartóztatták.

— A noviszadi Kulturszövetség első ülésén megválasztották a tisztkart. Noviszadról jelentik: A Kulturszövetség, amely az elmúlt napokban alakult meg, kedden este hat órakor tartotta első ülését. Az ülésen a következő tisztkart választották meg: díszelnök: dr. Borota Braniszláv polgármester, elnök: dr. Nena-dovics Jován főorvos, alelnök: dr. Stefanovics Zsárkóné, a noviszadi szerb négyzet elnöknője, titkár: Branjica Szvetiszlav, pénztárnok: Pervasz Jócó. Ezenkívül megalakították az egyes szekciókat is.

— Veszedelmes betörőbanda garázdálkodik Pancsevó környékén. Ilyen címen a Bácsme gyei Napló keddi száma megírta, hogy vasárnapra virradó éjjel betörők jártak a sztarcsevói község házában és a község pénztárából nagyobb összeget vittek el. Ez a hír téves információ alapult. A pancsevói járásban valóban garázdálkodott egy rablóbanda, amely azonban csak magánosoknál követett el betöréseket. A községben behatoltak Pfeifer Ferenc birtokos házába, ahonnan 57.000 dinárt vittek el. Banatszki-Bresztovácson behatoltak Jankovics Láva és Ignjatovics Gyuró gazdálkodók házába és a feltört lakásból minden elmozditható tárgyat magukkal vittek. Ez a társaság követett el betörési, a pancsevói zsidó hitközségnél is, ahol azonban nem zsákmányoltak semmit. A banda kézrekerítésére Vucsetics Braniszláv főszolgabíró vezetésével erélyes nyomozás indult és remény van arra, hogy a veszedelmes betörőket rövidesen elfogják.

— Csalo földműves, Noviszadról jelentik: Schneider Fülöp titeli földműves március 19-ikén Gertner Jozefa titeli lakosnak negyvenöt métermázsas kukoricát kínált eladásra. Az üzlet létrejött és Schneider a szállítandó tengerire ezer dinár előleget vett fel, de kukoricát nem szállított. A noviszadi törvényszék a csalo földművest egyhavi fogságra ítélte.

— Szerencsésen elkerülte a hegyomlás az innsbrucki gyorsvonatot. Innsbruckból jelentik: Az arlbergi vasútvonalon hatalmas sziklaomlás történt, három hónapon belül most már harmadszor. A gyorsvonat éppen elhaladt Pettneu-Fürsch vasútállomáson, mikor óriási sziklatömegek zuhantak le a vasúti pályára, összezúzták a villamos felsővezetéseket és mintegy 100 méteres vonalon másfél méter magasságban torlódtak a sínek fölött. Szerencsére az anyagi káron kívül egyéb baj nem történt. A sziklaomlás dübörgését kilométeres távolságokra lehetett hallani és a környékbeli helységek népe azt hitte, hogy az egész hegy ledőlt. A katasztrófa oka az, hogy Tirolban napok óta szakadt az eső, vasárnap pedig hirtelen hidegre fordult az időjárás, havazni kezdett s fagyott. A fagyás ereje vetette szét a sziklákat. Az eltakarítás munkája napokig fog tartani és míg a pályát helyreállítják, Bajországon keresztül kell átvezetni a személyforgalmat, részben pedig az utasok átszállásával tartják fenn a közlekedést.

Egészséges asszonyok egészséges nép!

Használhat-e az egészségnek, ha asszonyaink hajlottan állanak a mosókád előtt és a fehérneműt elavult módon dörzsölik és kinezik? Minő oktalanság ez a modern egészség-tan korszakában, minő oktalanság, midőn a Persil lehetővé teszi, hogy a fehérneműt

csupán főzés által hófehérré és kifogástalanná tegyük!

Asszonyok, mossatok Persillel!

— Három hónapi fogságbüntetésre ítélték Magyarországon egy volt főszolgabíró. Nagykanizsáról jelentik: Babochay Sándor marcali főszolgabíró kocsiját az országúton Bárány Géza és Kapitány József fuvarozók meg akarták előzni. Babochay főszolgabíró másnap hivatalába idezte a két embert, valamint egy Kaszás István nevű gazdát is, aki egy alkalommal megvert egy cigánygyereket s a három embert meg rugdosta és többször pofonította. A törvényszék már tartott ebben az ügyben tárgyalást és egyhónapi fogságra ítélte Babochay főszolgabíró. Állásának elvesztésére csak azért nem ítélte el, mert időközben lemondott állásáról. Az ügyész megfeleltette az ítéletet és a tábla a törvényszék ítéletét megváltoztatva, Babochay Sándor büntetését háromhónapi fogságra emelte fel. Az ítélet jogerős.

— Élő rovargyűjtemény Párisban. Párisból jelentik: A párisi természettudományi múzeum ehatározta, hogy a rovartan tanulói számára saját költségére, rovarházat fog felállítani az állatkertben. Ez lesz az első élő rovargyűjtemény. A legkülönbözőbb válfajú rovarok életét figyelhetik majd meg ebben a rovarházban a tudósok és az egyetemi hallgatók.

— Az új svéd parlamentben a demokratikus elemek vannak többségben. Stockholmból jelentik: A legutóbbi svéd választások igen demokratikus országgyűlést adtak ennek a skandináv államnak. A képviselőház tagjai között csak négy nemes származású ember van. Van a képviselők között tíz tanár, egy ügyvéd, négy katonatiszt, hat pap, hét állami hivatalnok, három földbirtokos, 54 munkás, 89 paraszt, 22 újságíró 15 kishivatalnok és 19 kereskedő. A felsőház, vagy amint ők nevezik, az első kamara is erősen demokratizálódott újabban. Tagjai között van számos újságíró, munkás és paraszt és csak 12 nemes. A két kamara 350 tagja között 150 olyan törvényhozó van, akiknek neve »son«-ra végződik, ami alacsony származásra mutat.

— Felakasztotta magát egy noviszadi kömüvesmester. Noviszadról jelentik: Kedden reggel hat órakor Noviszadon a Kisfaludi-utca 13. szám alatt levő házban, a faskamrában felakasztotta magát Patlonszki Mihály noviszadi kömüvesmester. A helyszínen Malencsics Rodoljub rendőrkapitány és dr. Kluka György orvos jelentek meg, de az orvos már csak a beállított halált állapította meg. Az öngyilkos kömüves bucsulevelet nem hagyott hátra, de megállapították, hogy a szerencsétlen ember az utóbbi időben anyagi gondokkal küzdött.

— Oroszlánketrecho menni — nem jó módja az öngyilkosságnak. Newyorkból jelentik: A Newyork Times-ben minden kommentár nélkül megjelent egy kis táblázat arról, hogy az utóbbi napokban Newyorkban milyen különös öngyilkossági módszerekkel dolgozott néhány életunt. Ferrairo Braca brazil származású artista szerelmi bánatában bement a cirkusz oroszlánketrechébe, ingerelni, bökdödni kezdte az oroszlánokat, hogy tépjék szét. Az oroszlánok dühösen otthagyták, az öngyilkosság nem sikerült. Mary Lininger munkásleány az esővízes hordóba dugta a fejét. Meghalt. Egy vasmunkás az olvasztott acélba ugrott. Szörnyet halt. Adolgh Tortryk szabólegény egy csomó tüt nyelt el. Megoperálták és megmentették. Edward Claude magánzó lenyelte hamis fogsorát anyagi gondjai miatt. Meghalt.

— Elrabolták az amerikai kommunista alelnökjelöltet. Washingtonból jelentik: Az amerikai kommunista párt legújabb jelöltet állított az elnökválasztásra. A kommunista alelnökjelölt Benjamin Gitlow. Gitlow legutóbb Arizonában tartott választási beszédet. A beszéd után nyomtalanul eltűnt és azóta nem került elő. Valószínűnek tartják, hogy a kommunista jelöltet a Ku-Klux-Klan elrabolta és meggyilkolta.

— Halálos verekedés a kocsmában. Zmajevacról jelentik: Halálos végű verekedés történt néhány nappal ezelőtt az egyik zmajeváci vendéglőben. Uszodi József 28 éves gazdálkodó a napokban egyedül borozgatót a vendéglő egyik asztalánál. A szomszéd asztalnál egy horvátországi munkás iddógált, akinek személyazonosságát eddig nem tudták megállapítani. Uszodi, aki már meglehetősen ittas állapotban volt, asztalához invitálta a munkást, aki elfogadta a meghívást és ettől kezdve egészen éjfélig bekészen borozgattak együtt. Éjfél tájban a két ember összeszóvalkozott. A veszekedés hevében Uszodi előrántotta bicskáját és megszurta asztaltársát. A sebesült ember szintén bicskát rántott és neki rohant Uszodinak és a két ember a kocsmában padlóján hente-regye rettenetes küzdelmet folytatott. Egyszerre Uszodi eleresztette társa nyakát és eszméletlenül terült el a földre. A vendéglő személyzete rémülten látta, hogy a gazdálkodó a küzdelemben halálos sebet kapott. Az ismeretlen horvátországi munkás felhasználta a pillanatnyi zűrzavart és kiugrott a kocsmából a pillanatnyilag később, amikor észrevették eltűnését, már sikerült elmenekülnie. Uszodi még kórházba szállítása közben kiszervekedett. A gyilkos munkás ellen a hatóságok közözlőlevelet adtak ki.

Az 1161 számú sorsjegy nyerte a főnyereményt a Korhéc-féle sorsolásban. Kedden délután rendkívül nagy érdeklődés mellett sorsolták ki a szuboticei Korhéc-üzletben kiosztott szerencseszámokat. Korhéc Gyula gyártelepén mintegy ezer főnyi közönség gyűlt össze és a sorshuzást a legteljesebb nyilvánosság ellenőrzése alatt ejtették meg. A főnyereményt, egy fejős tehenet borjuval az 1161 szám nyerte meg, a második nyereményt, egy százharminc kilós sertést a 686-os szám nyerte. Különböző kisebb nyereményekkel a következő számokat húzták ki: 12235, 4748, 5167, 9293, 23383, 982, 2125, 3478, 14648, 13466, 2263, 4764, 16798, 18258, 5128, 7070, 5674, 2243, 19499, 21313, 4741, 24587, 22985, 14728, 14801, 18056, 19449, 9182, 7039, 14515, 9427, 9444, 11957, 25752, 21887, 24171, 1145, 7345, 14809, 17091, 13928, 16412, 23202, 4827, 7793, 23776, 21468, 12173. A nyereménytárgyakat szerdán délelőtt tíz órától kezdve lehet átvenni a Rudics-uccai üzletben.

— **Uj tartományi rendszámokat kapnak a szuboticeai autók és motorbiciklik.** A bácskai tartománygyűlés rendelete értelmében a tartomány területén lévő autók és motorbiciklik új tartományi rendszámokat és táblákat kapnak. A szuboticeai rendőrség értesítette az autók és motorkerékpártulajdonosokat, hogy ezeket a táblákat legkésőbb keddig váltsák ki. A kiltátsza helyezett szigorú büntetés ellenére csak kevesen váltották ki a tartományi jelzőtáblákat. A rendőrfőkapitány most felszólítja a szuboticeai autótulajdonosokat, akik a rendelkezésükre ezideig még nem tettek eleget, hogy a tartományi jelzőtáblákat legkésőbb szombat délig váltsák ki a városháza II. emelet 104. számú szobájában. A táblákat a kocsik megfelelő helyén szereljék fel és szombaton délután két órákor jelenjenek meg a gázgyárban, ahol a táblákat le fogják plombálni. Attól, aki a kitűzött határidőig a rendelkezésükre nem tesz eleget, megvonják a hajtási engedélyt.

— **Uj bírák a felelősségi bíróságnál.** A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy a király dr. Dolinár Jakabot, a játsatomi járásbírója vezetőjét és Klenovsek Károly becskerekli járásbírója vezetőjét a noviszadi felelősségi bírósághoz bírákká nevezte ki.

— **Két lopásért négy évi fegyház.** Belacrkváról jelentik: A belacrkvai törvényszék a napokban tárgyalta Zsivojnovics Szvetko rovtomultu ember bűnügyét. Zsivojnovics, aki harminckét éves, nyolc évet töltött börtönben különböző bűncselekmények miatt. Most kétrendbeli lopás miatt állt a bíróság előtt. A betörő azzal az ürüggyel állított be áldozataihoz, hogy a fiát akarja koszába elhelyezni. Meg is egyeztek és Zsivojnovics arra kérte a házigazdát, hogy engedje nála tölteni az éjszakát. Reggelre a vendég értéktárgyakkal együtt eltűnt. A bíróság a visszaeső bűnöst két ilyen lopásért négy évi fegyházra ítélte.

— **Házasság.** Thurzó Lilly és Stanko Petranović, a Jugoslavska Eskontna i Hipotekarna Banka szuboticeai fiókja könyvelőségének osztályfőnöke, házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

A pékipar modernizálása. Külföldi nagy pékiparokban már régen idejét mülta a kiflikészítésnek az a módja, amint azt nálunk még ma is végzik. Ma érkezett Szuboticeára annak a gyárnak a képviselője, amely a »Patent Adler« készíti, amely szabadalmát, a kiflisodrógépet már a világvárosokban mindenütt üzemben találhatjuk. Egy ilyen gépet Szuboticeán is üzembe helyezett Mayer Alfréd szuboticeai pékmester és a gépet a gyár mérnöke a mai naptól kezdve minden délután üzemben bemutatja egy a közönségnek, mint az érdeklődő pékiparosoknak. Ennek a gépnek a gyors munkán kívül még a legfőbb előnye az, hogy abszolút higiénikus, minthogy a feldolgozandó tésztahoz emberi kéz nem jut.

— **Kisiklott a szpliti gyorsvonat.** Szplitből jelentik: A hétfő esti Split—zagrebi gyorsvonat Szucsurák állomás közelében kisiklott. A baleset nem járt súlyosabb következményekkel, a szerelvény két kocsija kigurított a sínekből s néhány utast a lezuhanó podgyászdarabok könnyebben megsebesítettek. A gyorsvonat négy órai késéssel folytatta útját Zagreb felé.

— **A Dunába ugrott egy novoszelói legény.** Noviszadról jelentik: Novoszelói község közelében a Dunába ugrott Belatics István huszonöt éves fiatal ember és a vízbe fuladt. Az öngyilkosság ügyében nyomozást indítottak.

— **Kifosztott paprikaárus.** Vrsacról jelentik: Obratnovics Jován kustilyi paprikaárus feljelentést tett a vrsaci rendőrségen, hogy meglopták. Előadta, hogy a Két pisztolyhoz címzett kocsmában töltötte az éjszakát és míg felesége a paprikával telt kocsin aludt, ismeretlen tettes az éjszaka folyamán ellopta nyolcezer dinárt tartalmazó pénztárcáját. A rendőrség nyomozást indított és megállapították, hogy a kocsmában egy gyanús külsejű férfi ezer dinárt váltott fel és többeknek pálinkát fizetett. A bőkezű idegen elmondotta a kocsmában, hogy Omolyica községből való. Ezen a nyomon indult el Zubovics Velimir detektív és a Pancsevóra induló vonattal Omolyica felé utazott. A kapott személyleírás alapján a detektív Alibunár község állomásán elfogta a tettest, akinél az ellopott pénzből hétezer és néhány száz dinárt megtalált. A tolvajt, akit Bogdán Ferencnek hívnak, le tartóztatták.

Alvó villamosok

A villamosok a Rudics-kitérőben alszanak. Minden este korán lefektetik őket, mint a tündérmesével jöltartott engedelmes kislányokat. Csak a csillagok inspekciónak felettük és a huspiac kóbor kutyái, akik elnyújtott bölesődallal ringatják fekete álomba a gyámoltalanul veszteglő piros kocsikat.

Este tizenegykor láthatni őket alva a Rudicsnál. Az árván figyelő buskomor trolni, mintha ég felé nyújtott segélytimádkozó kar lenne, ott ázik a szomoruszemű őszi esőben.

Valaki lábujjhegyen ellepked az alvó villamosok mellett.

• — Csitt...!

Most jegy nélkül lehet utazni. Az éjszaka felületes kalauz, nem lyukasztatja sorra a kicsi cédulák szívet és ellenőr sincsen. Az elárvult padokon csak a sötétség ül és a csönd. Két potyautas, akik szintén jegy nélkül szálltak fel és egészen másnap reggelig utazhatnak háborítatlanul. A sínek célszallagja lustán fekszik el a Szomborfütt hosszában. A sínek is pihennek. Vagy örülnek, hogy reggelig nem gázolják el őket a villamosok.

— Csitt...!

A kocsiba egy kiskutya szállt be. Fitekefe kopott uszkár, szegény bölisítés ebecske. Gyanakodva nézegetett körül és leült az ajtó mellett. Lassan kényelembe helyezkedett és hozzálátott a jó lelkiismeret nyugodt álmához. Senki sem merte megmondani neki, hogy kutyának a kocsiba lépni tilos. Se a sötétség. Se a csönd.

Se én.

(de. jó.)

— **A sztariyecseji ipartestület zászlószentelési ünnepéje.** Sztariyecsejéről jelentik: A sztariyecseji ipartestület október 28-ikán tartja meg zászlószentelési ünnepét. A nagyszabásúnak ígérkező ünnepély programja a következő: Vasárnap reggel félhat órákor a vendégek fogadtatása a vasúti állomáson. Félkilenckor az ünnepélyen résztvevő vidéki és helybeli egyesületek gyülekezése az Ipartestületben, ahonnan felvonulnak dr. Davidovac Milán védnök lakása elé, kilenc órákor pedig vele együtt a görög keleti templomba vonulnak istentiszteletre. Az istentisztelet után zászlószentelés lesz a Karagyorgye-téren. Utána viszatérnek az Ipartestületbe. Délután három órákor tartják meg a diszközgyűlést az Ipartestület dísztermében. Ete 8 órákor műsoros táncestély a »Szerb Iparos Dalárda« és a »Polgári Magyar Dalkör« közreműködésével.

— **Halvacsora a szuboticeai Lloydban.** A szuboticeai Lloyd e hó 20-ikán, szombaton este nyolc órákor halvacsorát rendez. Egy teríték ára huszonöt dinár. Jelentkezni lehet csütörtök délig a Lloyd titkári hivatalában.

Kiskereskedők, dohánytözsdek egy helyben, mint vidéken osztálysorsjegyet kaphatnak igen kedvező jutalék mellett eladásra. A XVII. játék sorsjegyei december elején jelennek meg, előjegyzéseket már most elfogad az álami osztálysorsjáték *földárutója Lustig Lajos* bank- és váltóüzlet Novisad, Kralja Alexandra 13.

— **Véres legényvirtus.** Sztariyecsejéről jelentik: Kovács Mihály sztariyecseji lakos a Sági-féle vendéglőben borozgatott több barátjával. Estefelé megjelent a vendéglőben Ördög Mihály földmives és odakiállt a társaságban ülő Kovácshoz: Gyere ki, ha legény vagy. Kovács felkelt az asztaltól és több barátjával követte az uccára Ördögöt. Utközben társai elmaradtak és a két haragos között verekedésre került a sor. A verekedés hevében Ördög mellbeszurta Kovácsot és eltávozott. Kovács pár lépést haladt, de nem messze a verekedés színhelyétől összeesett és csak a jóval később arra haladó rendőrszem talált rá. A sebesültet szállították dr. Kelemen József orvoshoz, aki bekötötte sebeit. Kovács állapota súlyos, mert a penge a szív felett érte. Ördögöt letartóztatták.

Számos női bajnál a természetes »Ferenc József« keserűvíz használata végtelen, nagy megkönnyebbülést szerez. A nőorvosi klinikák bizonyítványai tanúsítják, hogy a rendkívül enyhe hatása *Ferenc József* vizet különösen a szülészeti osztályon a legjobb sikerrel alkalmazzák. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban, valamint fűszerüzletekben.

— **Örömben megtévelyodott és leharapta a luga nyelvét.** Lembergől jelentik: Egy kis községben a nyomorgó Maslowy család egyetlen munkabíró tagja, a huszonegy éves Mária, hónapok óta hiába keresett állást. Hétfőn levélben értesítette az egyik krakkói gyár, hogy írásbeli ajánlatát elfogadták és munkába állhat. A váratlan nagy öröm megzavarta a lány elméjét, táncolni, énekelni kezdett, majd azt mondta kis leánytestvérének, hogy nyujtsa ki a nyelvét. A kisleány megtette, mert azt hitte, hogy valami játék lesz. Az örömben megzavarodott leány leharapta kishuga nyelvét. A leányt elmeegógyintézetbe szállították.

— **Öngyilkos lett, mert fölmondták a lakását.** Zagrebből jelentik: Peics Edit tizennyolc éves zagrebi hivatalnoklány már hosszabb idő óta állás nélkül volt és nem tudta kifizetni hónaposszobájának lakbérét sem. Emiatt lakásadónője felmondta a lakást, ami annyira elkésérítette a hivatalnoknőt, hogy keddre virradó éjszaka nagy adag veronállal megmérgezte magát. A szerencsétlen leányt beszállították a zagrebi közkórházba.

— **Spiller Ljerko hegedűművész szuboticeai hangversenye.** Nagy érdeklődés előzi meg Spiller Ljerkonak, a kitűnő horvát hegedűművésznak csütörtöki szuboticeai hangversenyét. A fiatal művész, akit a kritika Prihodához hasonlít, nívós és változatos műsorral lép a szuboticeai közönség elé. A Városi Színház hangversenytermében csütörtök este megtartandó hangversenyre a jegyek elővételben már kaphatók.

— **Október 21-ikén lesznek a szombori lövészversenyek.** A szuboticeai »Sándor király« lovaregylet október 21-ikén tartja meg első őszi szombori lövészversenyét, amely iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. A lövészverseny délután félkettőkor kezdődik, amelyet a szokáslista otthonban fél kilenc órai kezdettel tombolával egybekötött tánc követ. Egy jegy ára husz dinár, amelyhez díjtalanul egy tombolajegyet is adnak.

Iskolás gyermekeket

meghülés, nátha és to.o.fájás ellen a legbiztosabban a józú

Dr. Wander-féle

ANACOT-PASTILLÁK

védik meg

10765

— **Leégett egy karlsbadi szálloda.** Karlsbadból jelentik: Karlsbadban kigyulladt a Hotel Paradise teteje és a nagy szében leégett az egész tető és a manzard épület. A szálloda és a kávéház tele volt vendégekkel, akik körében óriási pánik tört ki, de sikerült mindenkinnek idejekorán kijutni az égő épületből.

Halálozás. Magosy Andor vasúti ellenőr Budapesten hirtelen elhunyt. Temetése szerdán Kiskörösön lesz. Szuboticeán kiterjedt rokonsága gyászolja.

A Ferrum SC öt éves jubileuma. Szép ünnepélyt rendezett vasárnap este a Horváth-féle vendéglőben a Ferrum SC. Az egyesület ugyanis öt év előtt alakult meg és ezt a vezetőség a játékosokkal és tagokkal együtt bankett keretében ünnepelte meg. A vacsorán Brajkovics Szerén és Krausz Mihály ismertették a Ferrum SC öt éves törekvő munkásságát, amely épen az idén érkezett el a legszebb reményeknek teljesülése, a II. osztályu bajnokság megszerzése elé. A vacsoráról táviratban üdvözölték az egyesület diszelnökeit, Manojlovics Dusán főispánt, Donáth és Steiner gyárigazgatókat.

— **Fejszével leütötte menyét egy részeg öregember.** Bácskipetrovácról jelentik: Véres esemény játszódott le hétfőn Bácskipetrovácon. Mijavec Jan öreg gazdálkodó már hosszabb idő óta menyénél élt. Az öregember az utóbbi időben szinte naponként ittasan tért haza és amikor menyé ezért szemrehányásokat tett neki, megfenyegette, hogy megöli. Hétfőn ismét részegen tért haza Mijavec és szóváltásba keveredett menyével. A veszekedés hevében az öregember fejszéet ragadott és nagy erővel fejbesujtotta a szerencsétlen asszonyt, akit nyomban elborított a vér. Mijavec Jant a csendőrség letartóztatta és az asszonyt súlyos sérüléseivel kórházba szállították.

Magyarország v.lá.hirü ásványvize, a

PARÁDI VIZ

a leghíresebb orvostanárok véleménye szerint

kiváló gyógyszernek bizonyult

idült tüdő-, gyomor-,

bél- és hólyaghurutban

szenvedőknél, emésztési za-

varok, aranyér, máj-

és lépdaganatok esetében,

csúz- és köszvény bajoknál.

Kitűnő asztali és borviz.

Allandóan friss töltésben kapható:

NEMÉNYI i DRUG cégnél

10813

SUBOTICA

— **Sibenik mellett zátonyra futott egy olasz hajó.** Sibenikből jelentik: Sibenik környékén már napok óta nagy vihar dühög a tengeren. Az Ariosto olasz gőzhajót, amely hétfőn érkezett a sibeniki kikötőbe, a vihar hétfőn éjszaka kisodorta az öbölből a nyílt tengerre és a gőzhajó zátonyra futott. A bajba jutott olasz gőzösnek jugoszláv hajók siettek a segítségére és azt több órás munka után sikerült is kiszabadítani. Emberéletben nem esett kár. Az Ariosto kedden reggel folytatta útját Olaszország felé.

— **Betörés Irigen.** Noviszadról jelentik: Irigen Micsesevics Ljuba gazdálkodónál hétfő éjjel ismeretlen tettesek betörték és a ruhaszekrényből 23.000 dinár készpénzt loptak el. A gyanu egy elbocsájtott béresre irányul, akit köröznék.

— **A noviszadi evangélikus egyház új lelkészt és kántort választ.** A noviszadi evangélikus egyházközség Jahn Jakab főesperes elnökletével vasárnap Noviszadon megtartott rendkívüli közgyűlésén megállapította a lelkészi és kántori javadalmazásokat. Az egyháztanács legutóbbi ülésén elhatározta, hogy még ebben az évben betölti a megüresedett lelkészi és kántori állásokat, amely határozatot a közgyűlés most magtévá tette. Az egyháztanács valószínűleg a novemberben megtartandó egyházközségi közgyűlésre megteszi az előkészületeket a két állás betöltésére.

— **A tifusz miatt vesztegzár alá helyeztek egy szlovák községet.** Pozsonyból jelentik: A Rutka mellett levő Klacsany községben borzalmas tifuszjárvány dühög. A hatszáz lelket számláló községben minden harmadik ember tifuszban fekszik. Klacsanyra elrendelték a vesztegzárt és az egész községet csendőrkordon veszi körül, mert attól félnek, hogy a falu megfertőzi a községeket.

KÖZGAZDASÁG

Az idén már nem kövezik a szombori uccákat

A második árlejtés is eredménytelen maradt

Szomborból jelentik: Hétfőn délután a városháza kistermében másodszer tartották meg az árverést a város kövezési munkálataira. Az első árverés eredményét az építészeti minisztérium megsemmisítette, mert az árlejtésen beadott ajánlatok túlhaladták a minisztérium által megállapított költségvetési összeget, amely 3.293.000 dinárt tesz ki.

A hétfői árlejtésre három ajánlat érkezett be és pedig Ernszt Fülöp és Társa szombori cég 4.746.569 dináros, a dr. Frank Mihály beogradi mérnök 4.855.000 dináros és a »Pokret« d. d. vállalat Beograd 4.443.200 dináros ajánlata. Miután a második árverésen beérkezett összes ajánlatok ismét túlhaladják a jóváhagyott költségvetési összeget, az árlejtés eredménye az építészeti minisztérium elé kerül. Amennyiben a minisztérium most sem hagyja jóvá a költségek összegét, a városi tanács kérelmezni fogja a költségvetési összeg felemelését és azután újabb árlejtést fog kiírni. Ezek után az idén nem foghatnak hozzá a már teljesen rossz állapotban levő szombori utak kövezéséhez.

Hatvan város közüzemét adta bérbe a szovjet külföldi tőkésnek

Az orosz forradalomról ma már minden tudás nélkül el lehet mondani, hogy a forradalom megfutamított körpályáját és visszatért kiinduló pontjához. A szovjet urai tíz éves hasztalan kísérletezés után kénytelenek voltak belátni, hogy az elzárkózás politikája a szovjetforradalom halálát jelenti és nap-nap után többet és többet adtak fel eredeti álláspontjukból, hogy ezzel a forradalom vívmányait megmentsék. Amit a népbiztosok tanácsa legutóbb határozott, ez már nyílt bevallása annak, hogy az elzárkózás politikája teljesen csődöt mondott, a szovjet urainak halaszthatatlan szükségük van a külföldi tőkére, különben Szovjetországban megáll a gazdasági vérkeringés, ami azután veszélyezteti a forradalom eddigi vívmányait. Természetes, hogy a külföldi tőkének adott engedmény a szovjet külpolitikájára is rendkívül nagy befolyással lesz, mert hiszen a külföldi tőke megköveteli a saját biztonságát. Ez pedig annyit jelent, hogy az orosz szovjet ha nem is teljesen, de a minimálisra lesz kénytelen redukálni a külföldi bolsevik propagandát, mert a külföldi tőke nagymérvű beözönlésének ez egyik legfőbb feltétele.

A szovjet legfőbb gazdasági tanácsa hatvan város összes közérdekű üzemét kapitalistáknak adandó koncessziók tárgyává tette. Ezen az alapon Moszkva, Leningrád, Odessza, Charkov stb. villamosvasutak, gázművek, vízművek stb. a külföldi kapitalisták érdeklődésébe kerültek, még pedig monopólium alapon. És

ezért a népbiztosok tanácsa elhatározta, hogy a külföldi tőkésnek különleges és nagyarányú előnyöket biztosít, hogy a termelés folytonosságát biztosítsa. A külföldi tőkének joga lesz termelt áruival szabadon kereskedni. Ezenkívül hatalmas vámkedvezményt is kap a tőke, hogy a munka zavartalansága részére biztosítsák. A külföldi tőke lényeges adókedvezményben is részesül.

Megalakult Vrsacon a bortermelők szövetsége. Vrsacon megalakult a bortermelők szövetsége, amelynek elnökévé Mojszin Nikolát választották meg. A szövetséget nagy borpincéket fog kibérelni és abban helyezik el a szövetséget tagjainak termését. A szövetséget fog gondoskodni a bor értékesítéséről és áruhitelt fog folyósítani a tagoknak, hogy azokat boruk kényszereladásától megóvja.

SPORT

A szuboticaai alszövetség delegátusa súlyos kritikában fogja részesíteni a JNS működését a vasárnapi közgyűlésen

Nem lesz szó a szövetség székhelyének áthelyezéséről — Koncentrált támadás a 17-ik §. ellen — Javaslat a bírói díjak leszállítására

Szegedinszki Nesztor alszövetségi főtitkár nyilatkozata

A jugoszláv labdarúgók szövetség — mint ismeretes — jövő vasárnap tartja meg évi rendes közgyűlését Zagrebban. A JNS közgyűlésén a szuboticaai alszövetség mint eddig minden évben az idén is ki-küldöttével képviselteti magát. Az igazgatótanács már a legutóbbi ülésén kijelölte delegáltjait a fűszövetség közgyűlésére, Glavina Vjekoslav elnök és Szegedinszki Nesztor főtitkár személyében. Szegedinszki a JNS igazgatótanácsának is tagja, ezenkívül pedig az alszövetség taggyűléseinek többsége is megbízta a közgyűlésen való képviselődésével. Éppen ezért érdekesnek tartottuk megtudni, hogy Szegedinszki mit a véleménye a közgyűlésen várható eseményekről és milyen javaslatokat fog előterjeszteni a legfelsőbb sportforum plénuma elé.

— A JNS közgyűlése — mondotta Szegedinszki főtitkár — az idén is minden valószínűség szerint viharos lesz és különösen a vidéki tanácstagok részéről szenvedélyes felszólalásokra lehetünk elkészülve.

A szövetség vidéki tanácstagjai ugyanis nem értenek mindenben egyet az igazgatótanács tevékenységével

és különösen azt sérelmezik, hogy a legtöbb ülésre meg sem hívták őket. A FIFA és a közép-európai-kupa konferencián elszünetelt kudarcokért sem vállalták a vidéki tanácstagok a felelősséget, mert megkérdezősük nélkül küldték ki ezekre a konferenciákra a JNS képviselőit. Egységes állásfoglalásunk már az év folyamán lemondásra készítette dr. De Marchi elnököt, de ezzel az ügyet nem látjuk elintéztnek és

a felelősség kérdését a közgyűlés elé vesszük.

— Ezen a ponton tehát kétségtelenül viharos kitérőkre van kilátás és bizonyos az is, hogy az egyes alszövetségek delegátusai kiméletlen kritikában fogják részesíteni a JNS sok panasza okot adó működését.

Azt hiszem valamennyi alszövetségnek lesz elég számonkérni valója. Bármilyen nagy azonban az elégedetlenség a JNS-el szemben,

teljesen kizártnak tartom, hogy a szövetségi székhely áthelyezésére sor kerüljön.

sőt bizonyosra veszem, hogy ez a kérdés nem is fog ezuttal felmerülni a közgyűlésen. Eltekintve attól, hogy a JNS szabályai szerint az áthelyezéshez kétharmad többség határozata volna szükséges, amit jelenleg aligha lehetne összeszedni, de nézetem szerint a mai súlyos belpolitikai helyzet sem alkalmas ennek a kérdésnek a felvetésére és tudtommal sem a beogradi, sem pedig más alszövetség nem foglalkozik ezzel a gondolattal.

— Éppen ennyire bizonyos azonban, hogy a közgyűlésen

indítvány fog elhangzani a szégyenletes 17. §. megváltoztatására.

Nem tűrhető ugyanis, hogy a JNS ilyen középkori abszolutizmussal kezelje az egyesületeit és megakadályozza a többség akaratának szabad érvényesülését. Ezt a szakaszt évek előtt orozva, puccszerűen akkor csempészték be a szabályokba, amidőn a vidéki ki-küldöttek többsége már eltávozott a közgyűlésekről. Ezért az alszövetségek nem is nyugodhatnak meg addig, míg ez a paragrafus érvényben van és vissza nem állítják azt az egész világon érvényben levő gyakorlatot, hogy minden kérdésben egyszerű többséggel — és nem mint a 17. szakasz kimondja kétharmaddal — lehet határozatot hozni.

— Ami a szuboticaai alszövetség és egyesületeinek speciális ügyeit illeti, sajnos terjedelmes listával meggyek a közgyűlésre. Talán

egyetlen alszövetséget sem ért az év folyamán annyi igazságtalanság, mint a szuboticaait és ezeket mind a plénum elé kell terjeszteni.

— Időrendben és súlyosságban is az első sérelmünk az, hogy a szuboticaai és vele együtt több más alszövetség bajnokát önkényesen kizárták az országos bajnokság kvalifikációs mérkőzéseiből csak azért, hogy Zagrebot és Beogradot jogtalan előnyben részesíthessék. A legnagyobb elszántsággal fogok küzdeni a közgyűlésen azért, hogy ilyesmi a jövőben elő ne fordulhasson és bízom a sikerben, mert hiszen támogatni fognak a többi megrövidített alszövetségek is. Ebben a kérdésben Beograd épen olyan hibás, mint Zagreb, mert a maga előnyéért szónéklül türte az igazságtalanságot.

— Terjedelmes anyagot tesz ki ezuttal is a bírókérdés, amely még mindig a legégetőbb országos probléma

és sürgős orvoslásra szorul. Kiméletlen támadást fogok intézni a JNS ellen, amiért szabályellenesen, sőt az 1925 szeptember 15-én tartott közgyűlés határozatának meghamisításával újat állt annak, hogy általános kívánságra redukáljuk a bírói illetékeket. A JNS ezzel az intézkedésével súlyos károkat okozott az egyesületeknek, amit nem hagyhatunk számonkérés nélkül.

— Ugyanilyen szabálytalanság történt a JNS részéről akkor, amidőn önkényesen megsértette a bírófényelmi bizottság hatáskörét és jóváhagyta, hogy a Bírák Testülete illetéktelenül ítéleteket hozzon bírófényelmi ügyekben.

— Meg vagyok győződve arról, hogy a közgyűlés el fogja ítélni a JNS szabálytalan intézkedéseit és végre radikális rendezésre kerül a bírókérdés.

Most már nem csak Szubotica, Beograd és Osziyek, de maga a zagrebi alszövetség is követeli a bírói díjak leszállítását és belátta, hogy a mai viszonyok tarthatatlanok. Én a magam részéről olyan indítványt fogok a közgyűlés elé terjeszteni, amely most már gyökeresen rendezi a bírói problémát és végre ezen a téren is egészséges állapotokat fog teremteni.

— A közgyűlés elé viszem a JNS-nek a Szentia AC felfüggesztése körül produkált abszurd eljárását is. Ezt az egyesületet az alszövetség kénytelen volt felfüggeszteni a 62. §. alapján, mert négy igen súlyos deliktum miatt folyt ellene vizsgálát. A JNS a felfüggesztő határozatot azzal a jogtalan indokollással semmisítette meg, hogy egyesületet nem lehet a vizsgálat lefolytatásáig felfüggeszteni. Ennek az álláspontnak a tarthatatlanságára egyébként röviddel azután maga a JNS cáfolt rá azzal, hogy egy mérkőzésen elkövetett szabálysértés miatt felfüggesztette a Szarajevói ASK játékjogát.

— Számonkérésre szorul a JNS-nek a Becicsafférben velünk szemben tanúsított eljárása is. Mi ebben az ügyben kifejezetten szabálymagyarázatot kérünk, a JNS azonban ezt tudatos félremagyarázással úgy állította be, mintha mi a Jugoszláviát feljelentettük volna csak azért, hogy vizsályt keltsen a beogradi és a szuboticaai alszövetségek között. A szövetség ezt a hozzá nem méltó eljárását tetőzte azzal, hogy egy zagrebi napilapnak kiadta a szuboticaai alszövetség hivatalos átiratát, ami azután meg-hamisított facsimilével jelent meg ebben a lapban.

— Végül a közgyűlés elé fogom vinni a szombori rendőrség sportellenes működését és a szövetséget kérjük fel, hogy a felsőbb hatóságok útján Szomborban is tegye lehetővé a szabad sportolást.

TÁRCA

Művirág

Irtta: Forbath Sándor

I.

Paula kisasszonynak művirágüzlete volt a Gyorskoesi uccában. Kis bolti helyiség, régimódi, magas, lefüggönyözött benyúlóval. Jobbra és balra, az ajtó mellett, két hatalmas, festett tábla hívta fel az uccai járókelők figyelmét Paula kisasszony árucikkeire. Az egyikken mezői táj, kövér zöld fü, valószínűtlenül nagypipacsokkal. A háttérben gázló, egyláru gólyával. A magastan pedig hatalmas felhő, mely azonban nagy tömege ellenére sem hatott komoran, mert a mindenhátó festő mosolygó rózsaszínnel ajándékozta meg. A másik táblán tulzufolt cserépváza, ismert és megálmódott kerti virágok buja tömegével.

A boltocska belseje már kevesebb színben pompázott. Néhány faárvány, idomtalan sötétkék és barabra dő ezekkel. Ezekben éltek látatlan életűk a művirágok. A vidám és lélekző valódi virágoknak, a természet szeszélyes kis primadonnáinak ezek a szegényes, első eleganciával hivalkodó ábrándos epigónjai. A zöld rózsák, a citromsárga pipacs, a kék szegfű, a lilá tulipán és a többiek.

És maga Paula kisasszony, — mintha ő is csak mása lett volna valami magasabbrendű, cetravalóbb lénynek. Egy másik Paulának, aki fölött magasabb az égbolt és füzelesebb a levegő.

Paula kisasszony az évek során hozzáidomult művirágaihoz. Rikítószíni ruhákat hordott, ezek azonban annál feltűnőbbé tették arcoskájá sápadtságát és vértelenségét.

Csak egyetlen időszak volt az egyformán és eseménytelenül folydogáló napoknak, mikor Paula kisasszony szeme föléállított és keskeny ajka körül egy-egy tűző mosoly jelent meg.

Dél felé, mikor a Ferenciek templomából odahallatszott a nagyharang öblös bongása.

II.

Pontosan ilyentáiban jelent meg a kis üzlet előtt Jurányi ur pöfögő motorbiciklijén. A kattogó gépet elállította, sárga svédkezyűit bőrkabátja zsebeibe gyömöszölte és széles mozdulatokkal lépett be az ajtón.

Jurányi ur hozzátartozott Paula kisasszony életéhez, de csak annyira, mint a füst a meleg kávéhoz. Egy-két pillanat — és a kék felhő már elszakad, már szétoszlik az ismeretlen messzeségben.

Jurányi ur déli látogatása csak addig tartott, míg a feketéjét elfogyasztotta. Paula kisasszony kis spirituszfőzőn napról-napra pontosan elkészítette a frissen gőzölgő habkávét, melyet Jurányi ur gyakran állva hörpintett fel és máris továbbzágaldott berregő járművén. Csak néha egy-egy csöndes ünnepnapon jutott annyi ideje, hogy leüljön a barna csemagoló-papírra megterített asztalka mellé és a forró feketé szűrcsörlése közben egy-két jelentéktelen szót váltson Paula kisasszonnyal. Ilyenkor többnyire a régi jó viccekről, az időjárásról, vagy a katolikus hátról beszélgettek.

Egy ilyen bálon ismerkedtek meg, ezelőtt harminc esztendővel. Akkor Paula kisasszony tizenhatéves volt és illatos zselkendőjét a bál forró levegőjében titokban odaajándékozta a fiatal legátus Jurányinak. Ez nagy dolog volt akkor, a régi, konzervatív világban.

Isten tudja, miért nem lett mégis semmi a dologból? Paula kisasszony hajadon maradt, Jurányi ur pedig, miután vagy tizenöt különböző mesterségbe fogott, — agglégény.

Egy csésze feketekávé és két-három gyorsan elszálló perc azonban harminc éven át összekötötte őket.

III.

A szomszédos üzletek serény dolgozó asszonyai, — a mühimzönő, a kalaposné és a fűzőkészítő — csendesesen mosolyogtak a kis regényen és üzletzárás után összesugtak-bugtak. De minden malícia nélkül, inkább sajnálkozóan.

Sajnálják Paula kisasszonyt, akiről azt gondolták, hogy Jurányi ur miatt rontotta el életét. Jurányi urra pedig haragudtak, mert gonosz és önző férfitipusnak tartották. Aki nagyuri gesztussal megajándékozta Paula kis-

asszonyt egy hideg szív kenyereből letördelt morzsával. Azzal, hogy elfogadja Paula kisasszony feketekávéját abban a csalhatatlan, gögös bizonyosságban, hogy ezzel a szegény te-remtést boldoggá teszi.

IV.

Egyszer azután jóindulatu, de kegyetlen lépésre szánták magukat. Felborzolták Paula kisasszony lelkének csendes vizeit. Balgának és rövidlátónak nevezték. Ostoba kis nőnek, aki egy csapodár, önhitt férfi hűségát és szeszélyeit megadással szolgálja. Rávették, hogy veszen véget ennek a szégyenletes dolognak, melyet Paula kisasszony ellenségei még félre is magyarázhatnak, ok nélkül.

Szólítsa fel Jurányi urat, hogy: vagy, vagy. Végre is, harminc esztendő rettenetes nagy idő az ember életében. Ezalatt Jurányi ur már elhatározhatta magát.

Paula kisasszony először egyszerű és nyugalmra vágyó szelid lelkének minden heveségével tiltakozott a tanács ellen. Azután lassan-lassan kétségek győörték. A valóság és az álm, az öntudatlan boldogság és a tényleges szerencsétlenség, törékeny szívének el nem adóhajtott jajkiáltása és a változástól való jól-éső rettegés viaskodott benne.

Hogy, hogy nem, — átesett életének ezen a nagy-nagy eseményén is. Senki sem tudta meg soha, miképpen történt. Elég az hozzá, Jurányi ur motorbiciklijé többé nem állt meg a kis üzlet előtt.

Paula kisasszony pedig még csöndesebb lett, sápadt arcoskájá még vértelenebb. Egy hónap alatt harminc esztendő terhe hirtelen vékony vállaira roskadt.

Egy májusi estén azután a szokottnál is nagyobb gonddal zárta le a kis bolt redőnyét. Többet fel sem nyitotta. Eltűnt. Senki sem tudta, hova lett.

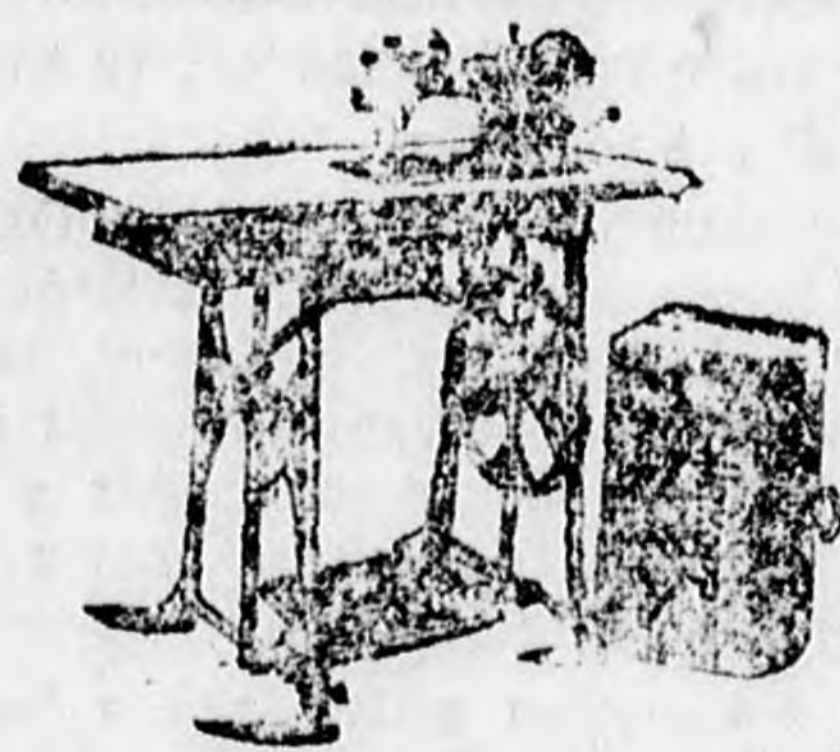
A mühimzönő, a kalaposné és a fűzőkészítő csöndesen összesugtak-bugtak megint. Sajnálták, amit tettek. Fery, a kalaposné hal-kan mondta: a virágai művirágok voltak és a szíve sem volt olyan, mint másnak. Abban sem volt az élet erejéből és béréből semmi. Az első érintésre összetört.

Kovács-
tele

nagyenyedi arckenőcs

évtizedek óta ARCÁPOLÓ
ismerten a Kapható minden gyógyszerárban,
legjobb díjé. a a és ill. zrt. rónJUGOSZLÁVIAI FŐLPRAKAT
Drogeria Herel Subotica
al. androva ulca 1. — Telefon 165. 348

Hosszu lejáratu részletre

Dürkopp- és Minerva-varrógépek

Dürkopp-, Orkan-, Puch- és Gloria-kerékpárok

Columbia- és Thalia-gramafonok és gramfonlemezek

Központi gyári lerakat:

S. AD. ENGL, SUBOTICA

Palići ut 10

Fióklarakatok:

Subotica, Rudićeva ul. (Gyümölcs piac)

Zagreb, Gundulićeva ul. 8.

Staribečej, Kralja Petra ul. 2.

Novisad, EXPRESS, J. HORVÁTH,
Pašićeva ul. 19.

V.-Kikinda, STEVAN JOVANOVIĆ

V.-Bečkerek, ARMIN GRÜNFELD
I DRUGOsijek, ALEXANDER EGER I DRUG,
Strossmayerova ul. 3.Vinkovci, ALEKSANDER EGER
I DRUG, Kumičićeva ul. 21.

Képviseletek az ország minden részében!

NYILT-TÉR

Figyelmeztetés!

Egy magát **Bock Bélának** nevező egyén nevünkben faeladás céljából feleket látogat, hamisított nyomtatványokkal megrendeléseket gyűjt és előlegeket vesz fel.

Mivel nevezett előttünk teljesen ismeretlen és család forog fenn, kérjük őt a hatóságnak átadni. A bűnvádi feljelentést már megtettük ellene.

Nasici tanningyár és gőzfűrés, r. t.
Z a g r e b

10815

ÓVÁS

Naptárarúsítók figyelmébe

A naptárarúsítókat ügynökök keresik fel, akik idegenben készült és itt csak megfejeelt naptárakat kínálnak eladásra.

Figyelmeztetjük a naptárarúsítókat, hogy ne hagyják magukat félrevezetni. Külföldön készült naptárakat az országba nem szabad behozni és nem szabad árusítani. Az a naptárarúsító, aki a külföldön készült és belföldön megfejeelt naptárakat hoz forgalomba, könnyen kerülhet kellemetlen helyzetbe a hatóságokkal szemben.

A kereskedőnek ugyanis éppen elég kellemtelensége van, elég zaklatásban van része, még ha legjobban vigyáz is, minek vállalja az elkobzás, birságolás, letartóztatás veszedelmét, amikor arra semmi szükség nincs.

Belföldön is készülnek úgy magyar, mint német naptárak.

A Minerva naptárak
1929-re

is idejében megjelennek s ezek árusítása nyugodt és biztos keresetet jelent.

A közönség megismerte, megszerette, s keresi a Minerva naptárakat.

Az 1929-es esztendőre a következő naptárak jelennek meg kiadásunkban:

1. Vajdasági Magyar Naptár
2. Petőfi Naptár
3. Gazdák Naptára
4. Jézus Szent Szive Naptár
5. Szőlősgazdák Nagy Naptára
6. Kis Naptár

Mi a Minerva naptárak előnye minden más naptár felett:

1. Olcsóbbak, mint a többi naptárak.
2. Tartalmasabbak, vaskosabbak, mint a többi naptárak.
3. Kiállításuk csinos, tetszetős, művészi.
4. Szerkesztésük gondos.
5. Minden naptár más-más szövegű.
6. Igen sok és szép kép van benne.
7. Tartalmuk élvezetes, tanulságos.
8. A benne foglalt adatok pontosak. Minden más naptárkiadó kivágja és lenyomatja a távalyi Minerva naptárak vásárlói adatait. Mi minden évben revidáljuk az adatokat.
9. Minden naptárhoz ingyen regénymelléklet van hozzáírvé.

10.

A naptárarúsításban a római katolikus, protestáns és görögkeleti ünnepeken kívül a nemzeti ünnepek és a holdtölte is vörös betűkkel van feltüntetve.

Aki naptárarúsítással foglalkozni akar, kérjen tőlünk árajánlatot:

Minerva-nyomda r. t.
Subotica

Könnyítések a magyar vizumok beszerzésénél

Folyó évi július 3-ikától kezdődőleg a Budapestre való utazás céljából nem szükséges a beogradi vagy zagrebi m. kir. utlevélhivataloknál előzetesen vizumot szereznél, mert az utasok magyar vizum nélkül is átléphetik a magyar határt, mely esetben Budapesten kaphatnak hatvan napi tartózkodásra jogosító vizumot. Ez az újítás lényeges idő- és költségmegtakarítást jelent, főleg azoknak, akiknek üzleti vagy magánügyekben gyakran és sürgősen kell átlépni a magyar határt. A vizumnélküli utazáshoz a beogradi Magyar Királyi Kereskedelmi Képviselet Utazási Osztálya hivatalos bélyegzőjével ellátott igazolvány szükséges, mely úgy a beogradi m. kir. kereskedelmi képviseletnél (Beograd, Palata Akademije, Jakšićeva ul. 2.), mint pedig a felkért SHS vidéki kereskedelmi tesületeknél és

Szubotican: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Lloyd, Általános Hitelbank, Közgazdasági Bank, Bácsmegeyi Napló kiadóhivatala, Rádió Reklam Jugoslavia, Manojlovićeva ul.

Novi Vrbas: Takarékpénztár, Mezőgazdasági Bank, Schmiedt Frigyes,

Bácska Topola: Közgazdasági Bank, Bácsstopolai Takarékpénztár,

Veliki Bečkerek: Kereskedelmi Kamara, Takarékpénztár,

Szombor: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Bácskai Gazdasági Egyesület,

Szenta: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Gazdakör,

Velika Kikinda: Centralna Štedionica,

A FÉRFI, A NŐ

ÉS A FILM

LÁSZLÓ FERENC REGÉNYE

Néhány perc múlva Dér ismét az uccán volt. Még zavartabban, még több kételyel a szívében jött el Lilitől. Ugy álltak szemben egymással, mint idegenek. Még csak meg sem csókolta a lányt... Ugyanez a Lili az, akivel hónapokig közös volt minden perce, minden érzése és gondolata? Vagy akkor is csak ő hitte, hogy így van? Talán akkor is messze volt tőle a lány érzésben és gondolatban? De nem, ez lehetetlennek látszott, hisz Lili önként jött el hozzá... És most ismét egy végtelen nap előtt állt, a hosszú órák minden szenvedésével... Talán igaza volt Kelemennek, amikor azt mondta, hogy nem volna szabad többé találkoznia a lánnyal...

Mégis ezt a találkozást várta egész nap remegő szívvel és szinte beteges izgalommal. Még egyszer elmegy hozzá és nem hagyja magát csak úgy, egyszerűen elküldeni... Vagy ha megint nem lenne elég ereje — mert gyöngye, szégyenletesen gyöngyév teszi ez a kínzó szerelem, ezt tisztán érezte — ha megint elküldené a lány, akkor inkább elpusztul, de nem könnyörög többet szerelmért. Egész nap ilyen gondolatok foglalkoztatták, míg eljött az este. Az első hűvös őszi este volt, a szél hideg esőt szórt a szemébe, amikor Lilihez ment.

Csengetésére ismét Ilse Kurt nyitott ajtót. A jólelkű német lány nagyon zavartnak látszott és szinte bocsánatkérően dadogta:

— Lili kéreti, hogy ne haragudjék... de végtelenül fontos ügyben... el kellett mennie... Igazán nem halaszthatta el...

Dér megalázva állt az ajtóban az idegen nő előtt... Egy pillanatig arra gondolt, hogy félrelöki és beront a szobába, de aztán fáradt lemondással letett erről a tervről. Mire való vol-

na ez? Nem mindegy most már ugyanis, hogy itthon van-e Lili, vagy nincs? Szótlanul bámult Ilse Kurtra, aki szánakozva mondotta:

— Lili majd értesíteni fogja önt... hogy mikor...

Dér Géza nem is várta be a mondat végét, hanem szótlanul megfordult és támoilyogva ment le a lépcsőn. Olyasfélét érzett, mintha fejbevágták volna valami tompa tárgyval és a szégyen, a megalázottság pirja égett az arcán... Szinte jól esett, amikor a hűvös őszi eső ismét a forró homlokába csapott. Gondolatok nélkül, automatikusan fel-fel kezdett járni a ház előtt. Maga sem tudta, mit keres itt még mindig, csak sejtette, hogy bizonyosságra van szüksége, meg akar győződni róla, hogy Lili csakugyan elment-e vagy csak letagadtatta magát...

Az uttesten botorkált a mindjobban szitáló esőben sokáig, maga sem tudta, hogy meddig. Hirtelen egy autótaxi kanyarodott be az uccába és majdnem elütötte. Ösztönös reflex-mozdulattal ugrott félre a tulsó gyalogjáróra és önkéntelenül a fékevesztetten rohanó autó után nézett. A gépkocsi ekkor már meg is állt Lili lakása előtt és Dér tisztán megismerte az autótaxi reflektorának fényétől megvilágított Guilio Battistit... Az olasz bement a házba, az autó pedig megfordult és újra elrobogott.

Most már bizonyos volt Dér mindenben és nem volt itt többé mit keresnie... Megfordult és görnyedt alakja eltűnt az őszi éjszakában, amely fenn Lili lakásán új mámorra és új szerelemre gyújtotta fel két ember véré... Ezen az éjszakán Lili az olaszé lett.

XXI.

— Elhoztam a szerződésedet! — mondotta egy este Guilio Battisti Lilinek.

Künn sűrű pelyhekben hullott a hó és az ablakokat kísértetiesen rázta az északi szél. A meleg szobából meszerű volt ez az egész fehér világ az ablakokon túl is meszerű volt az is, amit az olasz rendező mondott... Lili felugrott és boldogan borult Battisti nyakába. A csókok özönét zudította rá, mint egykor Dérre, amikor az újságíró megígérte, hogy elviszi Kővárról... — Guil, drága Guil, nem is tudod, hogy mi-

lyen boldoggá teszel! — ujjongott Lili az öröm mámorában.

Hónapok multak el azóta, hogy Lili az olasz rendező lett. Olyan hirtelen jött minden, hogy néha maga is csodálkozott, amikor visszagondolt rá. Az olasz parancsoló tekintetének és vad vágyainak nem lehetett ellentálni és a lány ellenkezés nélkül valami furcsa félelemmel hullott a fiatal olasz izmos karjaiba... A férfi vad, viharos érzéki szerelemmel tartotta a rabságában, féktelen szenvedéllyel és Lili maga sem tudta, hogy milyen érzések fűzik az olaszhoz... Nem érezte a férfihez való teljes hozzátartozást úgy, mint ahogyan egy időben Dérrel egynek érezte magát. Guilio Battisti bizonyos mértékig mindig idegen maradt Lili számára, de tikkasztó csókjai kábulatban tartották és teljesen alávetette magát a férfi vad, parancsoló lényének.

Guilio Battisti majdnem minden este vendége volt a kis lakásnak, amelyben néha furcsa összetételű társaság találkozott. A rendező barátai, színészek, egy-két író és néha egy-egy filmrendező voltak a vendégei Lilinek és a férfinak nem egyszer meghívás nélkül hozták magukkal hölgyeiket is, akik között lányok épúgy voltak, mint ismert színésznők... Lili így lassankint megismerkedett a berlini filmvilágnak csaknem minden alakjával és céltudatos szeretetreméltóságával, bájos közvetlenségével meg tudta szeretetni magát nem csak a férfikkal, hanem még a nőkkel is. Lili még egyszerű statisztá volt csak, akit nem tekintettek a filmsztárok vetélytársnőnek és ezért valami anyáskodó szeretettel bántak vele. A bizalmas közelségben Lili mindent megfigyelt és mindent megtanult, ami tanulság csak a filmprimadonnák életéből leszürelhető volt és néhány hónap alatt évek tapasztalataival lett gazdagabb. A rendező gyakran változó baráti köre gyakran találkozott másutt is és Lilinek egy-két híres, nagy filmszínésznő szalonjába is belépést biztosított az olasz rendező barátsága. Így lassankint kivált a szürke és ismeretlen kis film-nők sorából, megszokták és már ismerték Lilit abban a társaságban, amely sokszor döntött kezdők sorsáról.

(Folyt. köv.)

KINTORNA

— Papa, ugye a bigámista az, akinek eggyel több felesége van a kelleténél.

— No, no, fiam, ez a rendes házasságban is előfordul.

*

A kisfiu leszalad a távozó vendég után.

— Bácsi, kérem, itt az ernyője. Nálunk tetszett felejteni.

— Oh, de miért szaladtál utánam, fiacskám, hiszen nem is esik az eső?

— Igen, de a mama attól félt, hogy holnap megint el tetszik lönni az ernyőért.

*

Hadigazdagné a muzeumban megáll egy régi szobor előtt és csodálkozva felkiált:

— Ni csak! Krisztus előtt ötszáz évvel már föl volt találva a márvány.

*

Az indiai kis állomás benszülött főnöke azt az utasítást kapta, hogy bármit is akar tenni, először mindig távirati utasítást kérjen. Egy nap azután a következő meglepő távirat érkezett tőle:

»Tigris a sineken, most eszi a kalauzt, mit csináljak?»

*

A kis Pistának megengedték, hogy perselyéből kivessen tíz dinárt és azon csokoládét vásároljon. Anyja, aki vele ment, azt is megeredte neki, hogy ő egyedül mondja meg az üzletben, mire van szüksége. A segéd, miután kiszolgált Pistát, az anyjához fordult:

— Tetszik valami nagyságos asszonynak is?

— Kérem, kérem — szolt közbe Pista. — Ez a hölgy csak velem jött.

*

Brumzalánának éjjel rettenetes fogfájása van. Fájdalmában olyan jajgatást visz végbe, hogy mélyen alvó férjét is fölébreszti.

— Borzasztó dolog, hát lehet így aludni — mondja a férj.

— Hát én talán alszom — válaszolja az asszony.

— Az más. Neked . . . neked legalább a fogad fáj.

Osijek: Kereskedelmi Kamara, Jugoszláv Bank,
Čakovec: Horvát Általános Hitelbank,
Novisad: Kereskedelmi és Iparbank, Putnik Utazási iroda, Merkurbank, Lusztig Bank,
Kula: Hitelbank,
Odzaci: Takarékpénztár,
Vrsac: Kereskedők Egyesülete, Srpska Zanatlijska Banka, Szalay Utazási Iroda.
Ada: Leszámitolóbank,
Az apatini járás részére Berlekovich Sándor újságíró Apatin.
Szarló Becsej: Népbank, Potiska Banka,
Novi Becsej: Általános Hitelbank,
Bela Crkva: Trgovačko Udruženje,
Pancevo: Kereskedők Egyesülete, Népbank,
Sarajevo: Kereskedelmi Kamara, Agrárbank, Putnik,

Skopje: Kereskedelmi Kamaránál személyenként 35 dinár árban kapható. Az igazolvány alapján a vízum Budapesten 50%-os kedvezményrel adatik ki és az igazolványok birtokosai részére a Duna Szövetségi Utazási Vállalat a budapesti szállodákban, éttermekben, gyógyfürdőkben és a gyógycélokat szolgáló vasúti utazásoknál jelentékeny árengedményeket is biztosít. Az igazolványok alapján egyébként a szabályszerű magyar vízum a beogradi m. kir. utlevélhivatalnál 50-os engedménnyel előzetesen is beszerezhető.

Iskolatáskák vászonból... 25 din.
Iskolamappák valódi tehénbőrből... 80 din.
és aktatáskák valódi tehénbőrből... 90 din.

Utazó-bőröndök és legmodernebb női ridikulókból óriási választék olcsó, leszállított árak mellett
Schlager Henrik bőr- és bőrújspecialistánál
Subotica, Aleksandrova ul. 1

RÁDIÓ

Anód-batériákat

mindennemű

zseblámpabatériát

a leghíresebb németországi batéria- és elemgyár

SYSTEM ZEILER R. T. BERLIN

gyártmányait szállítja az

S. H. S. vezérképviselő

„ELTA“

Beograd — Zmaja od Noćaja 13
Táviratcim: Elta Beograd
Képviselőket keresünk

Kis Szent Teréz oltár

rendkívül szép kivitelű, 6 1/2 méter magas, művésziestén festett képpel, és faragásokkal, valódi catarin arannyal aranyozva, jutányos áron eladó

734

F. Bachinger aranyozó cég
Subotica, Bene Sudarevićeva ulica 34

KÉPES VASÁRNAP VAJDASÁGI IRÁS

TÁRSADALMI KÉPES HETILAP
Szerkeszti: CSUKA ZOLTÁN

A KÉPES VASÁRNAP mellékletében független irodalmi szemle
Szerkeszti: SZENTELEKY KORNÉL

A KETTŐ EGYÜTT:
52 OLDAL
AZ ÁRA CSAK **5** DINÁR

A világ eseményei irás képekben a „Képes Vasárnap” minden számában

Sándor Pál: „Raskolnyikov Szibériában” eredeti nagy regénye a „Vajdasági Irás”-ban . . .

Minden vajdasági magyar legszenvedelmesebb kulturális céljainak érdekében a vajdasági magyar irókat támogatni!

Stessburger

DIVATCIPOKÜLÖNLEGESSEGEI

Olcsó árak Olcsó árak
Divatos Izléses
Tartós Elegáns

2655

Allandó nagy raktár a legmodernebb saját készítésű cipőkből
Külön mértékosztály

Subotica,
Aleksandrova ulica 5. — Bárányszálló mellett

Jugoszlávia legolcsóbb divatszalonja
WEINERT HERMANN Subotica,
L. Sirossmajerova ulica 16.
Arak: köp nyek, kosztümök 200 dinártól
ruhák: 100 „
aliak, bluzok, pongyolák 50 „
Elsőrendű, izléses és szép munkák garantálva

Képviselő(nő)ket

keresek állami értékpapírok kis havi részletekre való eladására.
Feltétel: miatt forduljon

JAKOV C. ZUMBULOVIĆ céghez
Beograd, Kralja Petra ulica 52

Komplett vegyeskereskedés berendezés jutányos áron eladó

10803 **Dungyerszky sörgyár**

INGYEN

14 napi svájci tartózkodás, utazás és 100 svajci frank zsebpénzt nyerhet, ha

Suchard Milka Velma Bittra

csokoládét eszik

Az új prémiaik már forgalomban vannak, de a régi bónok és albumok továbbra is érvényesek 5259

A nyerők neveit későbbben közöljük

Legjobb minőségű ültetésre jól válogatott megbízható kitűnő bors és csemege-

szőlőoltványok

kitartó amerikai alanyokon oltva, igen erős gyökérzettel, mérsékelt árban kaphatók.
Kérjen árjegyzéket.

Gyorgyevics Misa
szőlőoltványtelep-tulajdonos
Novisad, Kiszácsi ulica 10

Amint megkezd

a szerb nyelv újrendszerű tanulását

már is beszélhet

szerbül, mert gyakorlati alapon **Berlitz—Gouin egyesített** rendszerei alapján írta meg

Vujkovic Marica

Szerb-magyar nyelvkönyvét

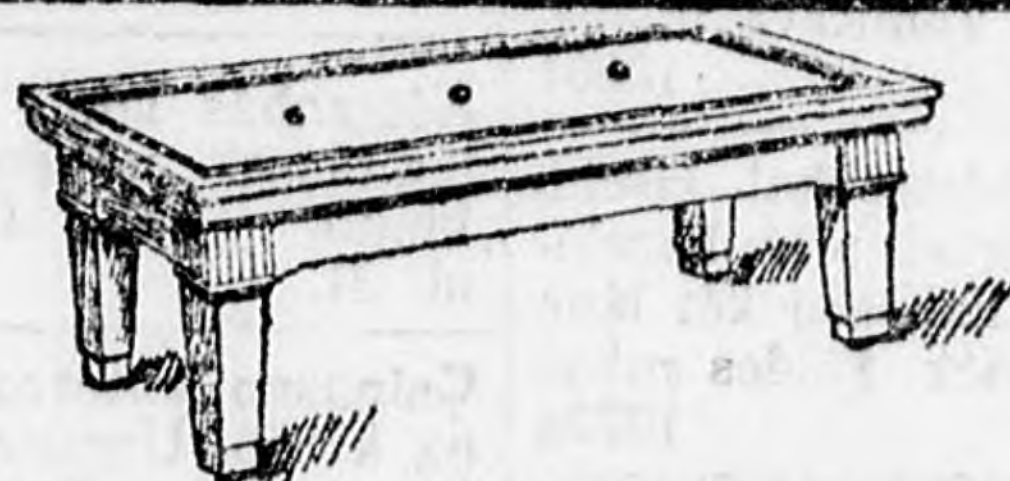
Ára 30 dinár, portóra 2 dinárt küldjön
Szállítja:
Minerva R. T. könyvosztálya
Subotica

**Menyasszonyi
koszorút és fátyolt**
legszebbel, legelegánsabbat, párisi
modellek után készít
Andrija Kramer művirággyára
Subotica, Sokolska ul. 1

ARANYÉR ELLEN

MERZ ARANYÉRSZÉRUM
A „Recto-Sero” automatikusan jut a betegség csiréinek helyére, gyorsan megszünteti az összes panaszokat (végbélviszketés, égés, fájdalmak) és ezro vastítja az aranyeres esomókat, kapható minden gyógyszertárban. 8231

**ELSŐ HORVAT BILLIÁRDASZTALGYÁR
MÜLLER I SINOVI
ZAGREB. Gundulićeva ulica 35.**

Dr. Fest Sándor
egyetemi magántanár
gráci leányotthonába
november 1-től kezdve felvesz még néhány
növendéket
Modern nyelvek, zongora, háztartás.
Klimatikus hely, a tenger színe felett 500 méter
magasságban, park, kert, sport. Megbízható referenciák,
prospektus.
Dr. Aleksander von Fest
Mäichenheim, Sankt Peter bei Graz

WEITZENFELD I DRUG
Telefon 192 SUBOTICA Telefon 192

Zsinegek, gabonás és lisztes zsírok,
vismeszes ponyvák, szőnyegek, lin-
leumok, butorszőrök és egyéb há-
zi cikkek legolcsóbb bevásárlási
forrása. Kérjen árajánlatot. Külön
felhívjuk a t. vásárló közönség figye-
lmét nyugatnyugatra, amelyek a le-
jobb anyagból vannak összeállítva és
a legolcsóbbak az egész környéken

**Klienseink
óhajára**

minden szerdán közlünk
köszönőlevelet a **Figol**-ról

Dr. Semelić gyógyszerész, Dubrovnik 2

Az Ön csodálatos gyógyszere, a FIGOL kiváló hatást ért el úgy nálam, mint feleségemnél, mindketten nagyon gyorsan felgyógyultunk, amiért fogadja legőszintűbb köszönetem.

A FIGOL hatása sok ismerősömnek feltűnt és ezek most tölem akarják megtudni, hogy mi okozta felgyógyulásom. Természetesen mindenkinek megmondom, hogy a FIGOL mentett meg. Nagyon kérem, hogy legyen szives nekem még 5 üveg FIGOL-t küldeni, gyomor-bajos anyósom és bélhurutban szenvedő sógorom részére.

Trudelj, 1928 július 13.

Milorad Marković
községi jegyző.

A fent felsorolt betegségeken kívül a FIGOL biztos gyógyszer még az emésztőszervek bármilyen megbetegedésénél, gyomor-, bél-, vesé- és májbetegségeknél, fejfájásnál, álmatlanságnál és aranyérről

A FIGOL-t gyártja és postán utánvétellel küldi:

Dr. Semelić gyógyszerész, Dubrovnik 2

Ára: 3 üveg 105 dinár, 8 üveg 245 dinár, próbaüveg 40 dinár

**OKTOBER
HEFT**

Aus dem Inhalt:
**Mein tollstes
Flugerlebnis**
von UDET, FIESELER,
RISZTICS, LOOSE u. a.

**Wenn Männer
lieben**
von GRETA GARBO

**Menschliches
in der Tier-
physiognomie**

**Die muß ich
kennenlernen**
u. a. m.

»NIKKEL«

NIKKELEZŐ ÉS GALVANIZÁLÓ
MŰINTÉZET

NOVISAD Jevrejska ulica 4

Vállalja mindennemű orvosi műszerek,
háztartási cikkek, autókalkatrészek nik-
kelezését, fémtárgyakból rozsdát eltá-
volítását, csillárok tisztítását és színe-
zését. — Pontos kiszolgálás, gyors mun-
ka, szakszerű kidolgozás, olcsó árak

Két energikus
munkavezetőt keresünk

kiknek a személykocsik gőzfűtés berendezésének
lakatos munkájában megbízhatóan nagy
gyakorlatuk van. Szükségünk van azonkívül

egy asztalos- és egy fényező-munkavezetőre is

Erélyes, körültekintő szakemberek küldjék
be részletes ajánlataikat eddigi működésük
pontos feltüntetésével a következő címre:

FABRIKA VAGONA, KRUSĚVAC

Házhelyek

közel a városhoz, a villanytelep mögött **eladó.**
Tudakozódni Zrinjski trg 31. telefon 873, vagy
István téglagyárban

ELŐNYOMDÁT

legmodernebb stíli rajzokkal és
kellékekkel legolcsóbban szállít

LEOPOLD SÁMUEL, SENTA

modern előnyomdaberendezési gyára

Relief-festéshez való festékek, porok és
kellékek kaphatók

**Nagy ipartelep keres azonnali belépésre
gépészt**

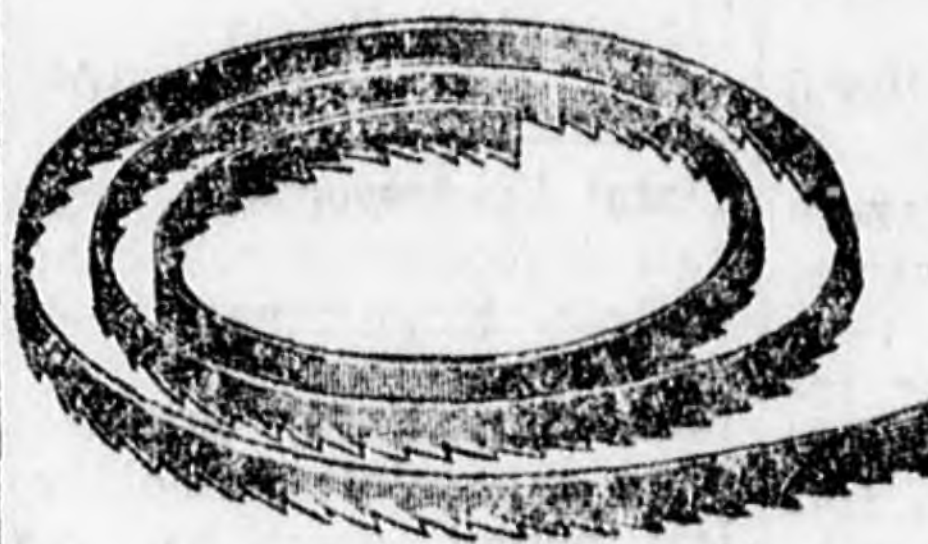
külön a modern gőzgépek, gőzturbinák és kazántelepek
kezelésében és felügyeletében kellő jártassággal bír.
Életleírás, bizonyítványmásolatok és fénykép mellék-
lendő. Csak elsőrendű erők és jugoszláv állampolgárok
jönnek tekintetbe. Ajánlatok 10830 szám alatt a lap
kiadóhivatalába küldendők

Szalagfűrész

prima minőségben

favágáshoz

garancia mellett szállít

Barzel D. D.
Subotica

Kérjen
árajánlatot

**Rózsafahér és Woltmannrózsa-
burgonyát**

babot, steleralmát, szilvát, dughagy-
mát, hagymát, fejeskáposztát

I-a szénát

présseltet, sásmentest vagonszámra és kisebb tételekben
legjobban és legolcsóbban szállít bármely
állomásra franko

Léderer Jenő

bank és bizományi üzlete, főzékek és gyümölcsipari-export
Novisad, Vilsonov trg 7

Raktár: Temerinska 38
Telefonszám: 22-14 Sörgöncím: Lédere

MERKUR

**HARISNYA- ÉS KÖTÖTTÁRUGYÁR
SUBOTICA**

Készíti Jugoszláviában

és szakmába vágó összes cikkeket, főleg

PULLOVERI és SPORTCIKKEI

s felhívja a viszonteladók figyelmét

TÁVIRAT

a szuboticali közönségnek

Filkót és más süteményt 2 dinárért,
tortát 40 dinárért, teasüteményt
60 dinárért adok.

STEINER CUKRÁSZ

Telefon 207

LIFKA-MOZI

Ezerdán utoljára
LILY DANITA, WLADIMIR GAJDAROV
 kimagasló a traktója
Szeretve a vérpadig!
 Az asszonyi hűség és szerelem himnusza
Csütörtöktől—vasárnapig
 a hét eseménye
SVETISLAV PETROVIC, PAUL WEGENER filmje
ALRAUNE
 Előadások kezdete naponta 4, 6 és fél 9 órakor

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vasárnapon és ünnepeknapon kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felhívóként jelölve leveleket továbbítunk. Kérdésekben válasszunk meg a hirdetőt.

Biztos megjelölést nyújtó jól bevezetett beltéri üzlet, agilis nagy ismeretséggel rendelkező közreműködő társat keres kisebb tőkével. Közreműködés fontosabb, mint pénz. Bővebbet Eros-nál. 10837

Szalagfűrészt favágáshoz garanciával szállít Barzel D. D., Subotica. 10799

1 1/2 lóerős használt villanymotor keresek megvételre. Holcer Béla, Pajie Kujundzića ul. 38. 10852

Amerikai íróasztalt és bőrgarnitúrát megvételre keresek. Dr. Löbl ügyvéd, Zrinjski trg 10. 10879

Vadonatuj 112 Kolumbia gramofon, 22 sláger lemezzel, olcsón eladó. Pick Zoltar, Pašičeva ulica 5.

Hofherr-Schranz gyártmányu 25 éves, huzatos gőzlokomobil, Hofherr-Schranz gyártmányu 25 éves cséplőgép, 12 lóerős használt szivógázmotor, generátorteleppel, komplett, 3 lóerős petróleummotor, kukoricaszár-tépőgép eladók Megérdeklődhetők és megtekinthetők Agrikulturánál, Sombor. 10282

Állandó vidéki képviselőket keresünk azonnalra, jövedelmező cikkre, havi fizetéssel és azonkívül jó jutalékot is adunk. B. ajánlatok „USPJEŠNO” jelígyére a kiadóhivataltba küldendők. 10250

Akar Ön jó és olcsó könyvet olvasni? Akkor fizessen elő a subotici legnagyobb kölcsönkönyvtárban, Sirosmajerova 16 (Husplac), hol a legújabb magyar, német, szerb és francia könyveket olvashatja havi 25 dinárért. — Naponta 9 óráig. Bűt 50 dinár. 10320

UJ! 187 UJ!
Szilvalekvár Bab
 Egros — Detail
SUGÁR MANÓ
 Telefon 47

Ha **KÖNYVSZAKERTŐRE** lesz szüksége írjon **Borbély L. Novisad**, postafiók 75 címre

LEVELEZÉS

Megkülönböztetett. Választ kérek. Stefko, Sombor, Cvet Ivana ul. 3. címre. 10883

HÁZASSÁG

Felcsügül keres 45—50 éves jómegjelenésű magános özvegyet ötvenéves özevgy, háztulajdonos, géplakatos-gépez. — Cim »Gépszerező« Bega-hirdető, Vel.-Beckerek. 10863

FOGLALKOZÁS

Fiatl házaspár keres olyan vállalatnál alkalmazást, hol mindketten foglalkozást tudnának kapni. Stevan Stein Pašičevo, Bačka. 10886

Kifutófiu felvétetik Goldsmann Gábornál, Vilsonova ulica 2a. 10845

Órássegéd, önálló munkás, állást keres. Cim: Bega-hirdető, Vel. Beckerek. 10754

Bubihalvágó és ondoláló, jó munkás, azonnal beléphet. Ludwig Graf borbélymester, Kovin. 10860

Perfekt adminisztratív szervező, képzett könyvelő, nagy gyakorlatlall rendelkező, német-magyar levelező állását változtatná. Megkeresések »Agilis« jelígyére a kiadóba kéretnek. 10882

Munkásleányokat állandó munkára felvesz Ilgen mézkereskedés, Sokolska ul. 17. 10874

Fűszerkereskedősegéd, fiatal, felvétetik Sugár Manónál, Subotica. 10868

Fémnyomó (Metal'druker) fiatal segédet állandó munkára keres Fűzi bádogárúgyár, Subotica. 10887

Géplakatossegéd, aki vizsgázott sofför is, megfelelő gyakorlatlall bir, autóhoz, garázsba, géplakatosműhelybe, vagy bármely más hasonló üzembe azonnali belépéssel vidéken is állást keres. Szives megkereséseket Subotica, Kireški put 20. címre kéretnek. 10873

Gazdasszonyi állást kaphat munkaszerező, tisztá nő. Leveleket »Jó bánásmód« jelígyére a kiadóba kérek. 10857

Két asztalossegédet keresek azonnali belépésre. — Besztercei, Srbobran. 10861

Kedő irodistalány felvétetik. Cim a kiadóban. 10854

Szoptatásra elvállal gyermeket egészséges fiatal asszony. Cim a kiadóban. 10847

Asztalostanoncnak felvétetik erős fiu teljes ellátással Szöllösi asztalosnál, Pajie Kujundzića ul. 20. 10866

Az összes házimunkához értő jobb nő kisebb családnál felvétetik. Cim a kiadóban. 10849

Ügyes paplansegédek felvétetnek, több évi gyakorlatlall birók előnyben. Ugyanott egy kárpitosszegédet is keresnek. Industrija Jorgana Subotica, Aleksandrova ulica 4. 10842

Jó házból való fiu ékszerész tanoncnak felvétetik. Martin Bartos, Bogovičeva 20. 10443

Jóházból való fiu fűszerüzletbe tanoncnak felvétetik. Kádár fűszeresnél, Save Tekelije ulica. 10836

Ünnyvédjelölt, hosszabb gyakorlatlall, ügyvédi iroda önálló vezetésére is megfelelő, keres alkalmazást szuboticiai vagy noviszadi ügyvédi irodában. Cim a kiadóban. 10701

Kifutó, aki lógondozáshoz ért, felvétetik Singer varrógépraktár, Halpjac. 10838

Fiatl kovácssegédet azonnali belépésre keres Szalai András, Kupuszina. 10814

Munkatársat(nőt) oklevelest vagy tapasztalt nemoklevelest német, szerb és magyar nyelvismerettel keresek november 15-től. Curriculum vitae-vel ellátott ajánlatokat kérek. Hondl gyógyszerész, Bácska Palánka. 10751

VÉTEL-ELADÁS

Vasaszterganad, keveset használt, jó állapotban, 1 1/2-től 2 méterig terjedő csucstávolsággal megvételre kerestetik. Szabados Miksa keményítőgyára, Subotica. Telefon 347. 10853

Gesztenye kicsinyben és nagyban legolcsóbb napi árban kapható M. Tučićnál, Subotica, Zrinjski trg 11. 10881

Zsolnai darabok eladók. Érdeklődni a kiadóban 10869. szám alatt. 10869

Jókarban levő motorkerékpár 5000 dinárért eladó. Cim a kiadóban. 10888

Ujdonság!

„Štednjak-Apparat”
 splittusszal fűthető kályh. Egyik szobából a másiba vihető. Háromdínár költséggel egész nap szag és lusta nélkül fűt egy szobát. Ár 180 dinár utánvét mellet.
Sárosi Mihály, Feketiő

Üzleti berendezések

pu tok álványok, lica ztal stb., együtt és külön-külön is eladók
Berger Gyula
 Subotica, Terazićina ulica 3.

RELIEF

fe téshez szükséges összes anyagok és kllékek, mintalapok és könyvek, öitási vázlatban
Ingyen tanítás!
 Vizontelárusi órák és nagyfogya ztőknek ár- engedmény
Bröder és Kovács
 Novisad, Fatséji put 43

VÁROSI MOZI
 Szó dín utoljára
Királyok királya
 a világ legnagyobb filmje
Csütörtől—vasárnapig
ARTISTÁK
 Főszereplők:
Mary Johnson és Werner Fuetterer
 R n'ezle: **Géza von Bolvary**
 Ezt a filmet B oiben egyszerre 24 mo i ezdte el jársani és 4 hétig zsűfölt házak mellet já s o ták

8 HP fogaskerekes magánjáró és 54 collos cséplőszekrény Clayton-Shuttleworth gyártmány, 28 éves kitünő üzemképes állapotban, más vállalkozás miatt eladó. Felvilágosítás: Agrikultura, Sombor. 10281

Vizmentes ponyvát, használt, de jó állapotban, keresünk. Ajánlatokat 10319. szám alatt a kiadóba kértünk. 10819

Ház a SzAND-pálya mögött eladó. Tomičeva ul. 54. 10801

Sarokház lakásokkal, kisebb házak telekkel piac közelében, villa Palicson két lánc földdel eladók. Földes ruhaüzlet. 10728

Gyümölcsfákat őszi ültetésre kiváló fajokban szállít Gallé Viktor városi kertész, Senta. Kérjen árjegyzéket. 10723

Olcso óra és ékszer eladás. Javítások felelősséggel. Krekus órásspecialista, Gyümölcsiac 4. Berkes öveges, képkeretező és edénykölcsonzó mellet. 7727

Rózsaburgonyát legolcsóbban szállít Danilo Ivkov, Štápar. 9657

+Műlábak+
 műkarok, gyógyfűzők, támgépek betegtoló-kocsik, Schönbrunnál, Szubotica, Pajie Kujundzičeva 20. 3756

Eladó egy Fordson-aktor világitással, sárvédővel, szijtarásával, lozza kétvasu Oliver eke 48 colos Hofherr 4 éves cséplő fészijazattal. Érdeklődni lehet P. Knézy gépkereskedőnél Szomborban. 10665

Eladó 8—10 HP Harley-Davidson, kétéves motorke-rékpár mellékkocsival együtt Mudrinszki Lésza gépész-nél, Srbobran. 10808

KÜLÖNFÉLE

Lakást keresek, kétszobásat előszobával és mellékhelyiségekkel. Ajánlatokat a kiadóhivatalt továbbít »Fő a csend« jelígyére. 10884

Kétszobás lakás villanyvilágitással november 1-re kiadó. VII, Jugovičeva ul. 31. 10872

Csinosan butorozott szoba kiadó. Usporedna ul. 1. Gőzfürdő mellet. Ugyanott fürdőkálya eladó. 10867

Belterületen 2 1/2 kapa veteményes- és szőlőskert felesbe kiadó. Dr. Löbl ügyvéd, Zrinjski trg 10. 10880

Nagy borospince kiadó. Kruševac Géza szállitónál Kruševac ul. 10. Birány-szállodával szemben 10794

Különbejáratu szép butorozott szoba, Szenes-házban főbejárattal mellet kiadó. Knez Mihajla ulica 18. 10679

Figyelem! Bačka Topolán a városháza mellet, 20. sz. alatt, újonnan megnyilt kifőzdében reggeli kávé 4 dinár, ebéd 4 tál étel 12 dinár, vacsora 8 dinár. Átutazók látogatását kéri a tulajdonosok. 10864

Kiadó egy elegánsan butorozott különbejáratu garzon szoba és egy raktárnak való pinchelyiség. VII, Usporedna 4. 10835

Két egy-egy szobás lakás konyhával és villanyvilágitással november 1-re kiadó. Paralelni put 12. 10823

Különbejáratu csinosan berendezett uccai szoba kiadó. Senoe ul. 21. 10812

Kiadó egy szoba-konyha azonnalra. V. Gajeva ul. 11 10795

Szép üzlethelyiség portállal szép nagy pincével azonnal kiadó. Érdeklődni Malčić szabónál, Novisad. 10430

Apróhirdetések Szubotican az Aleksandrova ulicán a Pressburger-féle üzletben, a Manojlovičeva ulicán a Rádió-Reklám irodájában, Universitas könyvkereskedés Aleksandrova ulica, Földes Samu ruhaüzletében, Gyümölcsiac, Noviszadon, Szomborban, Szentán, Veliki Beckerekent ottani fiókiadóhivatalainkban is eredeti áron feladhatók.

Őszi divatujdonságaink megérkeztek!

Férfikalapokban a világhírű **E. Ward** angol és **L. F. Roeselet** francia gyárosok egyedüli lerakata
 Nagy raktár férfi fehérneműekből, divatnya kendők, angol férfi és női keztyük, harisnyák, valamint az összes divatkülönlegességekből

Eredeti angol poulowerek, női divaternyők nagy választékban
Braća Lener
 Subotica, Aleksandrova ul. 5

Férfi fehérnemű méret szerint megrendelhető